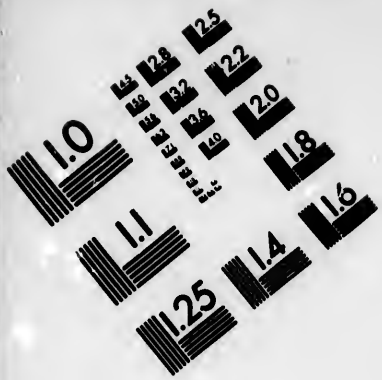

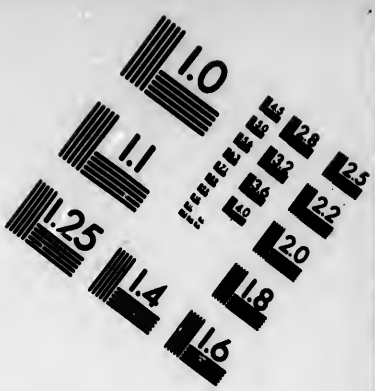

IMAGE EVALUATION TEST TARGET (MT-3)

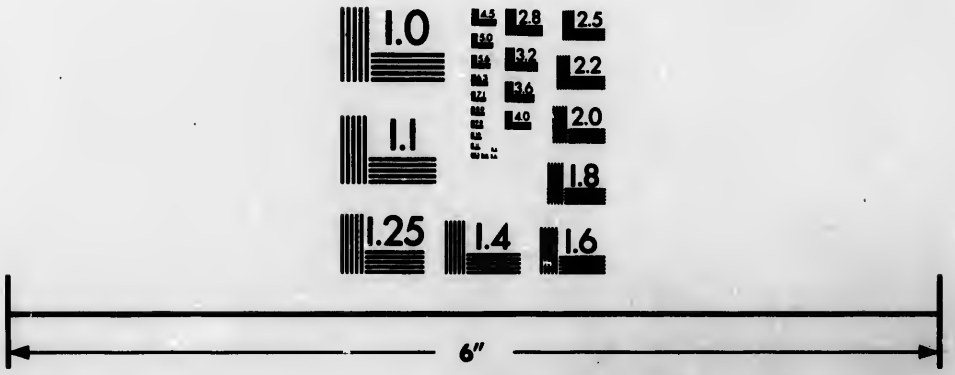

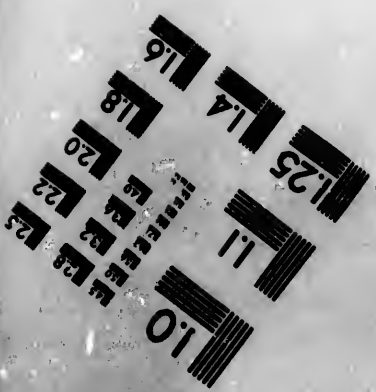

Photographic Sciences Corporation

23 WEST MAIN STREET
WEBSTER, N.Y. 14580
(716) 872-4503

CIHM/ICMH
Microfiche
Series.

CIHM/ICMH
Collection de
microfiches.

Canadian Institute for Historical Microreproductions / Institut canadien de microreproductions historiques

© 1983

Technical and Bibliographic Notes/Notes techniques et bibliographiques

The Institute has attempted to obtain the best original copy available for filming. Features of this copy which may be bibliographically unique, which may alter any of the images in the reproduction, or which may significantly change the usual method of filming, are checked below.

- ☐ Coloured covers/ Couverture de couleur
- ☐ Covers damaged/ Couverture endommagée
- ☐ Covers restored and/or laminated/ Couverture restaurée et/ou pelliculée
- ☐ Cover title missing/ Le titre de couverture manque
- ☐ Coloured maps/ Cartes géographiques en couleur
- ☐ Coloured ink (i.e. other than blue or black)/ Encre de couleur (i.e. autre que bleue ou noire)
- ☐ Coloured plates and/or illustrations/ Planches et/ou illustrations en couleur
- ☐ Bound with other material/ Relié avec d'autres documents
- ☐ Tight binding may cause shadows or distortion along interior margin/ La reliure serrée peut causer de l'ombre ou de la distortion le long de la marge intérieure
- ☐ Blank leaves added during restoration may appear within the text. Whenever possible, these have been omitted from filming/ Il se peut que certaines pages blanches ajoutées lors d'une restauration apparaissent dans le texte, mais, lorsque cela était possible, ces pages n'ont pas été filmées.
- ☐ Additional comments:/ Commentaires supplémentaires:

L'Institut a microfilmé le meilleur exemplaire qu'il lui a été possible de se procurer. Les détails de cet exemplaire qui sont peut-être uniques du point de vue bibliographique, qui peuvent modifier une image reproduite, ou qui peuvent exiger une modification dans la méthode normale de filmage sont indiqués ci-dessous.

- ☐ Coloured pages/ Pages de couleur
- ☐ Pages damaged/ Pages endommagées
- ☐ Pages restored and/or laminated/ Pages restaurées et/ou pelliculées
- ☑ Pages discoloured, stained or foxed/ Pages décolorées, tachetées ou piquées
- ☐ Pages detached/ Pages détachées
- ☑ Showthrough/ Transparence
- ☐ Quality of print varies/ Qualité inégale de l'impression
- ☐ Includes supplementary material/ Comprend du matériel supplémentaire
- ☐ Only edition available/ Seule édition disponible
- ☐ Pages wholly or partially obscured by errata slips, tissues, etc., have been refilmed to ensure the best possible image/ Les pages totalement ou partiellement obscurcies par un feuillet d'errata, une pelure, etc., ont été filmées à nouveau de façon à obtenir la meilleure image possible.

This item is filmed at the reduction ratio checked below/
Ce document est filmé au taux de réduction indiqué ci-dessous.

10X	12X	14X	16X	18X	20X	22X	24X	26X	28X	30X	32X
			✓								

The copy filmed here has been reproduced thanks to the generosity of:

La Bibliothèque de la Ville de Montréal

The images appearing here are the best quality possible considering the condition and legibility of the original copy and in keeping with the filming contract specifications.

Original copies in printed paper covers are filmed beginning with the front cover and ending on the last page with a printed or illustrated impression, or the back cover when appropriate. All other original copies are filmed beginning on the first page with a printed or illustrated impression, and ending on the last page with a printed or illustrated impression.

The last recorded frame on each microfiche shall contain the symbol → (meaning "CONTINUED"), or the symbol ▽ (meaning "END"), whichever applies.

Maps, plates, charts, etc., may be filmed at different reduction ratios. Those too large to be entirely included in one exposure are filmed beginning in the upper left hand corner, left to right and top to bottom, as many frames as required. The following diagrams illustrate the method:

L'exemplaire filmé fut reproduit grâce à la générosité de:

La Bibliothèque de la Ville de Montréal

Les images suivantes ont été reproduites avec le plus grand soin, compte tenu de la condition et de la netteté de l'exemplaire filmé, et en conformité avec les conditions du contrat de filmage.

Les exemplaires originaux dont la couverture en papier est imprimée sont filmés en commençant par le premier plat et en terminant soit par la dernière page qui comporte une empreinte d'impression ou d'illustration, soit par le second plat, selon le cas. Tous les autres exemplaires originaux sont filmés en commençant par la première page qui comporte une empreinte d'impression ou d'illustration et en terminant par la dernière page qui comporte une telle empreinte.

Un des symboles suivants apparaîtra sur la dernière image de chaque microfiche, selon le cas: le symbole → signifie "A SUIVRE", le symbole ▽ signifie "FIN".

Les cartes, planches, tableaux, etc., peuvent être filmés à des taux de réduction différents. Lorsque le document est trop grand pour être reproduit en un seul cliché, il est filmé à partir de l'angle supérieur gauche, de gauche à droite, et de haut en bas, en prenant le nombre d'images nécessaire. Les diagrammes suivants illustrent la méthode.

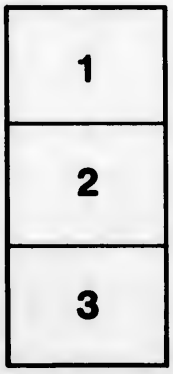

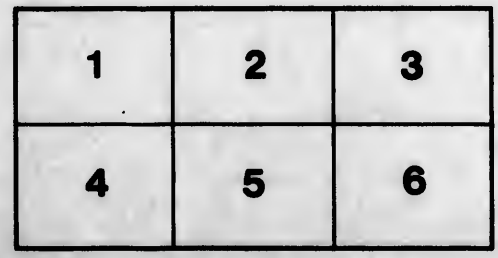

TVÄNNE RESOR
FRÅN
Ostindien
TILL
Americas
NORDVÄSTRA KUST,
ÅREN 1786, 1788 OCH 1789,

AF

JOHAN MEARES.

SAMMANDRAG
UTUR
ENGELSKA ORIGINALET.

Tryckt i Stockholm 1797,
hos *Kamereraren* J. S. EKMANSON,
på *Bokhandl.* Mag. I. UTTERS Förlag.

SALLE GAGNON

847712

FÖRETAL.

Ifrån den tiden, då Spanio-rerne från Mexico förde sina til äfventyrs mera öfverlägsna än ärorika vapen åt Norden och bosatte sig på Californ-nia, hafva de väl gjort några uptäckts-resor vid den kust af America, som gränsar til det så kallade Stilla eller Sto-ra Hafvet; men de underrät-telser, man erhållit om dessa företag, äro sparsame, oredige och tecknade af nationens för-behållsamhet. Denna betyd-liga del af Nya Verlden var i början af detta århundrade

så godt som aldeles okänd, til dess Ryske Handlande, som från Kamtschatka utbredde sig öfver de Aleutiska, samt de så kallade Räf-Öarna, gåfvo anledning til vidare forskning. På Ryska Regeringens bekostnad gjorde Capitain BERING, åtföljd af Naturforskaren STELLER, en uptäckts-resa åt detta håll. Onekligt synes, det han, utan at förvisso veta det, sedt fasta landet; men resan hade, såsom bekant är, en olycklig utgång och frukten af denne förtjente Sjömans mödor gick til största delen förlorad. Capitain JACOB COOK, som år 1778, från Sandvichs-Öarna, gick at

söka genomfart öfver Nord-Polens Haf til Europa, är den förste, som gifvit Geographien bestämd kunskap om denna trakt. Men såsom hans egentliga föremål icke tillät honom använda nödig tid, til undersökning af dessa nya länder, beskref han endast de ställen han här och där råkade under sin segling, och lemnade hela sträckor obesökta.

En lycklig tillfällighet uplifvade Handels-snillet at fullborda denna början. Americanske kusten frambringar et rikt förråd af det dyrbara pälsverk, som hämtas af de så kallade Hafsuttrar. Capitain Cooks Besättning tilhandlade sig en

myckenhet däraf, som med aldeles oväntad vinst föryttrades i Kamtschatka, samt med ännu större förmån såldes i China.

Åtskillige Europeiske handlande, som af den, på Engelska Regeringens kostnad, föranstaltade och utgifna Cooks tredje Resa, underrättades om de aldeles otroliga fördelar Päls-handeln på dessa orter skulle tilskynda en väl inrättad och lyckligt utförd Resa, dröjde ej länge at draga nytta af denna anvisning.

År 1785 i April utlopp en Capitain Hanna från Typa i China, och kom i Augusti til K. Georgs Sund. De

vilde gjorde där försök at äntra hans lilla Brigantin, som endast drog 60 läster; men de blefvo med stor manspillan afslagne. Efter detta misslyckade försök handlade de fridsamt och Capitainen återreste med rik laddning. Samme Capitain gjorde 1786 en ny Resa på dubbelt större Fartyg, och återkom 1787 til Macao, såsom man tror, med god vinst.

I Juli 1786 utlopp Capitain Peters med Schnauen Lärkan från Macao. Han var beordrad at taga kosan åt Kamtschatka och undersöka de norr om Japan belägna Öar. Et ryckte går, at han gjort skepps-brott nära Ön Coper,

och at, af den 40 man starka Besättningen, endast två personer blifvit räddade.

I början af år 1786 utrustades i Bombay samt afgingo därifrån Schnauerne Cook och Försöket; de ankommo til Nutka emot slutet af Juni; besökte därpå Prins Wilhemls Sund och återkommo i godt tilstånd til Macao, men med ringa vinst.

Om våren samma år, 1786, utrustades i Bengalen två Skepp, Nutka, fördt af Capitain MEARES, och Hafsuttern, fördt af Capitain TIPPING. Det är Dagboken öfver deras segling, som finnes införd främst uti detta Band.

FÖRETAL.

Kejserlige Örnen, förd af Capitain BERKLAY lemnade Ostende emot slutet af Nov. 1786, och ankom til Nutka i Juni 1787.

Året förut, eller om hösten 1785, gingo tvänne större Skepp, Kong Georg, fördt af Capitain PORTLOCK och Drottning Charlotta, fördt af Capitain DIXON, från London; togo kosan öfver Cap Horn och Sandvichs-Öarna, samt handlade hela kusten utföre från Prins Wilhelms Sund til Nutka. En Fransk Öfversättning af Dagboken öfver denna Resa är tryckt i Paris 1789, i 8:vo, 2 Tomer, under titel: Voyage autour

du monde, et principalement à la Côte Nord-Ouest de l'Amerique, fait en 1785, 1786, 1787 et 1788.

I Jan. 1788 gjorde Capitain MEARES sin Andra Resa på Skeppet Felix, åtföljd af Iphigenia, fördt af Capitain DOUGLAS. Dagboken öfver denna Resa meddelas här efter Engelska Originalet, som år 1790 utkom i London, i 4:to, med många förträffliga Chartor och Kopparstick, under titel: Voyages made in the Years 1788 and 1789, from China to the North West Coast of America m. m.

Et försök af de Förenta Americanska Staterna at dela vinsten af denna kustens Pälshandel, förekommer också i denna Resa.

Den starke tilförslen af Hafsutter-skinn väckte omsider Chinesiska Regeringens upmärksamhet. China, länge vant, at för sit The och sina Porcellainer erhålla silfver, fick i stället en yppighets-vara af mindre verkligt värde. Kieng Long trodde således Rikets väl fordra et allmänt förbud emot Hafsutter-skinns införande. Förbudet utfärdades och Handels-resorna på Americas Nordvästra kuster uphörde, sedan de, jämte en ansenlig vinst

för Reddarne, tilskyndat Jordbeskrifningen och vårt slägtes kännedom vigtiga framsteg.

Af de Journaler, som utkommit öfver dessa Handelsresor, äger den Dag-bok, Capitain MEARES utgifvit, et ostridigt och afgjordt företräde, så at jag icke et ögnablick kunnat tveka i mit val.

Gamla Upsala, den 18 Julii 1797.

SAMUEL ÖDMANN.

MEARES's RESA

I

NORDÖSTRA VERLDSHAFVET.

Den 20 Januarii 1786 köptes i Bengalen två Skepp, som utrustades til en Handels-resa på Americas Nordvästra Kust. Det ena kallades Nutka, och fördes af Capitain MEARES; det andra, Hafsuttern, fördes af Lieutenant Tipping.

Den 20 Februarii voro de färdige at utlöpa; men i anseende til förmånligt anbud af frakt, gingo de i förväg, Hafsuttern til Malacca med Opium, och Nutka til Madras, at dit öfverföra Herr BURKE med des sällskap, sedan man utsatt mötesplats på förenämnde Kust af America.

1

Den 27 Mars ankommo vi til Madras, efter·en ovanligt kort resa, och försågo oss med ytterligare förråd, helst vi uti Bengalen blifvit knapt utrustade. Jämte vår besättning, som bestod af 40 Europeer, intogo vi i Madras tio Lascarer; men kunde, til vår stora saknad, icke erhålla någon Skepps-timmerman.

Til Malacca gick vår resa så trögt, at vi icke förrän den 27 Maj där kunde kasta ankar. Skörbjuggen hade då redan börjat visa sig. Såsom Lieutenant Tipping redan afgått från Malacca, inhämtade vi skyndsamt ved och vatten, samt gingo, den 29, til segels. Den 22 Junii fingo vi Bashi-öarne i sigte, och kastade, den 26, ankar vid Graftonön, i en liten vacker vik på 6 famnars vatten. Denna vik omgifves af höga kuster, som äro upodlade til högsta spitsen, och med stängsel afdelade i täppor. Nära hafvet låg

en stor By på en angenäm högd. På bergens sidor äro vackre lundar kringspridde, och en strid ström genomskär den närliggande dalen. Fyra år förut hade Spaniorerne satt sig i besittning af dessa Öar, i hopp at där rikta sig med de ädlare Metaller. Gouverneuren och hans Garnison emottogo oss med mycken höflighet, och lade intet hinder för den lilla byteshandel vi drefvo med Öboerna, som tyckas vara et ganska menlöst folk. Vi dröjde där fyra dagar, och inskeppade imedlertid en stor myckenhet svin, getter, hemfoglar, yamsrötter och söta potater, dem vi tillbytt oss emot Järnstänger.

Den 1 Julii lemnade vi Bashiöarne och styrde Nordost, långsåt Japanska Skärgården, dock utan at se land. Då vi til rygga lagt den 25:te nordliga Latituds-graden, mötte oss beständig mist, stundom så tjock,

at man icke kunde se från Skeppets ena ända til den andra. Den 1:sta Augusti, uptäckte vi Öarne Amluc och Atcha. Vi ankrade vid den förra, och tilbragte där två dagar, under hvilka vi hade besök så väl af Ryssarne, som af de Infödde. Under vår segling därifrån til Unalaschka, drefvos vi emellan fem öar; och såsom vi icke kunde se oss före, blefvo vi, endast genom Försynens styrelse, räddade från de många faror, som omgåfvo oss på alla sidor. Ända från 25:te til 35:te Graden, var töcknet så ouphörligt, at vi blott två gånger kunde taga middags-högden. Nämnde fem öar äro af Coxe beskrefne uti Ryska Uptäckterna under namn af Pat Sopka. Samme Författare anför ock de många Ryske Seglare som blifvit förolyckade emellan dessa öar och Kamtschatka. De äro obebodde, och tyckas endast bestå af ofantliga klippor. Tvänne

hafva skapnad af ordentliga Säcker-toppar.

Den 5:te Aug. funno vi oss omringade af en stor myckenhet Canoter, syslosatte med Hvalfisk-fänge. Folket betraktade oss och vårt Skepp med mycken förundran, och styrde därpå sin lilla Flotta åt Norden. Vi togo däremot kosan mera Södväst, i den förmodan, at strömdraget fört oss för mycket åt norr. Töcknet fortfor så ogenomträngligt, at vi icke kunde se tretio alnar från Skeppet.

Följande natt blefvo vi förskräckte af Sjö-svallet emot Kusten. Vi vände strax, och sedan vi et par timmar drifvit, satte oss samma buller i ny förskräckelse. Vi vände å nyo, och fingo i dagningen öfver Masttoppen en skymt af landet, som tycktes vara höljdt af snö. Men dimman blef snart ogenomtränglig, hvilket ännu mera ökade fasan af vår belä-

genhet. I fyra dagars tid sökte vi förgäfves någon genomfart, kastade af och an emellan grund och bränningar. Vi trodde oss hafva, genom något trångt sund, ingått i en Vik med rysliga Kuster, hvarifrån ingen annan utgång gafs, än sjelfva inloppet. På 150 alnars afstånd från klipporna fanns ingen botten, och vid den tvärstupande stranden var all ankring fruktlös.

Den 5 om morgonen klarnade luften, så at vi fingo i sigte de faror vi undgått. Vi sågo oss omgifna med Kuster af förfärlig högd, hvilkas sidor voro, två tredjedelar från toppen, klädde med snö. Sjelfva landet var otilgängligt i anseende til des skyhöga lodräta klippor, som utgjorde en ordentlig vall, utom de ställen, där hafs-svallet tildanat urholkningar, emot hvilka vågen gaf det varnande buller, som bidragit til

vår räddning. Vi sågo äfven tvänne inlopp; det ena åt Söder, hvarigenom vi blifvit indrifne, det andra åt Norden, hvarigenom vi sökte oss utgång. Därpå togo vi kosan åt Öster, samt seglade emellan Unalaschka och Unamah med stark nordlig vind. Strömmen emellan dessa Öar gick icke mindre än sju Knop i timmen, hvilket åstadkom en förfärlig sjögång.

Då vi kringseglat södra ändan af Unalaschka, kom en Ryss och lotsade oss in uti en Hamn, nära det stället, hvarest Capitain Cook legat för ankar och inhämtat Förfriskningar.

Ryssarne på dessa Öar komma från Ochotsk och Kamtschatka uti Gallioter af 50 Lästers Drägt, med 50 til 60 mans Besättning. Under sit vistande härstädes, som påstår 8 år, updraga de Skeppen på någon tjenlig plats. Efter nämnde tids förlopp blifva de aflöste. Imed-

lertid jaga de här Hafsuttrar och andra Kreatur, dem Naturen klädt med Pälsverk. De Inföddе syslosättas med samma göromål, men nödgas gifva frukten af sin möda i Skatt til Ryska Kejsarinnan, som ensam äger ortens handel. I ersättning bekomma de små lotter af snus, som utgör deras högsta vällust. När de erhålla denna högt älskade Vara, lefva de nögde med sina usla vilkor, öfver hvilka de sannolikt aldrig komma at höja sig. Järn och andre Europeiske Varor äro hos dem så sällsynte, som hos deras grannar på fasta landet.

Ryssarnes hus äro byggde på samma sätt som de Inföddes, men af större vidd. De bestå af gropar, gräfde i orden. En Främling kan lätt nedfalla i dem, utan minsta förmodan, at han är så nära et hus, emedan ingången til dem består af en öpning på taket, genom hvilken man nedstiger på en

Stock, som til den ändan är förseld med inhuggna skåror. Första aftonen tildrog sig en sådan händelse med vår förste Officerare och Fältskären. Då de skulle gå tilbaka från Ryska Byen, försvunno de med hast, i det de nedföllo genom en af dessa öpningar och påtrugade et inländskt hushåll det mäst oväntade besök. Bestörtningen var lika stor å bägge sidor. De Inföddе foro ut från stället med all den skyndsamhet deras fruktan kunde åstadkomma, och lemnade Herrarne i den farhåga, at det ofredade Husfolket, hvars fridsama lynne man då icke kände, skulle kalla sina grannar til hämnd af detta oskyldiga inbrott. Men då de upgått i fria luften, funno de, at det fattiga folket, i sin förskräckelse, flydt til Ryska Byen. Följande dagen blef händelsen förklarad, och husägarne, med en skänk af Tobak, rikligen godtgjorde för den föregående aftonens oförmodade buller.

Sidorne af dessa Boningar äro indelade i sofrum, och hudar tjena til bädd. Midt uti rummet tillagas hushållets föd-ämnen och ätas. Under ganska sträng köld nyttjas lampor i stället för ved. Såsom Ön icke frambringar något slags träd, så är förråd af bränsle, sparsamt, och består endast af de träd, som händelsevis med vågorna drifvas från fasta landet. Både Ryssarne och de Infödde lefva helt och hållet af fisk, den de doppa i tran; dock med den skilnad, at de förre koka sin mat. Däremot sågo vi ofta de Infödde äta, eller rättare sluka, hufvudet af en Torsk eller Helgeflundra, just som den drogs up ur vattnet, och det med en glupsk förnöjelse. Vildt Silleri är den enda växt, som af Ön frambringas, och ätes så, som det plåckas af marken.

Ehuru Ryssarne så lång tid haft Bonings-platser på dessa Öar, så ser man dock icke, at de här i någon

del inför den minsta odling. De hålla intet slags hemdjur, utom hundar. Ej heller hade vi tilfälle at undersöka, om denna brist härleder sig från ortens ofruktbarhet eller från deras egen sorglöshet. De göra sig endast räkning på Hafvet och Floderna, som i stor ymnighet gifva dem förträfflig fisk, och, om man skall döma så väl af Ryssarnes som Öboernes starka och sunda utseende, så tyckas de icke vara i behof af några mera helsosama och styrkande födämnen.

Invånarne af denna Skärgård, som äfven är känd under namn af Räf-Öarne, utgöra en, ehuru lågväxt, dock stark folkstam, med runda fylliga ansigten, utan alla tecken til svag ställning. De vanställa icke sina ansigten med ärr efter skärning och ristning, såsom deras naboer på fasta landet. Til lynnet synas de ock vara menlöse och fridsame.

Åtminstone är icke svartsjukan hos dem rådande, emedan de aldrig förråda det ringaste missnöje, när Främlingar få det infall at visa deras hustrur eller döttrar någon upmärksamhet.

De enda djur, på desse Öar, äro Räfvar, af hvilka somlige fås svarte och bära et skinn af ganska stort värde. Under vårt vistande härstädes, försökte vi inleda Ryssarne i handel med oss; men de höllo sina Pälsvaror så dyra, at vi icke kunde betala dem. Därtil bidrog äfven, at de nästa år väntade sig blifva aflöste. Hamnen, där vi ankrade, ligger 54 gr. 2 min. Nordligt, och 193 gr. 25 min. Öster om Greenvich.

Den 20 Aug. lemnade vi Unalaschka, och beslöto följa fasta landet, til des vi til rygga lagt Shumagins-Öarne. Det var oss angeläget at befrias från grannskapet af Ryska

Nybyggen, emedan vi visste at inga Handelsvaror kunde erhållas, innom den trakt de besökte.

Den 27 Aug. uptäckte vi Shumagins-Öarna. Ungefär fyra Sjömil från Kusten, mötte oss en stor myckenhet Canoter, af lika byggnadsart med dem vi sett på Räf-Öarna. Vi funno också folket af samma drägt och upförande, som på sistnämnde Öar.

Det synes, som skulle Ryssarne, af någon politisk orsak, förbjuda denna Skärgårds Invånare at nyttja större Båtar, än de, som bära en enda person. Desse Canoter äro vanligt af ungefär 12 fots längd och 20 tums bredd, samt spitsiga åt bägge ändar. Midt på där mannen sitter, är Båten omkring 20 tum djup. Sådane Canoter äro här bruklige alt ifrån Berings-Sundet, som åtskiljer Asien och America, samt hela Ku-

sten utföre til Cap Edgecumbes. Somlige bära väl tre personer, men de fläste blott en eller två. Vrängerne äro gjorde af tunna Cederslåar, hopsydde med Hvalfisk-senor. Til beklädningen nyttjas Hudar af Skälar och Lamantiner *). Skörtet af den skinnråck Öboerne bära, utbredes öfver hela Canoten, och hindrar den minsta vattendroppa at intränga. Med en åra gifver man dessa Båtar en aldeles förundransvärd fart, och de gå ut i alla väder.

Vi hade redan upnått den 28 Aug., och likväl icke dragit någon fördel af vår resa. Men såsom vi nu til rygga lagt alla Ryska Nybyggen, hoppades vi ännu innan vintren, som snart förestod, göra en förmånlig handel. I sådan afsigt beslöto vi upsöka en Hamn, Väster om Cooks Rivier.

*) Trichechus manatus. Linn.

En öpning visade sig på Kusten, och tycktes tildanas af en Ö. Vi styrde därinn, och väntade ständigt påhälsning af ortens infödingar. Sedan vi där seglat 20 sjömil, träffade vi en Canot, som kom ifrån inre landet och förde tre man. En af dem, som hos oss gick om bord, befanns vara Ryss. Han var en ganska förståndig man och underrättade oss, at Ön kallades Kodiak, at Ryska Besättningar af tre Gallioter där vistades i sina ärender, och at en annan Ö, af samma namn, fanns jämte Kusten.

Detta möte var icke angenämt och nedslog vårt hopp at erhålla någon handel emellan Shumagins-Öarna och Cooks Rivier. Vi seglade därföre til Cap Douglas, som utgör ena spitsen vid denna Flod. Så snart vi där ankrat, kommo flera Canoter med nägdens Invånare, som sålde två eller tre Utterskinn, hvartdera för ungefär en mark oarbetadt

Järn. De tycktes hjerteligen fägna sig åt vår närvaro, och erbödo oss til skänks alt hvad de hade i sina båtar. Såsom de aldeles vägrade at emottaga Tobak, slöto vi, at de icke drifvit någon handel med Ryssarne; men då de tillika immerfort ropade: English, English, var klart, at vårt Skepp icke var det första, som där visat sig. Vi fingo sedan veta, at Capitainerne Portlock och Dixon varit där före oss. Canoterne lemnade oss snart, och begåfvo sig upföre strömmen at skaffa flera skinn. Följande dagen ankommo två stora båtar, hvardera med 18 man, hvilka befunnos vara Ryssar, som gjort en handels-resa til Cooks Rivier. Hvarje Båt förde et fältstycke af metall och et eld-gevär för hvar och en af besättningen. De hade nu lemnat sin sommarplats, som är en låg Ö i nämnde Rivier, och begåfvo sig til sina vinter-qvarter på Kodiak.

Vi

Vi hade redan den 20 Sept., och väderleken började blifva så högst stormig, at vi beslöto lemna Cooks Rivier, och fortsatte kosan til Prins Wilhelms Sund, för at där tilbringa vintern. Vid vår ankomst til Snug Corner Cove i nämnde Sund, var vädret ganska häftigt, och ingen af de Infödde visade sig där, under tre dagars tid. Vi slöto däraf, at de Infödde lemnat Kusten och flyttat til blidare luftstrek. Under våra vandringar på Kusten, sågo vi några träd nyss huggna med Järnyxa, samt et qvarlemnadt Bamburör. Vi öfvertygades däraf, at något Fartyg nyligen besökt denna orten, och såsom vi här utsatt möte med Hafsuttern, så ansågo vi troligt, at detta Fartyg här lagt til och redan återgått til China.

Vår ställning var bekymrande. Efter alt utseende funnos inge Invå-

nare i nägden, så at, om vi beslöte där tilbringa vintern, intet hopp gafs at erhålla nödiga Förfriskningar. Å andra sidan hade den svåra väderleken redan inbrutit med beständiga stormkast, snö och slask. Om vi lemnade denna vik, voro vi högst ovisse, huru vida något annat tjenligt ställe kunde träffas. I sådant fall skulle vi lätt nödgas at gå til Sandvichs-Öarna. Sedermera ägde vi icke hopp, det våre Sjömän, från denna angenäma Skärgård, skulle låta sig förmås at återgå til Americas ödsliga Kuster. Nit för Skeppets Reddare verkade således hos oss det beslut, at, i Prins Wilhelms Sund, taga et, ehuru ganska vådligt vinter-läger.

Den 4 Oct. infunno sig åtskillige Canoter med Infödda, som upförde sig ganska fridsamt och vänligt. De berättade, at et tvåmastadt Skepp, några dagar före vår ankomst, afseglat,

och vi hade skäl at tro detta Skepp vara Hafsuttern. De pekade på sina hår, och gåfvo därmed tilkänna, at de ägde et ymnigt förråd af Hafsutterskinn; lofvade ock anskaffa ännu flera, om vi ville hos dem tilbringa vintern.

Sedan vi hade den tilfridsställelse at finna Sundet bebodt, fattades endast en god hamn, för at vidare stadga vårt beslut at där vintra. Vi funno en sådan, och lade där, den 7, vårt Skepp för ankar. Folk sattes i land at bygga et hus, där våre Smeder kunde arbeta, och hvarest vi til äfventyrs behöfde inflytta en del af våra saker.

De Infödde gjorde oss dagliga besök, och aflade otroliga prof af sin skicklighet at stjäla. Ofta sågo vi dem försöka at af Fartyg och Båtar med tänderne utdraga de spikar, hvilkas hufvud icke voro tätt indrifne.

Ännu midt i October hade vi gjort ringa handel. De Infödde samlades också i större antal och började blifva så orolige, at vi voro rådville om det vi emot dem borde företaga. Mensklighet och klokhet ålade oss at möjligast undvika våldsama medel; men vårt folk nödgades ganska ofta på Kusten lemna sit arbete och draga sig om bord, emedan de Infödde nedkommo från skogarne och försökte borttaga de redskaper som brukades vid byggnaden. Såsom de arbetande icke voro på längre afstånd från Skeppet, än at vi lätt kunde tala med dem, så tilläts dem icke, at med sig taga skjut-gevär, om ej under en pålitlig Officerares styrsel, på det intet missbruk måtte ske af sådane vapen. Vi hade ock funnit, at ét enda Mousquett-skott från Skeppet, förjagade de Infödda skyndsamt och säkert.

Den 25 sågo vi et större antal Indianer nalkas, än vi förut märkt. Vi kallade strax våra arbetare om bord; men såsom de icke skyndsamt hörsamade denna befallning, landstego de Infödde vid stället, där vårt folk arbetade. I samma ögnablick förenade sig med dem et annat parti från skogen. Såsom de Infödde landstigit tvärt emot alla våra tecken och i trots af vårt uttryckliga förbud, riktades emot dem tvänne Canoner. Detta gjorde sin påsyftade verkan, just då Indianerne som bäst sökte bemägtiga sig våra arbetares yxor. Ty då de sågo våra anstalter, ropade de på vanligt sätt: Laulé, Laulé (Vän! Vän!) och utsträckte sina armar til tecken af sitt fredsama tänkesätt.

Sedan våre arbetare gått om bord, trodde vi oss böra skingra de Infödde, som samlat sig til ganska stort antal, samt visa dem våra va-

pens öfverlägsenhet. Vi antände därföre en tolfpunding med druf-hagel, hvilkas verkan på vatten-ytan försatte de Infödde i sådan förskräckelse, at hälften af dem hufvudstupa kastade sig utur sina Båtar. Därefter lossades från stranden en trepunding med kula, som til ansenligt afstånd studsade utåt hafs-ytan, så at de Infödde förvissades, det vi kunde styra våra skott så långt och hvartåt vi önskade. Under det de i sin häpenhet öfverlade om det, som borde företagas, låto vi förstå, at vi icke ärnade skada dem, så vida de upförde sig fridsamt och höfligt; tvärtom ville vi af dem tilhandla oss skinn emot de varor vi medbragt. Därpå visade vi dem dessa varor. Efter förnyade glädjerop afklädde sig strax alle de Indianer, som buro päls-råckar, och vi tilbytte oss af dem 60 vackra Hafsuttrar emot skäligt vederlag af stora spikar. At vidare förbinda dem,

blefvo de förnämste dessutom ihugkomne med skänker af glas-perlor, och man lofvade så fort, som möjligt vore, anskaffa flera skinn.

Detta försök var helt visst et öfverlagdt anfall, emedan Sundets Indianer aldrig gå på krigståg emot sina landsmän i dessa stora Båtar, dem de endast nyttja, at, vid fiendtliga anfall, bringa sina qvinnor, ålderstegna och barn i säkerhet. Nu brukade de dem, för at i land sätta et stort antal på en gång, och därigenom så mycket säkrare hindra våra arbetare at återgå om bord. Ehuru detta anslag misslyckades, hade vi dock ingen anledning at förmoda, det de skulle afhålla sig från stöld af Järn, så snart minsta tilfälle gafs at företaga detta yrke med framgång.

Vår belägenhet nödgade oss således at afstå från det begynta arbetet på stranden. Däremot började vi täcka Skeppet med sparr-

lag och bekläda det på alla sidor, hvilket vi ock verkstälde ifrån Cajutan til något mer än hälften af vårt Fartyg. Men på stranden blef snön snart, af de täta fallen, så djup, at vi icke kunde fullborda detta arbete. Vi rönte sedan mycken olägenhet af detta hinder, emedan den täckta delen af Skeppet var en tjenlig spatserplats, och betäckningen dessutom bidrog at afhålla kölden från däcket. Den hade ock i nödfall varit en god förskansning, om de Vilde skulle fått det infall at angripa oss, hvilket lätt kunnat verkställas, emedan vi lågo på alla sidor infrusne. I sådant fall ägde vi likväl et säkert försvar i våra Canoner.

Den 31 October, föll Thermometern til 32 gr. eller fryspunkten. Morgon och afton fanns kylan ganska skarp. Til den tiden hade vi fångat laxar i ymnighet. Men nu

funno vi, at desse fiskar öfvergifvit de små floderna. I en dam emellan två klippor, erhöllo vi, med tvänne not-drägter, så många vi kunde insalta för vintern. Til vårt dagliga behof utsändes hvarje morgon två man, som, efter två timmar, återbragte så många laxar de orkade bära. Såsom rännilen, i hvilken desse fiskar upstego, endast var en fot djup, så behöfdes ingen vidare åtgärd, än at blott slå dem öfver hufvudet med en klubba. Detta var, utom nyttan för vårt bord, et nöjsamt tidsfördrif för vår besättning. Men denne tilgång började nu uphöra. Änder och villgäss, som hittils gifvit oss et ständigt förråd, begynte äfven samlas i skåckar och draga sig åt söder. Dessutom hade de Infödde då och då bragt til oss några Bergfår *), de ende land-djur vi sågo hos dem, så at

*) Förmodligen: Capra Ammon. Linn.

vi äfven gjort oss någon räkning på detta villbråd för vintern. Däremot var, den 5 November, icke en enda hafsfogel mera synlig, och den fem fot djupa snön, som var lös och torr, gjorde all jagt til lands omöjlig. Fisken gick til hafs ooh vikarne beladdes med is. De hiskligt höga bergen, som omgåfvo oss på alla sidor, voro nu snöklädde ned til vattenytan. De Infödde lefde endast af hvalfisk-kött och tran, hvilka lifsmedel de tilredt för vintern. Ifrån den 2 Nov. var isen emellan Skeppet och Kusten så stark, at besättningen kunde löpa på skridskor, hvilken kropps-rörelse gaf et nöjsamt tidsfördrif och bidrog til hälsan.

Under hela Nov. och Dec. befunno vi oss alla ganska väl. De Infödde upförde sig äfven fredsamt och vänligt, ehuru de icke kunde aflägga sin böjelse at stjäla, så at vi ständigt

nödgades se dem på fingrarna. Större delen af Dec. höll sig Thermometern vid 20 grader. Vi hade då, vid middagen, blott et svagt och glimmande ljus. Middags-solen var endast 6 gr. hög, och bortskymdes af de söder om oss belägna berg. Vi saknade således både solens angenäma ljus och des lifgifvande värma. Hiskliga berg bortskymde största delen af himlahvalfvet och kastade öfver oss, äfven vid middags-stunden, en midnatts-skugga. Landet var otilgängligt i anseende til den djupa snön, så at vi stängdes från alla andra tidsfördrif, än de vi kunde njuta inom oss sjelfva, och från alt annat understöd, än det vi hade om bord. Detta var dock endast första upträdet af våra vedermödor.

Nyåret ingick med ökad köld, som åtföljdes af svåra snöfall. Våra däck kunde nu icke afvärja de hår-

da natt-frosterna. Innantil beklädes de med et tums rim-frost, som aldeles liknade snö, ehuru tre eldar ständigt underhöllos tjugu timmar af dygnet, så at, när de först uptändes, däcken flöto af vatten. Stundom läto vi elden brinna natt och dag; men röken var därvid så odräglig, at folket, som då började insjukna, därifrån härledde denna olycka. Midt uti Jan. hade vi tolf sängliggande af skörbjugg, hvilkas antal, emot månadens slut, ökades til tjugutre. Fyra dödde och vår Fältskär var nästan utan hopp. Förste Officeraren, hvilken fann sit bröst angripet, på et sätt, som plägar förebåda snar och olycklig utgång, frälste sig därmed, at han beständigt tuggade unga skott af Ceder, och nedsväljde saften. Men såsom detta medel var ganska osmakligt, kunde få sjuke förmås at däraf betjena sig.

Emot slutet af Febr., hade Skörbjuggen så tiltagit, at tretio personer af besättningen icke mera kunde lemna sina hängmattor. Fyra af dem omkommo. Därjämte voro våra förråd då redan så medtagna, at, om ännu några skulle tilfrisknat, inga tjenliga lifsmedel funnos, med hvilka helsan kunde fullkomligt återställas. Desse bedröflige omständigheter gjordes ännu mera känbare genom besättningens nedslagna sinnen. Man var i allmänhet så intagen af misströstan, at de minsta tecken af Skörbjugg, ansågos såsom förebud til oundviklig undergång.

Under Jan. och Febr. månader höll sig Thermometern til större delen vid 15 grader, och föll någon gång til 14. Denna stränga köld oaktad, besökte oss de Infödde efter vanligheten, endast klädde i sina råckar af Hafsutterskinn och skälhudar;

oftast af de sistnämnda, med utvänd hårsida. Denne klädnad gaf välderas kroppar något skydd; men för öfrigt gingo de barbenta, utan någon synbar olägenhet. De tycktes vara äfven så förlägne, som vi, om födämnen, och såsom vi hade flera fat Hvalfisk-tran, den vi samlat för våra lampor, tiggde och erhöllo de altid någon undfägnad af denna för dem yppiga läckerhet. I deras tanka härledde sig den farsot, som ibland oss tagit öfverhand, från vår försumlighet at njuta detta smakliga och helsosama föd-ämne.

I början föll det oss ganska oväntadt, at de noga kände vår förlust af manskap och stället där vi begrafvit de afledna. De utmärkte i synnerhet en plats, där vi, med mycket arbete, jordat Båtsvennen, som, genom sin skicklighet at blåsa Flöjt, väckt deras upmärksamhet och aktning. Vi trodde först, at de utspio-

nerat detta, för at uppäta våra afledna, emedan vi icke tviflade, det de ju voro Cannibaler. Men vi fingo sedan veta, at de därom blifvit underrättade genom utposter, dem de ständigt höllo i nägden, på det icke någon annan stam af de Infödde måtte komma och handla med oss, utan at til dem lemna någon del af vinsten.

Såsom de dagligen besökte oss, så trodde vi deras hemvist icke vara mycket aflägsne ifrån Skeppet, ehuru vi ej kunnat uptäcka dem. Men vi inhämtade nu, at desse Indianer äro et vandrande folk, som icke äger några fasta bopålar, utan sofver hvar det kan och när det behagar, samt äfven så mycket vandrar om natten, som på dagen. Under nätterna uptända de aldrig eldar, emedan de frukta at öfverraskas af andra stammar, med hvilka de tyckas lefva i ständig fiendskap. Desse måste öf-

ver isen komma at angripa dem; ty såsom man här icke känner bruket af snö-skidor, så kunna, denne årstid, inga tåg anställas genom skogarna.

Mars månad medförde ingen lindring af vår nöd. Kölden fortfor at vara lika sträng. I början föll mycken snö, som ökade antalet af de sjuka och förvärrade dem, som redan voro angripne. Vi förlorade vår Fältskär och Styrman. Denne förlust, särdeles af den förre, var i vår belägenhet dubbelt känbar.

Förste Officeraren fick et nytt anfall, men tog sin tillflygt til det medel han förut nyttjat med framgång, nemligen kropps-rörelse och saften af tuggade Ceder-skott. Af dessa gjorde han en decoct, som var högst vedervärdig och svår at behålla, ehuru starkt den än utspäddes.

Den

Den åstadkom upkastning, innan den visade sin helsogifvande verkan, och det är troligt, at denna rening banade väg för den kraft, som sedan dämpade Skörbjuggen. Några flere upmuntrades at följa hans exempel, och återställdes därigenom från en ganska vidt utseende belägenhet. Men det är en särdeles olycka i denna sjukdom, at man finner det förnämsta medlet, nemligen kropps-rörelse, högst motbjudande, och därvid röner en plågande ångest.

Vi voro nu beröfvade alt biträde af Läkare. Sjelf meddelade jag de sjuka alt det biträde, som kunde bero af den ömaste och upmärksamaste skötsel. Min förste Officerare och en Sjöman, som ännu kunde i denne del biträda, voro äfven outtröttlige; likväl hade vi den sorgen, at immerfort se vår besättning minskas. Altför ofta nödgades jag åtaga

mig den bedröfliga mödan, at öfver isen släpa de afledna til kusten på vår vedkälke. Ehuru smärtande denna förrättning var, så medförde den dock några ögnablicks ledighet från plågan, at innom bord höra de sjukas jämmer, och gaf mig utrymme at i stillhet öfverse vår förtvifflade ställning. Alla våra styrkande lifs-medel voro förtärda. Vi hade för de sjuka endast et litet förråd öfrigt af mjöl, jämte skorpor och ris; men intet säcker eller vin, at styrka deras krafter. På salt kött och fläsk var ingen brist; men äfven om dessa ämnen varit tjenliga, så skulle man icke kunnat förmå de sjuka at njuta dem, emedan de, för afsky, icke ens fördrogo at se sådan föda. Fisk och Fogel kunde ej under vintertiden erhållas. En Korp eller Hafsmåse voro sällsynte läckerheter, och en eller annan Örn, som fälldes, gaf oss et högtids-mål. Tvänne Getter, som under resan va-

rit våra kamrater, blefvo omsider, ehuru ogerna, slagtade, och man kokade på deras kött soppor, för de sjuka i fjorton dagars tid.

Vi hade redan upnått slutet af Mars, utan förändring i väderleken. Kölden var lika sträng; men solen, som så länge varit bortskymd för våra ögon, och nu vid middags-tiden började visa sig öfver bergens toppar, gaf oss någon förhoppning. Under denna månad hade Thermometern meräudels hållit sig vid 15 och 16, ehuru den någon gång steg til 17 grader.

Början af April hade starka froster med häftiga vindar. Emot medlet af månaden kommo starka stormkast från söder. De medbragte någon ändring i vädret med häftiga snöskurar; men då vinden sprang til norr, återkom kölden med vanlig

vanlig stränghet. Under sista hälften lågo nämnde vindar med hvarandra i ständig strid, hvilket var oss så mycket mindre behagligt, som vädret därigenom blef tjockt och fuktigt. De sjuke förvärrades, när Sunnan-vindarne hade öfverhanden, så at vi, emot slutet af April, åter förlorade fyra Europeer och tre Lascarer. De, som nyttjat saften af Ceder-skott, voro nu så återställde, at de kunde på däcket emottaga solens korta, men välkomna besök. Denna framgång föranlät flera af de sjuka at tilgripa samma medel, och några låto öfvertala sig at därmed fortfara. Men i allmänhet önskade de at aflida i frid, utan at plågas med motbjudande läkedom.

Emot slutet af månaden steg Thermometern i middags-solen til 32 gr., men föll om nätterne til 27. De tre siste dagarne bragte de Infödde oss et litet förråd af sill och sjö-fogel.

Jag utdelade sjelf fisken ibland de sjuka, som emottogo denna närande föda med obeskriflig fägnad. De Infödde upmuntrades tillika, på alla möjliga sätt, at vidare förse oss med sådana föd-ämnen.

De började äfven trösta oss med den försäkran, at kölden nu snart vore förbi. De hade ständigt underrättat oss, at sommaren skulle infalla vid medlet af Maj. Solen började nu göra en stor båge öfver bergs-topparne, och middags-tiden var ganska upliſvande. Fisk erhölls ofta, och vi begynte hoppas, at de öfrige af besättningen skulle lyckligt blifva räddade. Desse omständigheter gåfvo åt de sjuke sådan styrka, at många läto bära sig på däcket, at njuta solens upfriskande värma. Men då de kommo i fria luften, öfverföllos de af svimningar. Det är märkvärdt, at många, som öfver förmodan bibehållit sina krafter och aldeles icke

klagade, så länge de lågo i sina bäddar, vid minsta rörelse, angrepos af de faseligaste plågor och täta dåningar, så at man väntade det hvart ögnablick skulle blifva deras sista. I detta tilstånd förblefvo de inemot en half timme, förrän de återhämtade sig. Samma olägenhet röntes, om man blott rörde vid deras hängmattor.

Den 6 Maj skedde en förundransvärd omväxling af alt, som oss omgaf. De Sjömän, som icke blifvit aldeles utmärglade, återställdes, såsom af et underverk, genom decoct. Vi hade nu så mycken fisk vi hunno förtära, samt til ombyte flera slags sjö-foglar, som anskaffades af de Infödde. Äfven hade vi sett flera skockar af Änder och Villgäss sträcka öfver Skeppet, fast utom skott-håll.

Den 17 kom et sällskap Infödde, anförde af Shinaway, Höfdin-

gen öfver Sundet, med mycken högtidlighet, at lyckönska oss til sommarens återkomst. De underrättade oss, at de sett två Skepp i Hafvet; en omständighet den vi med svårighet kunde tro, ehuru den bestyrktes af flera. Men den 19 blefvo vi därom förvissade, då tvänne Canoter kommo och til oss lotsade Herr Dixon, som, i sällskap med Capitain Portlock, utgått från London at handla på dessa kuster, och nu, efter erhållen tidning af de Infödda, lemnat Ön Montagu, för at upsöka oss.

I vår belägenhet kunde ingen gladare händelse inträffa, och vi emottogo Herr Dixon med glädje-tårar, såsom en til vår räddning sänd skydds-ängel. Jag vill ej heller neka, det vi af Capitain Portlock erhöllo betydlig hjelp. Men såsom han i sin Dagbok upgifvit, det han emot oss utöfvat den barmhertige Samaritanens

kärleks-verk, så bör jag tillika anmärka, at han, under de strängaste vilkor och stundom med oredlighet, räckte oss bistånd, samt af vår olyckliga belägenhet drog all den fördel, som stod i hans magt.

Den 12:te Maj kändes middagssolen ganska verkande, och Sunnanvindar började infinna sig, som gjorde luften mild och angenäm. Thermometern steg i skuggan til 40 gr., men föll om natten til frys-punkten och beklädde, med en tunn is-skorpa, hvad dagen uptinat. Hafs-isen, som omgaf oss, började dock lossna från stränderna, där den sönderbröts af ebben och floden, som här stiger och faller 18 fot. Fartyget begynte ock svänga för sina ankare, sedan isen smält omkring dess sidor. Våra sjuke tilfrisknade ganska fort, ehuru två än ytterligare ökade deras antal, som funno sin graf på denne förfär-

lige kust. Landet var imedlertid höljdt med snö, och ingen grön växt kunde ännu erhållas, utom Cederskott, dem vintren skonat, och hvilka voro et kraftigt medel för hvar och en, som ståndaktigt nyttjade dem.

Den 17 skedde en allmänn issmältning uti viken; och då vi således befunno oss i fritt vatten, styrktes våra nedslagna sinnen af hoppet, at en gång lemna detta för oss så rysliga vinterläger.

Antalet af de Infödde, hvilka vi sett i detta Sund, öfverstiger icke fem eller sex hundrade personer. De äro et starkt och härdigt folk, til växten nästan resligare än vanlige Europeer. De äga ingen Stad eller By, eller ständigt hemvist, utan tåga up och ned i Sundet, efter infall eller behof. De anse sig såsom egendoms-herrar öfver hela nägden, och tillåta icke någon annan underlägsen

stam där ingå, utan at erlägga skatt för denna frihet. Men då de undanträngas af någon mägtigare Nation, hvilket ock stundom händer, begifva de sig til vissa klippor, dit ingen kan upstiga utan tillhjelp af stege, den de äfven updraga, sedan de, på samma ställe, satt sina lätta Canoter i säkerhet.

De hafva en Konung, vid namn Shinoway. Han var en ganska ålderstegen man och nära blind. När han, den föregående hösten, första gången besökte oss, förde han med sig tre qvinnor, dem han utgaf för sina Hustrur, och hvilka följaktligen af oss bemöttes med tilbörlig upmärksamhet, i det vi skänkte dem allehanda saker, som syntes mäst falla dem i smaken. Men de ville icke med någon af oss inlåta sig i den mäst aflägsna bekantskap. Dessa, samt tre eller fyra andra, voro de enda qvinnor vi sågo bland detta

folk. Vi åstundade högligen at hos oss behålla någon af ortens ynglingar, på det vi måtte inhämta underrättelser om de Inföddes språk och lefnads-sätt; men detta förslag vägrades beständigt, ehuru vi erbödo, at äfven åt dem lemna en man af våra. Konungen sjelf tvekade altid at hos oss gå om bord, fastän en af våra Båtsmän, under besöket, ständigt förblef til gisslan uti hans Canot.

I Oct. 1778 förde Konungen til oss en ung flicka och utböd henne til salu. Hon köptes strax för en yxa och några glas-pärlor. I början förestälde vi oss, at hon var en af hans egna Hustrur; men hon lät oss snart förstå, at hon var en fånge, tagen tillika med et parti af hennes stam, som blifvit nedgjordt och upätet, enligt ortens sed at handtera alla fångar, som göras i krig. Hon hade ensam blifvit skonad, för at

upvakta Konungens Hustrur, hvilka nu, kanske af svartsjuka, ledsnat vid hennes tjenst. Vi behöllo henne hos oss inemot fyra månader, under hvilka hon tycktes vara ganska nögd med sin belägenhet. Hon hade underrättat oss, det hon hörde til en söd'igare Nation, och vår föresats var, at, följande sommar, besöka den kusten, i hopp at tilhandla oss pälsverk, då vi äfven ärnat återställa henne til sit folk. Men de olyckor, som öfvergingo oss, tillåto icke detta förslag verkställas. Hon beskref altid Sundets Invånare såsom de vildaste på hela denna kusten, och uprepade immerfort, det endast fruktan för våra Canoner hindrat dem at mörda och upäta oss.

Under den häftige kölden i Jan. och Febr. besökte oss några stammar, som lefde i granskap med hennes folk. Med dem sände hon bud til sina landsmän, och anmodade

dem at besöka oss. At än vidare upmuntra dem til en sådan resa, bifogade vi en skänk af pärlor. Vid den tid hon förmodade, infunno sig ock några af dem uti tre Canoter, och medförde et litet förråd af skinn. Hon bad enständigt om tilstånd at afresa med dem; men såsom vi, nästföljande sommar, hoppades draga någon fördel af de uplysningar hon kunde meddela oss, så bifölls icke hennes åstundan. Emedlertid, under det mit folk en dag åt frukost, fann hon utväg, at gå i en af sina landsmäns Canoter, och vi sågo henne icke mera. Vid den tiden, hade Skörbjuggen hos oss ännu icke stigit til den förfärliga högd, som den sedermera upnådde. Icke desto mindre gaf hon tilkänna, at samma sjukdom var gängse ibland hennes landsmän, och at de, så snart tecken til det onda började visa sig, flyttade til södligare orter, hvarest luft-streket

var mildare och fisk i ymnighet erhölls, hvilke förenade fördelar altid bidrogo til helsans återställande.

Sundets Invånare af bägge könen bära korta hår, men af samma längd fram och bak. Således äro deras ansigten i allmänhet betäckte af håret, och de nödgas immerfort åtskilja det, för at få fri utsigt. Männerne hafva uti undra läppen, emellan des utstående del och hakan, en skuren öpning, så at de tyckas äga två munnar. På samma ställe ser man hos gossarne tre eller fyra hål, som til äfventyrs skola utmärka deras kön. Qvinnorna bära äfven sådana hål, i hvilka de fästa stycken af Snäckskal, som likna tänder.

På bägge könen är näsans mellanbrusk genombårad. I denna öpning bära de vanligt en stor fjäder, eller et stycke af bark. De äldre manspersoner hafva skägg på öfre läppen och emot hak-spitsen,

hvilket om vintern vanligt är upfyldt af is-sticklar. De yngre däremot synas uprycka skägget med roten. I öfrigt äro kinnbenen utstående, ansigtet rundt och flatt, ögonen små och svarta, håret yfvigt, upsynen vild och öronen fulla af hål, från hvilka et slags prydnader nedhänga af ben eller snäckskal. Hals och ansigte bestrykas med rödt smink, som förvandlas til svart, när man sörjer afledna. I stället för puder nytjas fogeldun. Hela klädnaden är en enda råck, gjord af Hafsutter-skinn, hvilken hänger ned til knäet och lemnar benen blotta. Men den drägt, som nytjas uti Canoterna, är af Hvalfisk-tarmar, och så gjord, at den ej allenast täcker hufvudet, utan ock, med sina långa skört, tjenar at öfverhölja öpningen, i hvilken man sitter. Den hindrar således vattnet at inträngа i båten, samt håller tillika kroppen varm och torr. Denna man-

tel kan äfven anses för de Inföddes hufvuddrägt, emedan de tilbringa sin mästa tid uti Canoterna.

På denna kusten finnas alla de slag af Furu och Ceder, som växa på motsvarande stranden af America. Där träffas äfven Serpentaria och Gingseng. Af denne sistnämnde föra de infödde ständigt med sig et litet förråd til läkedom; dock kunde vi icke däraf erhålla någon myckenhet. Skogarne äro tjocke och spridde ungefär öfver två tredjedelar af bergens sluttning, hvilka förlora sig i ofantliga massor af nakna klippor. Svarta Cedren (the black Pine), som här växer i stor ymnighet, gifver godt spar-virke. Vi sågo ock, när vi inlupo i Sundet, några buskar med svarta bär, men icke någon annan frukt eller växt. De högländare platser voro ock då (i Sept.) redan höljde af snö, och de lägre utgjorde et fullkomligt

fullkomligt kärr, af den smältande snön, som nedflöt från bergen.

De ende djur vi här sågo, voro Björnar, Räfvar, Mårdar, Bergfår och Hermeliner. Af de sistnämnde fälde vi två par, som hörde til en särskild art från de vanliga.

Under den årstiden fanns här en stor myckenhet Villgäss, med mångfaldiga andra vatten-foglar. Af skogsfoglar märkte vi endast Korpar och Örnar.

Järn värderades högst af de Infödde, som tillika gåfvo företräde åt sådana stycken, hvilka hade någon skapnad af et spjut. Gröna glaspärlor efterfrågades äfven, samt stundom röda och blå. Man var därjämte mycket angelägen at bekomma våra ylle-råckar och andra aflagda kläder, som tilhörde besättningen.

De Infödde lefva hufvudsakligen af fisk, men gifva Hvalfisk-köttet

företräde. Och såsom tranen, i deras smak, utgör förnämsta läckerheten, så sätta de naturligtvis högsta värdet på de fisk-arter, som äro mäst tranfulle. Sällan tilreda de sina fiskar; men då det någon gång sker, uptänder man eld med gnidning af två torra Ceder-pinnar; stenar uphettas och läggas, tillika med fisken, i et slags korgar, som hålla vatten. På sådant sätt förrättas kokningen; dock gör man sig sällan så mycken möda med sina föd-ämnen. Vi sågo dem icke ens, under strängaste kölden, vidtaga sådane anstalter, hvilket likväl torde härleda sig från särskilde omständigheter, som den årstiden gjorde deras köks-förrättningar mera besvärliga.

De äro visserligen et ganska vildt folk, och otroligt känslolöse för alla kropps-smärtor. Vi sågo däraf et ganska besynnerligt prof. Under vintern hade, bland andre af-

skräden, en hop sönderslagne Bouteiller blifvit kastade öfver bord på isen. En af de Infödde, som genomsökte dem, i tanka at där finna något dugligt, skar sin fot ganska illa. Då vi sågo bloden strömma, pålade vi et förband, och läto förstå, at detta var det medel vi sjelfve brukade vid sådana fall. Men han och de öfrige skämtade däröfver, och uptogo glasbitar, med hvilka de, på det mäst besynnerliga sätt, sönderskuro armar och ben, samt underrättade oss, at intet dylikt kunde skada dem.

Sådant är, til lynne och seder, det folk, innom hvars område vi tilbragte en så bedröflig vinter. Det var oss således en outsägelig glädje, at, den 21 Juni, lemna den viken vi innehaft. Följande afton gingo vi til Hafs. Sedan jag haft den olyckan at förlora tjugotre personer, utgjordes nu hela vår besättning af 24 man, Officerare och de två Sjömän

jag erhöll af Capitain PORTLOCK, inberäknade. Ehuru några ännu ej fullkomligt återfått sina krafter, så voro dock alle upliſvade af munterhet.

Vi mötte snart södliga vindar, som medförde stark mist, hvilken var ganska oläglig för personer i vår ställning. Vi ansågo därföre tjenligt at hålla oss nära kusten. På tio dygn upnådde vi endast den 57:de graden. Folket, som på däcket icke kunde fredas från väta, började klaga öfver plågor i sina knän, hvilka så upsvällde at flere nödgades intaga sängen. Vi beslöto därföre söka land, som låg på blotta 40 sjömils afstånd. Snart mötte oss et ansenligt antal Canoter af helt annat bygnads-sätt, än de vi sedt uti Sundet. De voro gjorde af et enda helt träd; ofta från 50 til 60 fot långe, men endast af trädets bredd. Af alle varelser i mennisko-skapnad hafve vi aldrig sedt några mera besynnerliga

och vanskapliga, än denna kustens qvinnor. De hade, äfven som männerne i Prins Wilhelms Sund, en öpning i underläppen, men mycket vidare, emedan den gick en god tum längre åt kindbenet på bägge sidor. I denna öpning buro de et stycke trä, af minst sju tums omkrets, til skapnaden ägg-rundt, och en half tum tjockt, med en skåra i kanten, som höll träet fast, sedan det var inpassadt uti detta undre munnhålet. Denna obegripliga tillställning uttänjar läpparna från tänderna, och gifver det hiskligaste utseende, något menniskje-ansigte kan antaga. Detta folk tycktes känna Sundets Invånare, när vi beskrefvo dem, såsom försedde med två munnar. Bägge folkslagens språk tycktes äfven äga någon inbördes slägtskap; men denna stam var mycket talrikare. Ingen Sjöfarande har förut sedt detta folk, och vi hade är-

nat där tilbringa några dagar. Men natten gaf oss gynnande vind. Denna del af kusten ligger på 56 gr. 38 min. N. L. samt 23 gr. 5 secunder Ö. om Greenwich.

Med nordlig vind och klart väder fortsatte vi vår segling til Owahie. Om vår resa icke gått så lyckligt och fort, hade vi haft föga hopp, at vårt så illa medfarna Skepp, någonsin skolat upnå Sandvichs-Öarna. Följder af Skörbjuggen fortforo, så at vi ännu förlorade en af besättningen, innan vi hunno fram til detta hälsosama luftstrek, hvars västan-vindar med skäl kunna sägas hafva til oss burit hälsan på sina vingar; ty efter tio dygn, räknade från vår ankomst til denna Skärgård, uphörde all klagan.

Vi dröjde där en månad, under hvilken tid Öboarne tycktes icke finna något högre nöje, än det, at visa oss vänskap och gästfrihet. De

emottogo oss med glädje, och sågo vår afresa med tårar. Bland de många, som trängde sig fram, med outsäjlig längtan at följa oss til England, emottogs endast TIANNA, en Höfding på Atuj, och Broder til Öns högste Styresman. Detta val ådrog honom alla hans landsmäns afund. Om denne älskansvärde man, får jag meddela vidare underrättelse, i min Dagbok öfver nästföljande resa.

Den 2 Sept. togo vi afsked af Sandvichs-Öboarne, hos hvilka vi tro oss hafva lemnat förmånliga intryck af vårt upförande, äfven som vi sjelfve voro intagne af erkänsla för den ädelmodiga vänskap och de tjenster de bevisat oss. Efter en ganska lycklig resa kommo vi, den 2 October, til Typa, en Hamn nära Macao.

Knapt hade vi där fällt ankar, förr än tecken visade sig til en häf-

tig storm, den vårt bristfälliga Skepp icke var i belägenhet at uthärda. Vi blefvo tillika mycket orolige vid åsynen af två Franska Fregatter, dem vi sågo liggande för ankar på en mils afstånd. Okunnige om Politiska ställningen i Europa, kunde vi icke göra oss någon förmånlig gissning om deras ärende på et så ovanligt farvatten. När vi således fingo se manskap i Båtar sättas ut från dem, förestälde vi oss naturligtvis det värsta. Vi gjorde oss intet hopp om försvar i denna neutrala Hamn, utan väntade, at omsider en olycklig fångenskap nu skulle sluta våra vedermödor. Men vi erfore sedermera, at desse Båtar utsändes til at, på et Spanskt Köpmans-Skepp, upsöka några förrymda Sjömän. — Men såsom vi tycktes vara bestämde at intil sista stunden förföljas af motgångar, så voro vi knapt befriade från denna fruktan, då vi uti Elementerna fingo

en ny fiende. Stormen blef så häftig, at den ena Franska Fregatten med möda kunde liggga fast för fem ankare. Vår belägenhet, med det enda ankare vi hade öfrigt, är då lätt at uträkna. Oss återstod således blott at styra på stranden och därmed söka vår räddning. Detta blef äfven lyckligt verkställdt genom biträde af Franske Capitainen, hans Officerare och Sjömän.

Med största känsla af saknad måste jag tillägga, det inge tidningar inlupit om Herr TIPPING, hvilken således, med Skepp och folk, förmodligen funnit sin undergång i Hafvets vågor.

CAPITAIN MEARES's SEDNARE RESA TIL AMERICAS NORDVÄSTRA KUST.

År 1788 i Januario, inköptes och utrustades tvänne Skepp för denna Resa; Felix af 230, och Iphigenia af 200 Lästers drägt. De voro i alla afseenden uträknade för ändamålet, kopparbeslagne, gode seglare och tillika af nog stark byggnad, at uthärda de häftiga stormar, som under vintertiden råda i det Stora Hafvets nordliga delar. Åtskillige hinder gjorde, at de icke, förr än den 20 Jan. voro färdige til afresan.

Besättningen på bägge Skeppen bestod af Europeer och Chineser. Desse sistnämnde, til antalet mindre, antogos på försök. Chineserne anses för et raskt, skickligt och händigt

folk. De lefva af ris och fisk. De åtnöjas äfven med smärre Hyror. Således var det et slags hushållning at använda deras tjenst. Vi hade ock, under hela resan, skäl at vara nöjde med deras upförande. Om någon handels-plats skulle blifva anlagd på Americanska kusten, vore et Chinesiskt Nybygge där af märklig fördel.

Herr Douglas, som väl kände Americas kust, antog befälet öfver Iphigenia, och jag öfver Felix.

Långt flere Chineser än vi kunde mottaga, anhöllo om tjenst, och de, som icke blefvo förhyrde, visade deröfver det tydligaste missnöje. Vi utvalde endast femtio, som til större delen voro Handtverkare af flera slag, jämte några få Sjömän, hvilke förut gjort tjenst på Chinas Jonker.

Vi togo äfven alla möjliga mått emot Skörbjuggen, som borde fruktas under en så beskaffad resa, och för Sjömän är et så förfärligt plågo-

ris. Således inskeppade vi en stor myckenhet Melasse, The, Säcker, och hvad vi för öfrigt trodde böra förekomma, eller ock lindra denna sjukdom. Bägge Fartygen voro föresedde med vatten, för nära fem månader, beräknadt til en Gallon på man om dagen, emedan rik tilgång däraf utgör et ibland de kraftigaste medel at afböja detta onda. Varma kläder af alla slag anskaffades så för Europeer som Chineser. Med et ord, intet underläts, som borde befordra en lycklig utgång af vårt företagande.

Bland andra föremål, som åtminstone icke voro egennyttiga, räknar jag vårt beslut at, til sina hemorter återföra några Invånare af Sandvichs-Öarna och America, som blifvit öfverbragte til China. Et antal boskap och andra kreatur inskeppades, at i land sättas på de orter, där vi trodde dem bidraga til Invånarnes fördel, eller med tiden kun-

na gifva de i detta Haf seglande Sjömän nödiga förfriskningar.

Under det man fullgjorde en så glad pligt emot dessa Naturens söner, som, af nyfikenhet och förtroende, vågat sig så fjerran från sin hemort, njöt TIANNA, en Höfding från Atuj, hvilken jag år 1787 öfverfört från Sandvichs-Öarna, vår största upmärksamhet, så at han återgick med et förråd, som gjorde honom til den rikaste man i hela sin födelsebygd. I synnerhet bevisade Herr Cox denne älskansvärde Indian det största ädelmod, i det han ej allenast för honom lät anskaffa et betydligt antal af boskap och andra kreatúr, utan ock tillade honom en summa penningar, at använda efter sit fria val. Men såsom han icke hunnit förvärfva nog erfarenhet, trodde hans Europeiske vänner sig vara pliktige, at med sina råd förekomma, det han icke måtte förspilla den anslagna sum-

man på varor, dem han i en framtid skulle anse med förakt.

Med möda kunde TIANNA föreställa sig, det han så snart skulle blifva återförd til sin födelse-bygd, från hvilken likväl alla under af den nya verld, dit han fann sig bragt, icke kunde skilja hans tilgifvenhet. Kärleken til hembygden, et intryck, som tyckes oskiljaktigt från menniskjohjertat i alla lägen och luftstrek, verkade kraftigt på hans själ. Den varma böjelsen för anhöriga och barn, hade aldrig slocknat i hans bröst. Innom en och samma timme såg man honom ofta småle vid nöjet af de nya ämnen, som fästade hans öga, och med tårar tilkänna gifva sin saknad af de ännu dyrbarare föremål han lemnat efter sig, utan hopp at någonsin mera se dem.

Således, då han var förvissad om sin snart förestående återresa til Atuj, upväckte naturligtvis den tanken, at

han snart skulle omfamna en Maka, den han älskade, och barn, hvilka så ömt lågo honom på hjertat, tillika med följderne af de nya kunskaper han förvärfvat, den rikedom han ägde, samt föreställningen af de fördelar han skulle tilskynda sin hembygd, uti hans bröst all den häftiga glädje, en känslofull själ kan fatta, men intet språk uttrycka.

Af naturen var han begäfvad med förmögenheter, dem en skicklig upfostran skulle hafva upbragt til ansenlig högd af odling, och med dessa öma känslor, hvilka förbjuda hvarje uplyst at tillägga någon menniskja som dem äger, namn af vild, den må vara af hvilken färg eller från hvad luftstrek som helst. När han på Wampoa redd först såg de där liggande Fartyg, sattes hans förundran i en verksamhet, som icke låter sig beskrifva. Han kallade dem Britanniens Öar. Men då han

betraktade deras invärtes inrättning förvandlade sig dessa första intryck i nedslagenhet. Hans hufvud nedsänktes under tystnad, och en tår, den han icke kunde hindra, framträngde sig utur hans öga, såsom det tycktes, öfver den underlägsenhet han nödgades hos sig sjelf erkänna. Men samma vettgirighet, som förmått honom at lemna sit Fädernesland, i afsigt at återkomma med nya kunskaper, väckte honom snart ur detta tilstånd, och gaf et nytt lif åt hans nyfikenhet. Han förrådde snart en mer än vanlig förståndighet, i det han lätt åtskilde de flera Nationer han dagligen såg, ifrån Engelsmän, dem han altid kallade: Män från Britanni. Chineser ansåg han ständigt med en ovilja, som gick nära styggelse. Deras rakade hufvud, utspände näsbåror och uttryckslösa anletsdrag hade i hans själ väckt den

den starkaste känsla af förakt. Chineserne tycktes ock anse honom med et slags fruktan, och hvar han framgick, underlät aldrig den skrämde hopen at öpna honom fri väg.

TIANNA var af ungefär tretiotvå års ålder; nära sex fot fem tum lång och af fylliga lemmar, som gåfvo honom anseende af en Hercules. Van at i sin hembygd emottaga ärebetygelser, upförde han sig med en utmärkt värdighet. Han bar Europeisk drägt utan minsta tvång, och hade ej allenast lärt bruket af hvarje därtil hörande persedel, utan ock sträckt sin upmärksamhet til deras sammanpassning och de minsta omständigheter af snygghet och anständighet. Men han kunde aldrig fatta värdet af våra gångbara mynt. När han ville köpa något, och därtil behöfdes medel, begärte han altid Järn, såsom den dyrbaraste metall i hans ögon.

Hans första böjelse och beslut var at gå öfver til England; men ehuru det mäst förmånliga anbud honom därtil gjordes, trodde dock hans vänner sig icke böra tilstyrka det, då til äfventyrs intet tillfälle at återföra honom til Atuj, skulle yppa sig. Man beslöt tvärtom, at han nu borde hemsändas, om icke lyckligare, dock med en rikedom, om hvilken han aldrig kunnat göra sig hopp. Men af alla de Artiklar, som utgjorde hans nu varande förmögenhet, glädde han sig mäst åt et Portrait af honom sjelf, som, ehuru väl träffadt til anlets-dragen, dock ofullkomligt uttryckte hans behagande väsende. Under arbetet följde hans öga hvart och et drag af Mästarens pensel, med högsta beundran. När målningen var färdig, emottog han den med et slags högtidlighet, som gjorde intryck på alla de närvarande. Med en sinnes-rörelse, den vi hos

honom aldrig sett, omtalade han Cooks olyckliga ändalyckt. För första gången underrättade han oss, at et blodigt krig blifvit fördt i anledning af en tafla, hvilken han kallade den Store Mannens Portrait, och som blifvit lemnad til en af ortens mägtigaste Höfdingar. Han tillade, at denna tafla hos dem ansågs helig, och at den vördnad de betygade för henne, var den enda ersättning de kunde gifva för den olyckan de haft, at förstöra des Original.

Jag tror mig äfven här böra nämna, det vi, under det förra vistandet på Sandvichs-Öarna, hade oräkneliga tilfällen at högakta Invånarnes känslor, i afseende på Cooks olyckliga öde, och vi hafve all anledning at tro, det de, med upriktig sorg, deltaga i Europas saknad. Antalet af dem, som med tårar, böner och skänker, sökte utverka sig tilstånd at gå til Britanni och råka deras

älskade Cooks vänner, var aldeles otroligt. Man hörde ouphörliga rop: Britanni - Britanni! och folkets sorgsna tystnad var obeskriflig, när det underrättades, at denne afundade heder endast tilföll Höfdingen Tianna.

Kort före vår afresa gjorde Atujs Öfver-Höfding, Taheo, oss et besök, omgifven af alla sina Under-Höfdingar. Såsom de trodde, at Befälhafvarne öfver hvart och et Skepp, som efter Cooks död hade besökt deras Öar, voro alle Söner af denne store Sjöman, så beklagade de, med lifligaste åtbörder, det öde honom öfvergått, och under det de hvar för sig sökte ådagalägga sin oskuld i denna händelse, förenade de sig at afmåla den öfverraskande sinnes-rörelse, som fört dem at begå detta olyckliga brott, hvilket skulle blifva et evigt ämne för deras sorg, och ansedt såsom et straff, pålagdt dem

af deras Gudar. Efter dessa och dylika förklaringar förnyade de sina anbud af vänskap för Britanni, och gingo sin väg. Ej heller tvifle vi, det ju de Seglare, som hädanåt landa vid dessa Öar, där skola finna en säker och angenäm fristad.

De öfrige Sandvichs-Öboer och Americaner, som nu togos om bord, voro öfverbragte af särskildta Skepp, mera af et slags nyfikenhet, än af et ädlare upsåt at utvidga deras kunskaper, eller bidraga til handels-förmåner. De voro en flicka från Owayhi, vid namn WINIO, som til hälsan befann sig i et aftagande tillstånd; en reslig man och yngling från Ön Mowi, och en American från Kong Georgs Sund, hvars Invånare äro af et så vildt lynne, at man icke, med hopp om framgång, kunde förse honom med några af de fördelar, som anskaffades för de öfriga.

På hvartdera Fartyget inskeppades sex Kor, tre Tjurar, och åtta Kalfvar, utom Getter, Kalkoner och Kaniner, samt flera par Dufvor, m. m. Flere Citron-och Pomerans-träd anskaffades och ämnades för Atuj, såsom des Höfding, Taheo, ägde nog magt at beskydda en så dyrbar egendom. Om vi varit nog lycklige, at kunna öfverföra hela denna laddning til Sandvichs-Öarna, så skulle denne Skärgård med tiden blifvit en af de förmånligaste förfriskningsplatser i detta Hafs nordliga del. I fall handeln på Americas Kust vidare fortsättes, så skola sjö-farande likväl finna ansenlig fördel af det lilla, som verkställdes.

Om aftonen den 22 Jan. gingo vi til segels. Följande dagen var ganska töknig och vi förlorade utur sigte Iphigenia, som dock uptäcktes, då dimman fördelat sig. Om

natten lossade vi skott och slogo på Gonggong *), på det hon icke vidare måtte skilja sig ifrån oss.

Vi hade beslutat hålla oss under Kusten af Lucon, i hopp at där finna något skydd emot häftiga stormar och undvika de mera farliga ställen af Philippinska Skärgården. Om aftonen den 25 talade vi med Capitain Douglas, som redan på sit Skepp fått läck, så at han ständigt nödgades hålla en pump i gång. Et obehagligt intryck verkar i synnerhet starkt på Sjömän, när det inträffar i början af en lång resa, och kan ofta icke utplånas. Denna omständighet var oss således dubbelt obehaglig.

Våre Chineser ledo otroligt af Sjö-sjukan. Skeppets häftiga rullning afmattade äfven boskapen, så

*) Et slags Koppar-kettlar, til detta ändamål bruklige i China.

at vi beslöto småningom slagta den, utom två Kor, en Tjur samt en Kalf af hvartdera slaget, dem vi hoppades kunna vänjas vid sjön, och lyckligt frambringas.

Fram på eftermiddagen sågo vi tecken från Iphigenia, at någon olycka var å färde. Vi lade til och underrättades, at förmasten sprungit samt fordrade snar hjelp. Den häftige sjö-gången tillät oss icke göra något biträde. Före natten låg redan hela främre tacklingen på däck och förmasten stod fullkomligt afklädd. Stormen oaktad blef dock denna oreda til den 27 någorlunda hulpen. Men såsom vi icke vågade blottställa Fartyget på en så lång resa, så beslöts inlöpa på något tjenligt ställe och förbättra den ledna skadan. Spanska Nybygget i Samboingan, på Södra ändan af Magindanao, ansågs lägligast för detta ändamål; och ehuru vi knapt hört

talas om detta Nybygge, samt därjämte voro ovisse om Spaniorernas gästfrihet, dref oss likväl nöden at hälldre vidtaga denna utväg, än at återgå til Batavia eller Nya Holland. Samma afton seglade vi förbi en myckenhet Hafstång och Drifved, som väckte vår farhåga at träffa grund.

Den 28 om morgonen, fingo vi från mast-toppen Lucon i sigte på 12 eller 14 Sjö-mils afstånd. I den mån vi nalkades Kusten, minskades vinden, och hafs-gången uphörde omsider aldeles. Om aftonen inföll fullkomligt lugn; men vid klockan 9 upstack en frisk kultie från Sw, så at vi nödgades hela natten göra små lofvar af och ann framföre Kusten, på hvilken vi, under större delen af denna tid, sågo brinnande eldar, på sex eller sju Sjö-mils afstånd.

Den 29 visade sig Ön tydligare, bergig och skogväxt, utom få spridda ställen af bergens sluttning. Stora massor af rök upstego från de längre inn på Ön belägna högder, hvilket tilkänna gifver, at desse orter äro bebodde. Hela aftonen och natten, sökte vi förgäfves grund med 150 famnars lina. Den 31, sågo vi Get-Ön, som tycktes vara af måttelig högd, rikt skogväxt och aldeles obebodd. Lubans-Öarna äro verkliga berg, klädda med skog. Under det vackra vädret och den lindriga Sjögången, satte vi Skeppen i försvarsstånd. Canoner framdrogos, tilräckligt krut och annan Ammunition upbars at vara i beredskap, emedan detta far-vatten är upfyldt af Sjöröfvare. Två ganska vackra Skepp hade nyligen af dem blifvit eröfrade. Det ena af dessa var Maji, et 300 lästers Skepp, med 20 Canoner, och hade gjort en handels-resa från Bengalen

til Borneo. Hela besättningen blef mördad. Flere andre Fartyg, hade med möda blifvit frälste, och intet år förbigår utan någon sådan olycka. Från Magindanao och Sulu utlöpa Proar i så stora svärmar, at et svagt Skepp altid med fara seglar i detta far-vatten. Desse Proar bära från 100 til 150 man, väl väpnade, samt föra vanligt sex-och tolf-pundiga Canoner. Så snart något Skepp af dem tages, anställes et blodbad, och de få olycklige, som blifva skonade, släpas til et slafveri, hvarutur de icke kunna lösas. Desse röfvare krysa med 30 til 40 sådane Proar. Man har stundom sett Flottor af 100 tilhopa. Och ehuru vi väl icke borde mycket frukta, at de skulle våga angripa två Skepp, hade det likväl varit en oförlåtlig försumelse, at icke i alla fall göra oss färdiga til motstånd. Vid nogare undersökning fanns Iphigenias Mast alde-

les utur stånd, at uthärda den förestående resan. Man tviflade, at den skulle ens föra Skeppet til Samboingan.

I Sol-nedgången sågo vi Mindoro. En häftig östanvind hotade kasta oss på Calaminerna, som äro många och ganska farlige. Vi lodade hela natten, men funno icke grund med 100 famnars lina. De Infödde underhöllo et stort antal eldar, så väl på Kusten, som på de högsta bergens toppar.

Den 2 Febr. sågo vi Calaminerna. Vinden var lindrig och angenäm. Capitain Douglas underrättade oss, at Skörbjuggen inritat sig på Iphigenia. Flere af besättningen voro illa angripne; andre klagade redan öfver svullna ben och blödande tandkött. Man tillhöll dem således at i akt taga et tjenligt lefnads-sätt. Dryck brygdes på Spru-

ce *) och gafs i stället för Bränvin. Flera korgar Pomeranser sändes om bord, hvilken frukts verksamhet i sådana fall är väl känd; äfven som alla andra medel användes, at i sin början qväfva en farsot, som i längden kunde blifva af de vådligaste följder.

Den tiltagande hettan var oss ganska känbar. När vi lemnade China, hade vi sträng köld, som nu hastigt aflöstes af motsvarande värma. Sådan omväxling, tillika med den starka dagg, som föll aftnar och mornar, var en för hälsan ganska skadlig omständighet. Likväl föll det oss mycket främmande, at en besättning, som så nyligen lemnat en Kust, där den i ymnighet njutit fisk och grönsaker, samt desutom på flera månader icke smakat någon salt föda, skulle redan anfallas af så häftiga

*) Et slags Cederträd.

tecken til Skörbjugg. Vi hade med all omsorg utdelat de föd-ämnen, som funnos om bord. Det salta Köttet blef altid väl urlakadt. Ris och Ärter kokades ordentligen hvarannan dag; The och Såcker gafs dagligen til frukost; vatten utdelades i tilräcklig mängd och intet sparades at hålla renligheten vid magt. Ingen tilläts sofva på däck, at förekomma olägenhet af den osunda daggen, och intet Bränvin gafs utan at upspädas och förbättras — en för alla Sjö-farande nyttig omständighet, hvilken i synnerhet bör iakttagas uti de Indiska far-vattnen.

Den 3 om morgonen förlorade vi sigtet af Mindoro, och hade vid middagen Panay på 9 sjö-mils afstånd.

Mindoro är af ansenlig sträckning, på somliga ställen måttligt hög, på andra åter ganska ber-

gig, samt nästan öfver alt beklädd med skogar. Af de talrika rökmassor, dem vi om dagen sågo upstiga både från berg och dalar, och af de eldar, som beständigt uplyste nätterna, är skäl at sluta til et starkt antal Invånare. Somlige platser, dem vi kunde tydligare beskåda, syntes verkligen intagande. De bestodo af vida slätter, klädde med den skönaste grönska, vattnade af silfverklara åar och prydde med lundar af träd, så ställde, antingen af konst eller natur, at de utgöra de täckaste landskap, som skulle hedra den utsöktaste Europeiska anläggning.

Följande dagen seglade vi upp til Panay, där vi, på blotta två tredjedels mils afstånd, icke funno botten med 80 famnars lina. På kullarnes sluttning sågos byar til stort antal, och hela landet hade det bördigaste utseende. Husen tycktes vara

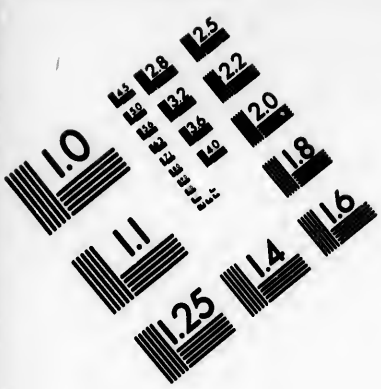

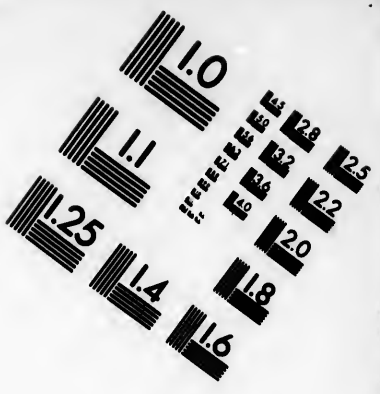

IMAGE EVALUATION TEST TARGET (MT-3)

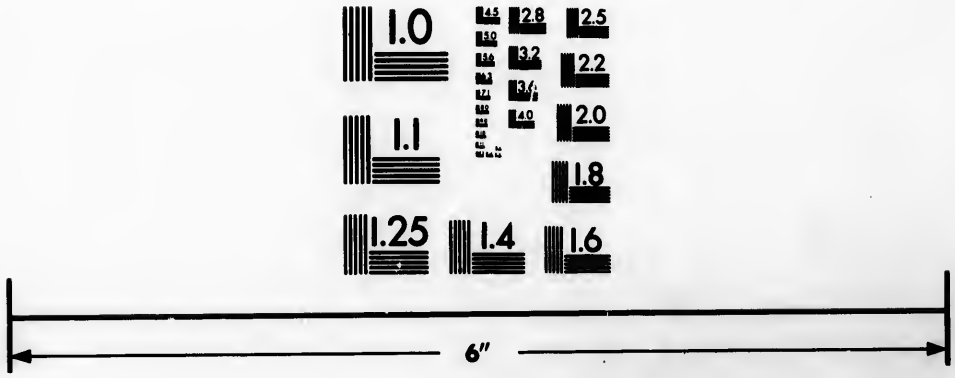

Photographic Sciences Corporation

23 WEST MAIN STREET
WEBSTER, N.Y. 14580
(716) 872-4503

högst väl bygde och anlagde med mycken ordning. Högderne pryddes af grönska, och utföre deras ringa sluttning forssade strömmar ned til fälten, där de i krok-gångar genomskuro väl odlade planteringar. Det hela utgjorde en målning, lika med den vi sett föregående dagen.

Med utmärktaste nöje vandrade våra ögon öfver detta lekande och fruktbärande landskap. Vi befunno oss endast på en half mils afstånd från kusten, som utgjorde en vacker sandig strand, klädd med Cocos-träd, under hvilkas skugga vi sågo de Infödda, til stort antal, njuta en svalkande tilflykts-ort emot solens brännande hetta, samt sysselsätta sig med hvarjehanda dagens göromål. Det smärtade oss mycket, at tiden ej tillät där ankra och med dem hafva något omgänge. Det torde ock förtjena nämnas, at vi, på hela

hela Kusten, icke sågo en enda Canot eller Fiskare-båt.

Vid denna tiden uptäcktes på Felix et tilämnadt upror, hvilket dock lyckligt dämpades med lindriga medel, innan det hann upröra hela besättningen. Omständigheterne därvid infördes i Logg-boken, och jag tror, at detta, ehuru lindriga, straff, skulle mycket afböja sådana oredor.

Våre vänner från Owajhi hade otroligt lidit under vår segling genom Chinesiska Sjön. TIANNA hade så träget upvaktat den sjuka WINI, at han inföll i feber och nödgades några dagar hålla sig uti sängen. Mannen från Nutka Sund, såsom begåfvad med starkare kroppsställning, uthärdade däremot resans besvärlighet med föga klagan. Ehuru vi sökte på alt möjligt sätt bidraga til WINIS räddning, blef dock vår fruktan, at hon icke skulle återse

sin hembygd, upfylld. Hon var född på Owajhi, en af Sandvichs-Öarna, och besatt dygder, som sällan träffas hos könet i hennes fädernesort, samt et förstånd, som icke väntas i en själ af så ringa odling. Capitain Barclay, som förde Kejserliga Örnen, var en af dessa Lycksökare, som besökte Americas kust, och han gjorde där en ganska lycklig handel. Hans Fru, som med sin Man delade denna långa och vådliga resas mödor och omskiften, blef så intagen af den olyckliga Winis angenäma upförande, at hon önskade föra henne med sig til Europa, och tog til följe däraf, med anhörigas tilstånd, denna älskansvärda Flickan under sit beskydd och sin vård. Då Fru Barclay från China afreste til Europa, lemnades Wini qvar i et aftynande tilstånd, at af oss återföras til Sandvichs-Öarna. Hennes qvarlåtenskap, hvilken bestod af en stor

myckenhet särskilda varor, lemnades åt TIANNA, som åtog sig at riktigt öfverföra den til hennes Föräldrar.

Det svåra vädret hade så minskat vår boskap, at hela återstoden utgjordes af en ko, en tjur, en qviga, och två getter.

Emot sol-nedgången hade vi merändels förlorat sigtet af Panay. Den 7 i dagningen, upptäckte vi Magindanao, som visade et högt och bergigt land. Vid middags-tiden hade vi denna Ö på 3 Sjö-mils afstånd. Bergen upreste sig ur Hafvet med branta och skogklädda sidor. Med 150 famnars lina sökte vi botten förgäfves.

Vi hade nu val, at antingen styra rätt fram til Sulu eller gå til Samboingan, men vidtogo det sednare. Den 7 sågo vi Ön Basilan, som har et besynnerligt utseende af sina många kägellika bergtoppar. En af dessa slutar Ön åt Öster, och lik-

nar en Chinesisk Mandarin-mössa. Eftermiddagen inlupo vi uti Canalen, som skiljer Basilan från Magindanao, hvilken synes ganska bred och har många Holmar. Kusterna å begge sidor voro beklädde med skog, ned til Hafsbrynet.

Kort däreſter öfverraskades vårt öga, på et behagligt sätt, af en liten stenskans, anlagd på Magindanaos kust, jämte en ström, en tredjedels mil från Öns Södra spits. I det samma visade sig mera östligt en stor By. Vi hissade strax Flagg, hvilket föranlät Spaniorerna på Fästningen, at följa vårt exempel. Vi tviflade nu icke mera, at denne orten var Samboingan. Skansen bestod af en fyrkantig bygnad med skildt-kurar i alla hörnen. Vallen tycktes vara besatt med Malayeser; men i det hela syntes befästningen vara af ringa betydenhet.

Nu mötte oss ebben med häftighet, och tecken gafs at ankra, hvil-

ket strax verkställdes på 11 famnars djup, helt nära kusten, som tycktes vara beväxt med ogenomtränglig skog.

Båtar utsattes och timmermän afsändes at undersöka skogens beskaffenhet. Vi fingo ock nu se Spanska Flaggor vaja vid en annan Skans, som stötte til byen, och framför hvilken två Skepp lågo til ankars. Emot kl. 5, lade en Båt til sidan af vårt Skepp. Den hade i fram-stammen en flygande hvit Flagg, roddes af två Malayeser och förde tre Spanska Padres eller Munkar. I början tycktes de mycket frukta, det vår ankomst bebådade något fiendtligt besök; men då de blifvit försäkrade, at vi hyste fridsama och vänliga tänkesätt, emottogo de vårt anbud at stiga om bord, där de njöto någon undfägnad, och begåfvo sig åter til Byen, sedan de åtvarnat oss at icke tillåta vårt folk stryka omkring uti

skogarna, emedan de Infödde där ständigt lura på tilfälle at skada, och icke skulle underlåta at göra sit rof. I anledning af denna underrättelse sände vi strax bud til Iphigenia, at återkalla sit folk från kusten. Timmermannen återkom emot aftonen och berättade, at i skogen funnos alla slags träd, tjenliga för våra behof.

Den 8 om morgonen, sändes en Officérare med stark betäckning i land, at skydda våra arbetare, som där skulle fälla nödigt virke för bägge Skeppen. De återkommo emot middagen med väl förrättadt ärende, men hade förlorat en Chinesare, som förvillat sig i skogen. En stor myckenhet af ortens vilda, efter sit sätt väl beväpnade, lurade kring stället, där vårt folk arbetade; och såsom vi sedermera icke hade någon tidning om den förolyckade, är all anled-

ning at frukta, det han fallit i dessa röfvares händer.

Klockan 1 kom en stor Båt från Gouverneuren, som bodde i Byn, at lyckönska oss til vår ankomst och bjuda oss på en välfägnad, den han låtit anrätta. Officeraren, som hos oss anmälde denna höflighet, bestyrkte Prästernas berättelse om de Inföddes trolösa lynne, och upmanade oss, med de starkaste uttryck, at vidtaga alla försigtighets-mått, när vi sände arbetare til kusten. Han underrättade oss älven, at vi kunde erhålla virke, med mera säkerhet och beqvämlighet, på en til Byn närmare belägen trakt, som desutom hade den fördelen at genomskäras af en ström med klart vatten. Vidare tillade han det Gouverneuren skulle anse för nöje at meddela oss alt det biträde, som stod i hans magt.

Vi togo således strax det beslut at ankra närmare intil Byn; och då flod-

tiden var oss gynnande, lade vi oss midt före en stor Skans, som kallas Caldera, hvilkens Bastioner sträckte sig til stranden, på knappa 150 alnars afstånd. Fästningen hälsades med 9 skott, som strax besvarades.

Gouverneuren, som var Capitain vid Infanterie-Regementet i Manilla, emottog oss med största höflighet; försäkrade oss om alt möjligt bistånd, och försåg oss utan betänkande med alla de förfriskningar ön kunde åstadkomma. Hans sällskap bestod af tre Präster. Tvänne voro helt unge, men den tredje, som var något ålderstigen, hade tilbragt tretio år på denna ö.

Man förde oss til fästningen, som tycktes vara i et ganska förfallet tillstånd, och undfägnade oss, efter Spanska sättet, med Såckerbakelser och andra förfriskningar. Därpå följde en ganska väl anrättad måltid, til hvilken Land-Tropparnes Major

och andre Officerare blifvit budne. Några af dessa Herrar voro födde i Manilla, och andre på Magindanao, hvilke til färgen funnos så mörke, at de närmade sig til Africanernes svarta hy. Prästerne, som njöto och uplifvade dagens gästfrihet, tycktes ej anse sig, såsom förviste til denna vrå af Jordklotet, at tilbringa sin tid uti Andakts-öfningar och kroppsspäkning.

Strömmen, som genomskär Byen, sköljde först Fästningens murar, och kastade sig sedan i Hafvet, icke långt ifrån vårt ankarställe. Vi funno således et godt tilfälle at förse oss med denna vigtiga förnödenhet.

Den 10:de visade Gouverneuren oss den höflighet, at låta sina två Galejor, fullkomligt väpnade, följa bägge Skeppens Båtar, en sjö-mil från Fästningen, til skogs-parken, där en ny Mast skulle huggas för

Iphigenia, emedan den redan fälde fanns för kort. Vi hade redan fått den tidning, at de Infödde, i stora partier, ständigt lurade på tilfälle, at antingen plundra dem, som landstego, eller ock bortröfva den, som skingrade sig från de öfriga. Vi voro därföre på vår vakt emot sådana försåt. Men emot kl. 9 återkom vårt folk med et ganska vackert träd, utan at hafva sett någon fiende.

Såsom Iphigenia icke så snart väntades, segelfärdig, och några få dagars upskof kunde för oss blifva af betydliga följder, i anseende til den redan framledna årstiden, så beslöts, at Felix skulle, utan vidare upskof, gå til segels. Jag öfverlemnade därföre, med bästa förord, TIANNA åt Capitain DOUGLAS, at af honom, med de öfrige från Sandvichs-Öarna, öfverföras til sin födelse-bygd. Men COMEKALA

behöll jag qvar på Felix, emedan jag ärnade styra genaste vägen til hans hemort, K. Georgs Sund.

Emot aftonen inskeppade vi fyra vackra Bufflar, med gräs och plantainblad för dem och vår öfriga boskap. Därtil erhöllo vi en myckenhet Ris, grönsaker och frukter, samt flera ganska vackra Svin-kreatur. Vi hade därpå ärnat strax utlöpa, men hindrades af motvind.

Därigenom fann jag tilfälle at visa Gouverneuren någon erkänsla för hans vänskapsfulla upmärksamhet, och afsände en Officerare, at, jämte betyg af min tacksamhet, nästa dag bjuda honom til måltid om bord på Felix. Han emottog detta anbud utan omsvep, och til ersättning för denna höflighet, gaf han oss samma afton en Bal.

Den 11, då ankaret skulle hissas, fanns, at des ena klo fastnat

uti en klippa. Vi nödgades således kappa tåget, hvarefter vi gingo til segels och af Iphigenia emottogo tre Hurra! dem vi besvarade.

Den korta tid vi tilbragte på Samboingan, tillät oss icke, om detta Nybygge inhämta andra underrättelser, än de, som i allmänhet meddelades af den ålderstegne Prästen, hvilkens upgifter likväl torde förtjena afseende, emedan han så länge och oafbrutet uppehållit sig på denna Ö.

Magindanao är en Ö, ungefär 20 mil bred och 27 mil lång, samt välsignad med en bördig och ymnigt gifvande jordmån. Des inre delar hafva flera kädjor af skyhöga berg, emellan hvilka man får se vidsträckta fält, som åt stora hjordar gifva det förträffligaste bete. Här och där framstryka djupe Dalar, genom hvilka, under regntiderna, starke strömmar forssa och söka sig väg til Haf-

vet. Det regn och de dunster, som nedfalla på fälten, samla sig til bäckar, hvilka, under sina krokgångar, emottaga tilflödet af flera små strömmar, och omsider, såsom ansenlige floder, afbörda sit vatten i Hafvet.

Midt på Ön finnas åtskillige sjöar af betydlig storlek, hvilkas stränder bebos af vilda folkstammar, som, til ansenlig del, lefva af plundringar, anstälde på Hafvets närmare grannar. Desse stammar anse sig såsom fria och icke lydande under Magindanaos Öfver-Höfding. De äro af et vildt och obändigt lynne, samt ligga i ständigt krig med Mahometanerna, som utgöra största delen af öns Invånare. De kallas Hillunas, och lefva utan all Guds-dyrkan, i djupaste okunnighet och vildhet.

Magindanaos Öfver-Höfding är en mägtig Furste och har under sit befäl flera Höfdingar, som erkänna hans öfvervälde. Dock gifves äf-

ven några sådane, som vägra honom undergifvenhet och följaktligen lefva i et ständigt krigs-tilstånd, så at åtminstone freden icke tyckes böra räknas til öns välsignelser. Spaniorerne påstå äfven sin rätt til fullkomligt Herradöme öfver Magindanao; men sådant är ock et blott påstående; ty ehuru de på ön hafva nämnde Skansar, så kan den dock icke på något sätt anses stå under deras välde.

Staden Magindanao ligger på Söd-östra sidan af ön, har en flod, som kan emottaga små Skepp, samt drifver en ansenlig handel på Manilla, Sulu, Borneo och Moluckerna. Där utskeppas Ris, Tobak, Vax och Specerier, som föryttras emot groft kläde från Coromandel, Chinesiska Varor och Opium. Fordom besöktes denna ort af smärre Europeiska Skepp; men på lång tid hade nu icke något där landat. Gouverneuren berättade, at våre Fartyg vo-

ro de ende han sett från Europa på flera års tid.

Mahometanska Religionen är öfver hela ön antagen, utom af Hillunas, hvilke, såsom redan nämndt är, icke styras af några Religionsgrundsatser, icke utöfva någon sådan dyrkan, utan lefva i et vildt frihets-tilstånd.

Desse vildar kallas af Spanioerna Berg-Negrer, emedan de, både til personer och lefnads-sätt, nära likna de Africanska. Man anser dem så väl för Magindanaos, som alla Philippinernas, äldste Egendoms-Herrar. Den så kallade Neger-Ön bebos hel och hållen af denna stam, som där ligger i ständig fägd med Spaniorerna. De Infödde Mahometanerne äro et starkt folk, af mörk kopparfärg och anses vara förståndige Handelsmän.

Om Hillunas antagas för Magindanaos ursprungliga stam, så är

ganska sannolikt at de, när Mahometanerne, hvilke i 13:de och 14:de århundradet såsom gräs-hoppor utbredde sig öfver östra Hafvets öar, gjorde dem sin påhälsning, flydt til bergen, för at bibehålla sin frihet. Deras vilda okunnighet och ohöfsade lynne synes hafva hos dem blifvit en natur, som icke lemnar ringaste begär at upnå, eller ock kan hända, icke den ringaste förmåga at fatta begrep om högre förädling. De Missionairer, som, enligt Catholska Kyrkans nit för otrognas omvändelse, sändes at hos dem predika Evangelium, blefvo strax gripne och mördade af detta omenskliga folk.

Ön är rikt beväxt med skogar, som, på några ställen emot Hafskusten, finnas ogenomtränglige, och på andra, ligga spridde med en behaglig oordning, samt bidraga ej allenast til landets skönhet, utan ock

til

til des nytta, i det de åt berg och dalar gifva et angenämt skydd emot Solens brännande strålar. Bland öns Trädslag intages första rummet af Canel-trädet, hvilket öfveralt här växer af lika god egenskap, som på Cejlon. Vi hämtade några prof, friska från trädet, och funno dem, til smak och lukt, aldeles upväga Cejlonske Canel-barken. Vår gode vän, Munken, förskaffade oss 40 Telningar, dem vi bestände för Sandvichs-Öarna.

Magindanaos luft anses hälsosam, särdeles i nägden af Hafvet. Hettan är för ingen del så stark, som den borde förmodas på sju graders bredd. Jag påminner mig icke hafva sett Thermometren stiga öfver 88 gr., och den föll ofta til 72. De östlige vindarne åstadkomma denna svalka på den Kusten, som gränsar til Stora Hafvet. De äro där icke

allenast rådande, utan blåsa med sådan styrka, at de genomtränga hela ön, och föra sin angenäma kyla til dem, som bebo västra kusten. Öns inre delar äro mycket kallare, i anseende til den ganska fuktiga luftkretsen, som ofta höljer berg-spitsarna med moln och dimmor.

Jord-månen är mycket bördig. Ris frambringas i största ymnighet. En Pickel, eller 133 Skålpund, erhålles för en Piaster. Jams och söta Patater fås af största förträfflighet. Där finnas äfven Cocos-nötter, Pumpel-mouser, Mangos, Plantainer, Pomeranser, Limoner, med et ord, alle de Frukter, som växa under motsvarande luftstreck. Naturen har varit verkligen gifmild, då den meddelar så många alster, utan at äska Invånarnes möda och svett.

Där finnas tillika Guld-grufvor, som tros vara af ansenlig betyden-

het, och det är troligt, at de låckat Spaniorerna til denna Ö. Men såsom de Infödde icke förstå sättet at uparbeta dem, så ligga desse Skatter oundersökte. Man berättade oss, at föga eller intet Guld hämtas, utom det, som af regn-strömmarna nedsköljes från bergen uti Hillunas område, hvilke äro ägare af de trakter, där denne dyrbare Metall finnes. Desse Bergboer äro därjämte mera talrike och behjertade, än at de utan blodbad skulle lemna en ort, den de så länge försvarat, och Spaniorernes magt är för det närvarande så svag, at de icke kunna fördrifva detta öfverdådiga folk.

Öfveralt på ön finnes ymnighet af Bufflar, Kor, Svin och Getter. Där upfödas äfven flere slags hemfoglar, samt et slags Ankor, med hufvud af en täck skarlakans-färg. Öns Hästar äro små, men ganska qvicke. De Infödde nyttja dock i synnerhet Bufflar til sit Jord-bruk.

Magindanaos Invånare tugga allmänt Betel och Areka, men nyttja sparsamare Opium, än de öfrige Invånare af Östra Hafvens Skär-gårdar.

Malayesernes Proar äro talrike och fruktans-värde. De bära från 50 til 200 Man. Följderne af deras häftiga anfall, äro blodbad, mord eller slafveri för de värnlöse städers eller byars Invånare, som af dem öfverraskas, och för de Fartygs besättningar, som af dem öfvervinnas.

Staden eller Byen Samboingan ligger vid stranden af en liten ström, som faller i Hafvet och angenämt öfverskygges af Cocos-träd. Invånarnes antal stiger til ungefär 1000 personer; Officerare, Soldater och deras hushåll inberäknade. I grannskapet finnas flera små Vakthus, upförda på stolpar af 12 fots högd och försedda med Utposter, så at Spanioerne synas vara i ständigt krig med de Infödda.

Husen äro bygda af dessa enkla ämnen, som i Öster-Hafvet allmännt användas til sådana behof. De hvila på stolpar, bestå af Bambu-ståckar och täckas med Mattor. Nedersta våningen är inrättad för svin, hornboskap, och hemfoglar; den öfra för ägaren med des hushåll. Det föll oss verkligen främmande at se, huru Spaniorerne, i stället at med sina öfverlägsna kunskaper väcka täflan och förädling hos de Infödda, nedsunkit til dessas plägseder och bruk, dem de tyckas förakta. Likväl, och ehuru deras bygnader hafva ganska litet anspråk, ser man uti Nybygget en anständig Kyrka af sten. Fästningen är i ganska svagt tilstånd, och, såsom oss syntes, i grund förfallen, ehuru Gouverneurens varsamhet icke tillät oss noga bese densamma. Emot landsidan bestod hela anstalten af en Slagbom (Barriere), med två eller tre Canoner. För en

måttelig magt vore platsen lätt at eröfra. Våra bägge Skepp skulle här, utan något vidare bistånd, satt hela Spanska styrkan i stor förlägenhet. Besättningen utgjordes af 150 til 200 Soldater, födde i Manilla, som äfven var Gouverneurens födelse-ort. De tycktes för öfrigt, til krigs-tukt och omständigheter, aldeles passa för den Fästning, där de voro förlagde.

Samboingan är Philippinernas Botany-Bay. Vissa brott straffas med land-förvisning til detta Nybygge. Vi sågo väl inga af Fångarne, men hade skäl at misstänka, det åtskillige där funnos uti några af de trånga häkten.

Ehuru obetydligt detta Nybygge tyckes vara, så skall dock Gouverneuren, under de tre år han där tilbringar, draga en summa af 30,000 Piaster. Denne vinst härleder sig från hans rättighet at förse Solda-

terna med kläder och lifs-medel; från Guldstoft, Canel, Kryddor och andra saker, som lurendrägas.

Invånarnes upförande styrdes af en ganska behaglig anständighet, som är frukten af den gamle Munkens bemödande; ty hans bägge medarbetare i den andeliga Vingården, tycktes heldre vara utsedde at förderfva, än at förädla det stackars folket, som var anförtrodt åt deras möda. Den förstnämnde däremot, utmärkte sig med det vänliga och förbindande lynne, som så väl är lämpadt at höfsa vilda seder. Vi öfverraskades icke mindre af nöjet at höra et ganska drägligt sällskap Musikanter, som bestod af idel Infödda. Denne Orchester, som utgjordes af fyra Violiner, två Bassonger, med flera Flöjter och Mandoliner, var ej allenast bekant med åtskilliga af Hendels utsöktaste stycken, utan kände ock många af våra Country-Dansar,

samt flera af våra allmänna och mäst älskade Visor; men at spela Fandango, hade man förvärfvat en så förträfflig skicklighet, at det läckraste Spanska öra skulle afhört den med förnöjelse. Malayeserne hafva det gemensamt med andra vilda folkslag, at de äro känslofulla för Musikens behag, och äfven kunna upnå en icke ringa skicklighet i detta angenäma yrke.

Samme beskedlige Munk hade äfven lärt större delen af Stadens Invånare at dansa, så at desse aflägsne Öboer hade tvänne nöjsama tidsfördrif, hvilka äro närmast lämpliga at uplifva en trög själ och försötma lifvets obehagliga stunder. Aftonen före vår afresa, gaf oss Gouverneuren, såsom redan berättadt är, et förnyadt prof af sin höflighet och gästfrihet, i det han, endast för vårt nöje, tilstälde en Bal.

Klockan ungefär 8 om aftonen, samlades Sällskapet i Gouverneurens hus. Fruntimren, som ledsagades af en myckenhet unge Herrar från Samboingan, voro klädda, efter Öns plägsed, i en drägt, hvilken efter vår tanka, var enlig de mönster man hämtat från Manilla. Den bestod af en slöja, som föll angenämt ned til foten, och var så inrättad, at den förhöjde en verklig skönhet, men framstälde en förmodad, där naturen nekat den. Endast armarne voro blottade; men låfiarne så lagde, at de lemnade halfva barmen öpen, då likväl den öfrige kroppen, i all naturens enfald, icke kunde sägas vara bortskymd för det nyfikna ögat. Fotknylar och handleder voro prydde med ringar af Guld, hvilke gåfvo et anseende af rikdom åt en Drägt, som redan var prydlig. Många af dessa Fruntimmer voro ganska vackra, och vissa kärliga blickar, som

tycktes höra til deras väsende, minskade icke könets behag, ehuru de af dansen nog starkt uplifvades. Fandango dansades med största fullkomlighet. Menuetten förlorade intet vid Damernas rörelser, och Engelske Country-Dansar, som imellanåt dansades af höflighet för oss, hafva ofta blifvit, med vida mindre behag och vighet utförde i våra bästa Sällskaper, än i denna aflägsna vrå af Philippinska Skärgården. Detta nöje räckte til klockan 12, då Sällskapet åtskildes med fullkomlig tillfredsställelse.

För dessa oskyldiga nöjen stå Invånarne i förbindelse hos den vördnadsvärde Munken, som sjelf deltog i dansen. Det skulle varit en heder för Spanien, om man til Missionairer altid utsett sådana personer, som, i likhet med denne älskansvärde Munk, jämte sina hufvud-pligter, heldre sökt bana väg för oskyldiga nöjen, än ut-

öfva sit kall med de stränga, samt ofta grymma fordringar, som göra omvändelsen oredlig och orätt fattad, samt så litet instämma med Christna Lärans milda och välgörande innehåll.

All sin höflighet oaktad, ville Gouverneuren icke tillåta oss sätta några Instrumenter i land, för at göra Astronomiska Anmärkningar. Vi nödgades således, med mycken olägenhet, anställa dem om bord. Efter flera goda middags-högder, bragte til medeltal, lågo vi för ankar på 6 gr. 58 min. nordlig Bredd; samt, enligt flera anmärkta afstånd emellan Solen och Månen, på 122 grad. 28 min. längd, öster om Greenvich.

Den 12 Febr. i dagningen, hade vi redan ur sigte förlorat Samboingan, och vid Solens nedgång, kunde vi knapt mera skönja Magindanao. Den 13 fortsatte vi vår seg-

ling under doft och hett väder. Natten medbragte häftiga regnfall.

Den 15 märkte vi en särdeles förändring hos de Bufflar vi inskeppat. De voro så vilde och grymme, at vi icke utan stor möda, och äfven med fara, hade bragt dem om bord. De nyttjade sina horn med sådan vighet, at icke ens de Infödde vågade nalkas dem i denna nya belägenhet. Däremot syntes nu deras obändighet med hast falla, och de blefvo på en gång så tame, at de togo födan utur våra händer, och verkligen funnos mindre vådlige, än vår öfrige boskap.

Vi ansågo oss nu lycklige at hafva ingått i den Norra delen af Stora Hafvet; men denna fägnad minskades af mindre gynnande vindar. Strömdrag förde oss åt Söder. På 4 gr. 58 min. N. B. och 126 gr. 36 min. Ö. om Greenvich, seglade

vi emellan flera Öar, dem vi af Sjökorten ofullkomligt igenkände. Vi nödgades således använda all försigtighet, med ständig lodning och små segel.

Vi hade fägnat oss med hoppat, at, då vi nalkades Linien, träffa föränderliga vindar, men bedrogo oss. Det ständiga Östanvädret gjorde vår utsigt vacklande. Vi började frukta, det nöden skulle tvinga oss at söka genomfart emellan Moluckerna. Emedlertid höllo vi oss möjligast up med knappa segel. Den 17 sågo vi land på 2 gr. 40 min. Vi använde nu alt bemödande at förbisegla Norra spitsen af Morintay. Den 18, sågo vi Jelolo, och sökte genomtränga Sundet emellan denna Ö och Riou. Där funnos många Sandöar, som föranläto oss at följa sistnämnde ös kust, hvilken var skogväxt ned til Hafs-ytan; dock syntes inga tecken, at den var bebodd. Vi genomseglade lyckligt denna Skär-

gård vid klart månsken; men det var oss en saknad, at icke kunna sända någon Båt i land, undersöka dessa Öars beskaffenhet och lura på Sköldpaddor. Den 20 befunno vi oss omsider i öpna Sjön. Den 23, var vår Nordliga Bredd 0 gr., 20 min., på 131 gr. 30 min. Östl. längd. Dofhettan började plåga vår besättning, som tillika fanns nedslagen af den utsigt vi hade, at til America göra en långsam och obehaglig resa. Alla våra förvarings-medel oaktade, hade Skörbjuggen begynt visa sig, och det är ovisst, huru långt den kunnat drifva sina verkningar, om icke en gynnande vind, den 28, uplifvat oss med ny förhoppning.

Vi använde alla våra segel, samt uptäckte, den 24, en samling låga och skogväxta Öar, dem vi icke funno på våra Sjö-kort och därföre kallade Tatis-Öarna, emedan de få Invånare, som från dem besökte oss, of-

ta uprepade detta ord. De ligga på 0 gr. 20 min. N. B. och 132 gr. 2 min. Ö. L. Emellan refven sågo vi flera Canoter. Två af dem, som hvardera förde fem Öboer, kommo nära intil Skeppet och ropade: Tati, Tati, med stor häftighet. Men vi kunde icke på något sätt förmå dem at lägga til Skepps-sidan, ehuru dem visades många saker, som troddes böra låcka dem til närmare umgänge med oss. De åskådade Skeppet med synbar beundran, och vi slöto af deras så mångfaldiga som besynnerliga åtbörder, at de aldrig tilförne sett något sådant föremål. De tycktes vara af samma folkstam som Papoux, med ulliga hår, fullkomligt svarte, och til anlets-dragen like Africanske Negrer, men reslige och starke. I sina händer höllo de långa Spjut med ben-spitsar, och svängde emot oss dessa vapen under hotelser.

Deras Båtar voro bygde på et besynnerligt sätt, ganska smale och långe. At hålla dem i jämnvigt, utgick, från ena sidan, en bred utliggare, emellan hvilken och Canoten et nät-verk var spändt, flätadt af et slags tåg, hvartil man här använder det fnas, som bekläder Cocos-nöten. På denna ställning lågo Öboernes vapen, fisk-redskap m. m. Vi hade gerna önskat sända Båtar i land; men såsom vi för täta grund icke kunde lägga Skeppet nog nära at betäcka dem, så ansågo vi oförsigtigt at blottställa vårt folk.

Vi fortsatte vår segling med svag, men gynnande vind til den 27. Hettan var ganska brännande och höjde ofta Thermometren til 92 gr. Vid middags-tiden uptäckte vi 4 små Öar. På den största af dem sågs en stor By, liggande vid Kusten midt uti en lund af Cocos-träd. Det öfriga af

Ön

Ön tycktes vara idel skog utan någon upodling.

Snart fingo vi besök af en myckenhet Båtar, som förde et antal Öboer af minst 500 personer; alle af mankönet. Hvar och en Båt hade 6 eller 7 personer om bord, och liknade til skapnaden Sandvichs-Öarnes far-koster. De Inföddo hade äfven samma utseende, som sistnämnde Skärgårds Invånare, och talade, til vår förundran, deras språk, så at vi äro fast försäkrade, at de härleda sig från samma stam. De lade til Skeppets sidor utan minsta förbehållsamhet och utan vapen, samt bragte oss en ansenlig myckenhet nyss afplockade Cocos-nötter m. m. dem vi betalade med tums-långa jernbitar af tunneband. När Jernstycket upvisades för dem at åskådas, intogos de af en tyst men liflig glädje, som icke kan beskrifvas. En Öbo, som erhöll

en sådan Jernbit, började strax hoppa och dansa omkring Däcket, hvarefter han lade sig ned på ryggen, tumlade och rullade sig omkring, på et så förundrans-värdt sätt, at vi verkligen trodde, det han blifvit hastigt angripen af någon besynnerlig sjukdom, til des han omsider upreste sig och kyste Jernbiten med en hänryckning, som tilkänna gaf, huru lycklig han ansåg sig at äga en sådan skatt. Hans kamrater, intagne af en varm nyfikenhet at betrakta denna dyrbarhet, trängde sig hoptals omkring honom; men i samma ögnablick kastade han sig i Hafvet, vände därpå sit hufvud emot oss, kyste Jernet å nyo och samm i land. Jag befalte nu sönderhugga flera Jernband, och skänkte en bit åt hvardera af våra gäster, som alle lemnade oss med lifligaste uttryck af tacksamhet.

Desse Öboer äro af et fritt, vänligt samt förtroligt lynne, och blefvo

af oss bemötte på et sätt, det de visserligen icke snart skola förgäta. Emedlertid sågo vi, uti deras båtar, stora mattor, hvilka de, på tilfrågan, sade sig nyttja i stället för Pantsarskjortor. Desse äro så täte och starke, at de afhålla et kastadt spjut, och näppeligen, på nära håll, genomträngas af en Pistol-kula. Vi drogo däraf det obehagliga slut, at desse, för öfrigt, så vänlige Öboer stundom måste erfara krigets rysliga verkningar.

Denna lilla Skärgård uptäcktes först af CARTERET, under hans resa omkring Jord-klotet, och kallades af honom Frivilles Öar, i anseende til Invånarnes öpna och förtroliga upförande. Vi visste af hans Dagbok, at en af dem gick med CARTERET om bord och dödde under resan til Celebes. Ehuru en så lång tid förflutit, at Öboerne syntes hafva bordt förgäta denna händelse, så pekade

dock flere af de Infödde, än på vårt Skepp, än på Hafvet, och gåfvo med tydliga tecken tilkänna, det en af deras landsmän blifvit bortförd på et sådant Fartyg. Vi underrättade dem därföre, at denne icke mera var til. De sammanträdde strax och höllo en liten rådplägning; men förnyade sedan sit umgänge med oss, utan at vidare yttra någon saknad. Åtminstone tycktes icke någon ibland dem finnas, som, i egenskap af vän eller slägting, tog del i den förlorade landsmannens öde.

Vi fortsatte därpå kosan åt NO. Den 28 hade vi storm-ilar. Den 29 funno vi oss emot all förmodan återdrefna til Frivilles Öar. Flere af våra vänner vågade sig ut til oss med Cocos-nötter, för hvilka vi med möda kunde förmå dem at emottaga någon betalning. En man visade oss den Jernbit han två dagar förut be-

kommit, och gaf därmed tilkänna, at han erinrade sig sina välgörare.

För otjenliga vindar hunno vi icke utur sigtet af dessa Öar, före den 1 Mars. Regnskurar infunno sig och medförde obehaglig verkan på Besättningens hälsa. Den 2 hade vi 2 gr. 52 min. N. Bredd. Thermometren steg ända til 90 gr. och vi ledo mycket af hettan. Ännu hade vi förråd af de förfriskningar vi inskeppat på Samboingan, så at vi kunde spara de insaltade lifs-medel och tillika sörja för Besättningens hälsa. Vatten gafs rikligen, såsom det bästa förvarings-medel emot Skörbjugg. I fall en förknappning skulle funnits nödig, så beslöto vi upskjuta den, til des vi upnått kallare luftstreck, emedan hettan fordrar ymnigare drycker at underhålla hälsan vid den starkare utdunstningen.

Den 3 började häftige stormar inbryta med stört-skurar, så at vi nödgades minska seglen. Vi uptäckte nu, at förmasten var farligt skadad, och vidtogo drifstiga anstalter at återställa den i brukbart stånd. Denne storm, tillika med Skeppets häftiga rullning, förstörde en del af vår boskap, samt många af de inskeppade växterna, i synnerhet et skönt Pomerans-träd, som stod i full blomma, och hälften af våra Canel-träd. Vi hade dock en tjur, en ko och en qviga öfriga; men getterne omkommo på en dag, då Skeppet gjorde en hastig kräng ning. Af växterna voro et Limon-träd, et Pomeranströd och sex Canel-telningar i behåll, utom några smärre arter.

Ehuru vi iagttagit alla gynnande vindkast, hade vi dock den 12 icke hunnit längre åt Norden, än til 3 gr. 15 min. Denna tröga segling, tillika

med osunda regnfall, gjorde Besättningen aldeles modfäld. Vi fruktade med skäl tiltagande verkningar af Skjörbjuggen, emedan folket ofta nödgades göra tjenst i våta kläder. Til upmuntran gafs en half pinte bränvin på dagen, hvaraf två tredjedelar slogos i vatnet, som icke sparades, och det öfriga nyttjades oblandadt med fördel, särdeles under regnig väderlek. Våra föd-ämnen tilredes med yttersta sorgfällighet, at åtminstone hindra det ondas tiltagande. Morgon och afton gafs The med Såcker. Ris, ärter och hafregryn kokades med mjölk och frukter, på alla de sätt vi kunde uptänka. Fläsk och kött urlakades tilräckligt, och förbättrades med ständigt bruk af vinättika.

Vinden var immerfort Nordvästlig til den 30, då med hast de besvärlige regnskurarne uphörde och

en angenäm väderlek vidtog. Vi hade då upnått 21 gr. 2 min. Nordligt, på 139 gr. 48 min. Östligt. Hela tiden hade vi dagligen sett stora fogelskaror, stundom af de arter, som aldrig flyga långt från land.

Såsom vi nu väntade oss påhälsning af förfärliga stormar, särdeles i granskapet af Japan, så nyttjade vi sorgfälligt det vackra vädret, och gjorde oss färdiga at emottaga deras besök.

Våre Handtverkare voro ständigt sysselsatte, antingen at arbeta för Skeppets behof, eller ock at tilverka handels-artiklar för America. De Chinesiske vapen-smederne äro ganska händige och arbeta med en lätthet, som ger dem företräde framföre de Europeiska. Deras verktyg äro i högsta måtto enkla, och det förelagda arbetet, innom ganska kort tid, färdigt.

Våre Timmermän arbetade på Modell til en Slup, den vi ärnade bygga på Americanska Kusten. Vår förnämste Timmerman var ganska skicklig och hade lärt i London; men hans Chinesiske arbetare kunde icke fatta vårt bygnads-sätt. Chinesiska Skeppen hafva sin egen skapnad. På Fartyg af tusende Lästers Drägt, finnes icke en enda betydlig del af Jern. Ända til Ankare göras af träd. Likväl uthärda desse flytande timmer-massor de häftigaste stormar och segla väl. Det var oss således svårt at föra våre Chinesiske Timmermän från deras eget bruk och arbets-sätt. En del af Besättningen utsågs redan, at arbeta på den tilämnade Slupen. Vi hade väl ingen artikel färdig för denna bygnad. Timret stod ännu på rot i Americas skogar; Jern-arbetet låg i stänger om bord, och tacklet var ännu et kabbeltåg. Men hoppet upliſvade

oss, och vi förestälde oss redan vår nya Slup, såsom färdig at nästa Oct. löpa af Stapeln.

Den 1 April hade vi 22 gr. 26 min. Bredd. Luften började blifva mörk; skyarne ovanligt svarte och turge, med blixt och åsk-dunder. Talrike skaror af foglar flögo oss förbi med starka skri, såsom hade de förebud af elakt väder. Vi sågo äfven Hafstång, såsom bevis af land i vårt grannskap.

Den 2 tiltogo ljung-eldarne och dundret, dock utan at beledsagas af särdeles häftiga vindar. Hafvet var likväl uti en ovanlig rörelse, och Skeppet häfde sig tungt. Emot middagen kommo storm-ilar, och vi hade, från alla streck af Compassen, vindkast, som, under det tiltagande mörkret, bebådade oss en häftig storm. Bramseglens rå-stänger och

master nedtogos på Däck. Storseglet beslogs, och flera anstalter vidtogos, som pröfvades nödige. Kl. 2 sprang vinden til söder med ilningar, åska och ljungeld. Vi fingo en gruflig il från SO, och strax därpå en dylik från SW. Bägge rasade växelvis med otrolig häftighet. Den sednare tog dock öfverhanden och fortfor innemot en timme. Desse ilars möte, lovart om oss, var förfärligt at åskåda. Vågen dreſs så högt at synkretsen förlorade sig uti rök. Lyckligtvis träffade oss blotta svansen af denna hvirfvel. Emedlertid fruktade vi hvart ögnablick, at se vår mast splittrad, sedan stora topp-seglet var borttaget och slitet til trasor. Hafvet höjdes snart så förfärligt, at vi nödgades sätta til framseglet och styra undan stormen, för at icke blottställa vårt Fartyg, som sköt en förunderlig fart genom vågen. Vinden inbröt från SO. med

förfärlig sjögång. Vi märkte därpå, lävart om Skeppet, huru vatnet började löpa i kretsar af flera fots högd öfver ytan. Detta var en skön, men ryslig syn. Med största möda och fara bemödade vi oss at undvika dessa vatten-hvirflar. Klockan 5 uphörde denna hvirfvel-vind och förvandlades til en stark SW.

Enligt KÄMPFER infalla sådane hvirfvel-vindar, på vissa tider, i dessa Haf. Ehuru många gamle och erfarne Sjömän voro om bord, så hade de likväl aldrig sett något så förfärligt. Vi tröstade oss imedlertid därmed, at denne tidpunkt var Passad-vindens brytning, i synnerhet som Sydvästlige stormen fortfor.

De års-tider, då Passad-vindarne ombyta i Chinesiska Sjön och Stora Hafvets Norra del, äro äfventyrlige för de Skepp, som där segla. Desse omväxlingar inträffa vanligt i April och October, ehuru

stundom, änn mycket tidigare, änn åter senare. De, som ske från NO. til SW, anses mäst vådlige. På Japanska Kusten äro de ganska våldsame; men när de gå til Typhoner, kan ingen styrka göra dem motstånd. De åstadkomma då stundom aldeles otroliga förödelser. Det är icke mindre svårt at föreställa sig den våldsamhet, med hvilken de blåsa från alla väderstreck.

Chineserne frukta oändeligen dessa Orcaner, som stundom bortsopa stora Byar och ombringa deras Invånare. Stundom föröda de grödan på hela fält och bereda hungers-nöd. Af sådan orsak upkom, år 1787, en förfärlig dyrhet uti Chinas Södliga Provincer, och ombragte en otrolig myckenhet folk. Det var då icke ovanligt, at där se en uthungrad olycklig draga sista andedrägten, under det Mödrar ansågo för pligt at mörda sina Barn, och de yngre at

gifva dråpslaget åt de åiderstegna, för at frälsa dem, från et så pinsamt döds-qval.

Den 3 April blef vädret måtteligt, men sprang snart til NW. med häftig storm och vågor som liknade Berg. Den 4, på 24 gr. 44 min. Nordlig Bredd och 145 gr. 41 min. Ö. L. sågo vi land, men kunde icke undersöka det. Den 5 seglade vi emellan flera låga Öar, dem vi kallade Grampus-Öarna, emedan vi där sågo en stor Nordcaper spruta vatten nära stranden af en Ö. Denna syn är annars ganska ovanlig i detta Haf.

Vår segling gick nu fort åt Norden, och vi rönte en hastig öfvergång från värma til köld. Då vi nyss plågats af en nästan qväfvande hetta, borde detta omskifte finnas känbart för Besättningens hälsa. Vi in-

skränkte likväl vatten-lotten, utan minsta olägenhet.

Den 9 sågo vi nyss lossnad Hafstång och foglar, men icke land. Kl. 9 ropades från mast-toppen, at et Fartyg sågs, och efter half annan timme hade vi det i sigte från Däcket. Det tycktes föra många segel, och vi kunde icke med kikaren uptäcka des kosa. Et Skepp i dessa far-vatten är äfven en ovanlig syn. Omsider trodde vi det vara en Gallion, som, från Nya Spanien, ärnat sig til China, och blifvit drifven åt Norden. Vi skrefvo följaktligen bref til våra vänner, i hopp at, med detta tilfälle, sända dem til China. Denna förvillelse varade, til des vi kommo detta förmenta Fartyg på blotta två sjömils afstånd, då vi uptäckte, at det var en blott enstaka klippa, stående midt ibland vågorna, så lik et seglande Krigs-Skepp, at man

trott sig se ända inn til Flaggen. På närmare håll blef vår förundran ännu mera ökad, och våre Sjömän voro helt nära at tro, det Fartyget blifvit, genom et underverk, förvandladt. Vi kallade därföre denna klippa Loths Hustru. Den är en af de undrans-värdaste föremål jag någonsin sett, och ligger 29 gr. 50 min. Nordligt, samt 142 gr. 23 min. Ö om Greenvich. Vågen bryter sig emot des nästan lodräta sidor med den häftigaste våldsamhet. Höjden går innemot 350 fot. Framtil, ungefär 23 famnar från västra änden, upsticker en liten svart klippa, som har en grotta, uti hvilken vatnet rullar med rysligt buller. Då vi betraktade denna undransvärda klippa, som stod ensam i et omätligt Haf, kunde vi icke annat än anse den såsom et föremål, det där haft styrka at uthärda en af de stora Naturens skakningar, hvilke

hvilke förändra skapnaden af dessa Jord-klotets delar, dem de fått tillstånd at föröda.

Vi hade säkra tecken af land, i det vi sågo Hafstång, fogel-skaror, samt flytande ståckar af gamla hus och Canoter. Således nödgades vi använda försigtighet, i synnerhet som tillika en häftig storm tycktes vara å färde. Den inföll ock med förfärlig sjögång, samt tilskyndade oss mycken skada. De Nordlige stormkasten, som nu anföllo oss med så mycken häftighet, förde ej allenast en genomträngande köld, utan ock snöslask, samt hagel-skurar. Fogelskaror uplifvade, under alt detta, vår förhoppning, at snart träffa land.

Den 23 hade vi 41 gr. 55 min. Bredd på 189 gr. 25 min. Ö. L. och började styra på Americanske Kusten, under strängt väder med kallt

regn. Början af Maj infann sig med mildare luft. Den 8 hade vi 48 gr. 28 min. Bredd. Där sågo vi en Hafs-Papegoja (Alca), samt et stycke drif-ved. Natten emot den 16, tycktes hela luft-kretsen vara uplyst. Vi härledde sådant från återskenet af Americas stora snö-klädda berg. Följande morgon fingo vi detta länge efterlängtade land i sigte på 13 sjömils afstånd. Kusten bestod af en bergs-kädja, som förlorade sig i skyarna. Motvind från K. Georgs Sund nödgade oss vända. Under land sågo vi et Skepp, som sedan fanns vara Kongliga Prinsessan, från London utgången at här drifva pälshandel. Den 13 ankrade vi omsider uti Friendly Cove, midt för Byn Nutka, efter tre månaders och 23 dagars segling från China.

En strax infallande storm, med häftiga regnfall, lärde oss sätta värde på den lyckan at äga et så tryggt

ankarställe. Vår upmärksamhet väcktes därpå af en mängd Infödda, som, midt framför Byen, voro samlade på en bank, at åskåda Skeppet. COMEKALA (den om bord varande Americanen) hade i flera dagar, med största längtan, väntat på detta ögnablick, och kände nu en otrolig glädje vid åsynen af sit Fädernesland, til hvilket han återkom med förvärfvad kännedom och en förmögenhet, som skulle göra honom til et ämne för hans landsmäns beundran och vördnad. Detta nöje minskades dock til någon del däraf, at hans Broder, MAQUILLA, Höfding öfver detta Sund, och hans Slägting CALLICUM, som i myndighet stod Höfdingen närmast, voro frånvarande, och stadde på et besök hos Wicananish, en mägtig Höfding öfver en Söderut boende folkstam.

COMEKALA var nu klädd i en Skarlakans-röd Soldat-råck, prydd

med mässings-knappar. Utom hatt med flygande Cocard, bar han anständigt linne, samt flera Europeiska klädes-persedlar, hvilke voro vida mer än tilräcklige, at hos hans landsmän upväcka den högsta förundran. HANNAPA, som, under de nämnde Höfdingars frånvaro, förde styrelsen öfver Sundet, ansåg äfven sin återkomne landsman ej allenast med upmärksam aktning, utan ock med synbaraste afund.

Innom en kort stund var Skeppet omgifvet af et stort antal Canoter, upfylde med män, qvinnor och barn. De bragte oss en ansenlig myckenhet fisk, den vi, efter en så lång och besvärlig resa, köpte med begärlighet. Emot aftonen upklarnade vädret och COMEKALA gjorde sig färdig at gå i land. Detta hans upsåt blef snart bekant i Byen, från hvilken alle Invånarne utgingo at lyckönska sin landsman til des återkomst.

Comekala hade nu prydt sig i all sin stât. Hans röda Råck var sirad med en myckenhet mässingsknappar och andra tilsatser af koppar, som nödvändigt skulle âdraga honom hans landsmäns djupaste vördnad och göra honom til et föremål för Nutkas Skönheters ömaste ögnakast. En stor kopparplât prydde hans bröst. I hans öron hängde grannlåter af samma Metall, och han påfann sjelf, at uti hâret, som var kammadt en queue, fästa så många handtag af koppar-pannor, at deras tyngd drog hela hufvudet tilbaka. Denna styfva och raka ställning bidrog ännu mer at göra hans utseende besynnerligt. För at erhålla en del af dessa prydnader, hade han länge legat i strid med vår kock; men deras sista och häftigaste tvist angick et ofantligt spett, hvilket Americanen fattat i handen såsom et spjut, at öka den pragt, med hvil-

ken han ärnade förvåna sina landsmäns ögon. I närvarande ställning, kunde vi icke neka honom detta köks-redskap. Uti sådan stat, och intagen af känslor, dem knapt någon Europeisk eller Österländsk Monark rönt på den prägtigaste Thron, förde vi COMEKALA til stranden, hvarest et gemensamt rop från Byen försäkrade honom om den allmänna glädje, hvarmed man ansåg hans återkomst.

Hela Byens Invånare tågade mangrannt til Kusten och lyckönskade honom på stranden med et ganska obehagligt tjutande. I spitsen för dem sågs hans Faster, en Qvinna af ungefär 80 års ålder, som enligt hvad vi borde sluta, alt ifrån sin födelsestund inntil närvarande ögnablick, oafbrutet lefvat i smuts och orenlighet. Hon omfamnade sin Brorson med mycken ömhet, och hennes af

fluss drypande öga fälde varma tårar på COMEKALAS kinder.

Sedan de förste Ceremonier förbigått, och ögats första nyfikenhet blifvit tilfridsställd, begaf sig hela Sällskapet til Konungens hus, där endast personer af rang fingo tilstånd at ingå, och hvarest en prägtig måltid var tilredd af Hvalfisk-späck och tran. Man satte sig ned med en matlust, som svarade mot anrättningens yppighet. Äfven de små barnen drucko tran med största tecken til förnöjelse. Men COMEKALAS smak syntes til någon del blifvit bortskämd af Indiska och Europeiska kokningssättet, så at han tycktes icke med samma glupskhet deltaga i ortens läckerhet. Aftonen tilbragtes med stor tilfrids-ställelse. Sång och dans hördes största delen af natten. Vi återgingo i god tid, men hörde länge ljudet af de Inföddas högtid.

På en bank, som småningom upreser sig, ligger Byn Nutka med framsidan åt sjön, och omgifven af skogar. Uti Friendly Cove äro husen stora och af ortens vanliga bygnads-sätt. Hvar och en af dessa boningar tjenar för flera hushåll, och är afdelad liksom med spiltor, uti hvilka alla slags afskräden, blandade med Hvalfisk-späck, tran och fiskar, uptäckas af flera än et sinne och utgöra en massa af odräglig smutsighet.

Den 14 sände vi et parti i land, at upsätta tält för våra segel-sömare, samt för dem, som skulle anskaffa ved och vatten. Plats därtil utsågs bredvid en bäck, icke långt ifrån Byen. De öfrige af Besättningen sysselsattes med göromål om bord.

Den 16 intågade i Viken et antal Krigs-Canoter, med MAQUILLA

och CALLICUM. De roddes med stor högtidlighet omkring Skeppet, under en behaglig dock skarp sång. Båtarne voro tolf, och förde hvardera omkring 18 man, til större delen klädde i Räckar af de skönaste Hafsutter-skin, som betäckte dem från halsen til fotbladet. Deras hår voro pudrade med hvita fogel-dun; deras ansigten besmorde med röd och svart ockra samt tecknade med en Hay-k[illegible]e och et slags spiral-linier, som gjorde dem et ganska vildt utseende. I de flästa af dessa Båtar voro 8 roddare på hvardera sidan, och en enda person satt i framstammen. Anföraren hade tagit sin plats midt uti Båten, och var för öfrigt utmärkt af en hög mössa, spitsig öfver hjessan samt i spitsen prydd med en liten fjädertofs.

Vi lyssnade på dessa röster med äfven så stor förundran, som förnöelse. Det var icke möjligt at för-

blifva känslolös vid denna högtidliga och oväntade sång. De söngo alla med en och samma ton, samt nogaste jämnhet. Icke et enda missljud hördes undfalla någon. Stundom gjordes en sänkning från de högre toner til de lägre, med en så sorglig vändning i förändringen, at vi icke kunde begripa huru detta folk förvärfvat sådan öfning. De åtbörder, som beledsagade sången, höjde tillika des intryck. Hvarje sångare slog takten med sin åra emot Båts-brädden, och vid hvarje uthållning pekade man, änn åt Norr änn åt Söder, med utsträckta armar, samt sänkte småningom rösten på et sätt, som gjorde en verkan, den man icke ofta röner af våra Orchestrar.

På sådant sätt rodde de 2 gånger omkring Skeppet, samt upreste sig hvarje gång för fram-stammen och utropade: Wacush, Wacush! (Vän!) Därefter lade de til sidan af

Skeppet. MAQUILLA och CALLICUM stego om bord. Den förre syntes vara af 30 års ålder, oändeligen väl växt, samt af en upsyn, som väckte allas upmärksamhet. Den sednare kunde vara 10 år äldre, stark och reslig, samt med öpna anlets-drag, som förenade upmärksamhet och förtrolighet. De lägre personer af detta sällskap voro alle vackre och snygge. En Skälhud, upfyld med tran, upräcktes om bord, af hvilken Höfdingarne togo en måttelig dryck; det öfriga återsändes til folket i Canoterna, och tömdes med hast.

En skänk af Koppar, Jern och andra begärliga saker, gafs åt Höfdingarna; hvilke strax afklädde sina Hafsutters-mantlar, lade dem, med de angenämaste åtbörder, för våra fötter och förblefvo sedermera på Däck uti Naturens okonstlade Drägt. Til ersättning bekommo de hvar sit säng-täcke. Därefter stego de, med

största tecken af förnöjelse, i sina Canoter, som hastigt roddes til stranden.

Desse Americaner hafva, såsom vi tro, sit aldeles egna sätt at gifva och taga skänker. Ehuru dyrbar gåfvan är i deras ögon, så bemöda de sig dock at undanrödja alt, som kan medföra begrep af anspråk hos den tagande. Vi hafve, vid et högtidligt tilfälle, sett två Höfdingar mötas med skänker af de oskattbaraste päls-verk, det de kastade för hvarandra med en upsyn, som uttryckte den ädelmodigaste vänskap, och i behag täflade med verldens mera höfsade folkslag.

Från vår ankomst til den 25, hade vi beständigt oväder, som dock icke hindrade våra föresatta arbeten. MAQUILLA hade, utan minsta svårighet, lemnat oss plats til en bygnad för de personer vi ärnade här lemna, samt tillika lofvat dem biträde

och beskydd under vår frånvaro. At vidare styrka honom i så förmånliga tänkesätt, skänktes honom et par Pistoler, på hvilka han, från första stunden, kastat et ganska begärligt öga. CALLICUM, som äfven tycktes för oss hafva fattat varm tilgifvenhet, blef icke mindre ihugkommen med en frikostighet, hvilken därjämte sträckte sig til hans Fruntimmer. Vi trodde oss därtil i synnerhet förbundne, emedan han af MAQUILLA blifvit beordrad at vaka för vår säkerhet och förekomma stölder af de Infödda. Ehuru nära denna förtrolighet syntes, ansågo vi dock försigtigt, at tillika underrätta Höfdingarna om vår styrka, och visa dem vår öfverlägsenhet, i fall de ändrade sina fridsama tänkesätt. Vi önskade verka, så väl på deras fruktan, som på deras tacksamhet, och därigenom desto säkrare förvissas at upnå syftemärket af vår resa.

Den 28 var redan vår bygnad färdig. De Infödde bidrogo til denna skyndsama fullbordan, så väl med timmers anskaffande från skogarne, som med all annan tjenst, den vi af dem äskade. När, om aftnarna, Skepps-klåckan hördes återkalla vårt arbets-folk til Skeppet, samlades altid de Infödde, som åt oss arbetat, och erhöllo sin dags-penning i glaspärlor eller Jern. Sådant upförande å vår sida vann deras bifall och förtroende, så at vi icke kunde sysselsätta alla de händer, som erbödo sin tjenst.

Huset var tilräckligt för det parti vi ärnade lemna i Nutka Sund. I nedersta våningen fanns utrymme för arbetare och förråd; den öfre var inrättad til mat-sal och kamrar. Och ehuru man icke haft til ändamål at förnöja verkliga kännare, så är dock naturligt, at de Infödde ansågo vår bygnad för et verk af ovanlig pragt.

Rundt omkring, på något afstånd, upfördes et starkt bröstvärn, med en Canon, så ställd, at den kunde beskjuta både Viken och Byen. Denne anstalt gaf vårt folk fullkomlig trygghet. Utanföre detta bröst-värn lades kölen til et Fartyg af 40 eller 50 lästers Drägt, enligt vårt redan fattade beslut.

Den 5 Jun. var Felix redan i godt stånd, och kölhalad; tacklet förbättradt, m. m. Vi hade ock intagit ny ballast af sten, emedan sanden, som förut därtil blifvit nyttjad, tiltäppte pumparna. Ved och vatten fanns om bord. Det ständiga regnet hade bortsmält snön, utom smärre fläckar, som ännu sågos på högre kullar och berg-topparna; men grönskan var sparsam och ändrade långsamt landets sorgeliga utseende.

Det manskap, som var utsedt at lemnas i Nutka, sysselsattes at från

skogarna anskaffa timmer; samt såga och tilskapa virket för hvarjehanda behof; smederne tillagade bultar, spik, och ämnen, tjenliga til bytes-handel. Vi väntade oss således snart det nöjet at se vårt nya Fartyg färdigt för des ändamål.

Den goda sämjan med de Infödda vittnar, at vårt upförande blifvit afmätt efter värdiga grund-satser; och de prof af tilgifvenhet, hvilka bevisades oss af flera enskilda, tilkänna gifva, at tacksamhet, på denna aflägsna Kust, icke är en okänd dygd. CALLICUM ådagalade en granlagenhet, som skulle hedrat en man af fullkomlig höfsning. Det är mig en pligt at nämna det, sedan denne älskansvärde man icke mera är til; och den enda erkänsla jag kan gifva hans minne, är at betyga min afsky för den omenskliga blodtörst, som beröfvade hans land en af des största prydnader,

prydnader, samt tilkommande seglare en beskyddande vän. Med rysning har jag förnummit, at han, år 1789 i Junio, blifvit mördad med et skott, af en Officerare på Don Martinez's lilla Flotta. Callicum kom, med Hustru och et Barn, i en Canot til Spanska Skeppet och förde en skänk af fisk. Man slet ifrån honom fisken på et hårdt och ovänligt sätt, innan han sjelf hann aflemna den. Missnöjd öfver et sådant bemötande begaf han sig ifrån Skeppet och ropade: peschae! peschae! (Obeskedligt). Man ansåg detta så förolämpande, at man strax med en kula sköt honom genom hjertat. I samma ögnablick som den träffade, hvälfde kroppen öfver Canotens brädd i Hafvet och sönk. Hustrun och Barnet intagne af högsta bestörtning, bragtes i land af några vänner, som åskådat denna omenskliga gerning. Fa-

dren vågade sig omsider til Skeppet och utbad sig tilstånd at updyka den olyckliges kropp; men äfven sådant vägrades, til des han anskaffat et tilräckligt antal skinn, med hvilka han köpte sig rättighet at begrafva en så omenskligt mördad Son. Kroppen fanns snart och följdes til begrafnings-stället af alla Sundets Invånare, som, med bittraste klagan, yttrade sin saknad af en älskad Höfding.

Under den korta tid vi uppehållit oss i Nutka, hade handeln varit liflig, så at vi, den 5, redan erhållit 140 Hafsutter-skinn. Vid vår första ankomst bestämdes et visst pris för hvart slag af ortens pälsverk, enligt des värde. Under alt detta hade dock de Infödde sökt böja handeln alt mer til sin fördel, och vår förmån ålade oss äfven at därmed se genom fingren. Men efter en kort tid, sattes handeln på helt annan

sot. I stället för ordentligt byte efter taxa, uptänkte de Infödde den utväg, at vi å ömse händer borde göra skänker. Vid denna nya handel ådagalade de Infödde på utmärktaste sätt sit ädelmod och sin gästfrihet. När Höfdingarne funno godt at göra en sådan skänk, sändes en af deras enskilda betjening om bord, at bjuda Capitain i land. Denne begaf sig ock altid til stranden, försedd med de ämnen, han utsett til återskänk. Då vi kommo til Höfdingarnas hus, hvarest en stor myckenhet folk samlat sig at åskåda Ceremonien, framburos Hafsutter-skinnen med höga rop samt glada åtbörder, och lades för våra fötter. Därpå följde en tystnad och nyfiken väntan at se hvad vi skulle gifva til ersättning. Vi underläto aldrig at upfylla denna väntan til vederbörandes nöje; helst våre vänner tillika läto förstå, det de, så snart deras förråd vore med-

taget, skulle göra en resa inn åt landet och anskaffa flera skinn.

Sedan Capitain Cook uptäckte detta Sund, hafva flera Skepp där ankrat, i afsigt at handla med de Infödde, som därigenom förvärfvat sig större höfsning, än vi förmodat finna. Imedlertid föll det oss obegripligt, at så få Europeiske varor träffades bland deras egendom. Af alt det Jern, samt Koppar och Pärlor, som de naturligtvis måst erhålla för sina skinn-varor, fanns nu icke en enda artikel. Det är icke lätt at gissa, huru de, på så kort tid, kunnat skingra sina skatter.

De Inföddes föränderliga smak gjorde stundom handeln besvärlig. Än hade Koppar företrädet; än Järn, än glas-pärlor. Denna villrådighet slutades vanligt därmed, at man emottog något af hvartdera slaget.

I början var Comekala ganska ifrig at befrämja våra fördelar. Men

han hade redan förgätit en del af sit modersmål, och úpblandade det med så många främmande ord, dem han lärt, at han ofullkomligt gjorde sin tjenst såsom tolk. Sedan han återgått til sin hembygds lefnadssätt, började han omtänktare se på sina landsmäns förmån, och tycktes, under njutning af deras läckerheter, Hvalfisk-späck och tran, förgäta den godhet, med hvilken han af oss blifvit öfverhopad. Men såsom han, genom vår frikostighet, blifvit uphöjd til förtroende och heder, ansågo vi oklokt at röja våra misstankar om hans redlighet. MAQUILLA hade anförtrott honom vården af sina dyrbaraste skatter, bland hvilka fanns en Metall-mortel, lemnad af Capitain COOK. Den hade blifvit uphöjd til en aldeles ovanlig ära, och ansågs såsom en sinnebild af Kongliga öfverväldet. Den hölls oändeligen skinande och bars framföre MA-

QUILLA vid alla högtidliga tilfällen, at höja glansen af hans pragt. Vi trodde oss således heldre böra återkalla COMEKALAS tilgifvenhet med förnyade vänskaps-prof, än gifva nya skäl til hans kallsinnighet. Följaktligen använde vi hos CALLICUM vårt bemödande, at COMEKALA, genom gifte med något Fruntimmer af rang, måtte på en gång uphöjas til Höfdingevärdigheten. Vår önskan blef strax fullgjord, och vi bödos til Bröllopet, som firades med all här möjlig ståt. En half Hvalfisk, en stor mängd andra fiskar, tillika med en motsvarande myckenhet tran, utgjorde denna yppiga välfägnad, som gafs med förundrans-värd ordning åt innemot 300 personer, hvilke upförde sig ganska sedigt och betygade största tilfridsställelse öfver sin Höfdings lysande gästfrihet.

Den 6 kom et budskap om bord från MAQUILLA, med underrättelse,

at han för oss tillagade en ståtlig skänk och väntade oss på stranden, at emottaga den. Til följe däraf upvaktade vi strax Höfdingen och träffade honom klädd i Europeisk drägt, med skjorta, lagd i fållar. Hans hår voro flätade til piska och pudrade. Drägten utgjorde en del af de persedlar COMEKALA bekommit af oss, och ansågs, med all sin tyngd af Koppar-prydnader, såsom et pragtfullt kännetecken at utmärka Nutkas Monark. Konungen var omgifven af flera Höfdingar, alla utstofferade med något Europeiskt klädesplagg, som tycktes oändeligen smickra deras fåfänga. Vid detta tilfälle hade de äfven aftvättat all den olja och ochra, hvarmed deras ansigten vanligt äro besmorda. Denne förvandling gjorde verkligen, at vi, då vi först inträdde i rummet, icke utan möda igenkände våra vänner. De roade sig något åt vår villrådighet,

men upstego därpå och började efterhärma vårt sätt at hälsa. Deras sätt at aftaga sina hattar, och deras besynnerlige åtbörder, då de, skrapande med foten, bugade sig för hvarandra, samt utan begrepp eller sammanhang, med hög röst, uprepade några Engelska ord, dem de lärt, utgjorde et upträde, som roade dem och icke heller misshagade oss. När denna glättiga Ceremoni var fullbordad, befalte Höfdingen frambära några ganska sköna Hafsutter-skinn, til hvilka han lade en förträfflig Hjort, den en af hans folk nyss dödat. Ordningen var nu å vår sida at göra en tjenlig återskänk, och då vi kommo om bord, funno vi de skänkta skinnen redan i förväg ditbragta.

Comekalas återkomst hade hos de Infödda väckt särdeles åstundan efter Europeiska klädes-persedlar. En hatt, en sko, en strumpa, bragte vanligt handels-vågen til vår förmån.

Vi underläto ej heller at möjligast väcka hågen för våra ylle-tilverkningar.

Den 7 klagade Tunnbindaren, at hans slipsten blifvit stulen af de Infödda. Detta var den första stöld de begått efter vår ankomst. Flera Skepp hade här lidit samma förlust. Vi hade märkt, at de Inföddes ögon ständigt voro riktade på detta redskap, som troddes äga någon särdeles trollkraft, emedan det, med så liten möda, gaf en skarphet åt våra äggjern, den de Infödde icke, utan mycket arbete, kunde åstadkomma. Förlusten var oss känbar, så at vi använde alla utvägar at återfå et så oumbärligt redskap; men förjäfves. Äfven den tilflykt vi togo til MAQUILLA afflopp, emot vanan, olyckligt. Vi ansågo dock försigtigare at låta därvid bero, änn at inlåta oss i tvistigheter. Emedlertid befaltes, at;

efter den dagen, ingen af de Inföddа, utom Höfdingarna, skulle tillåtas visa sig innom Bröstvärnet.

Den 8 inlopp i Viken en främmande Canot med flera personer, som lade til sidan af Skeppet och sålde några få Hafsutter-skinn. De utbödo äfven til köps en torkad och skrumpen menniskjo-hand, med fullkomliga fingrar och långa naglar. Men vår rysning är lättare at begripa än uttrycka, då vi, i örat på en af dessa Främlingar, sågo et sigill, det vi igenkände såsom för detta tilhörande den olycklige MILLER på Kejserliga Örnen. Hans ömkliga öde var oss redan bekant. Sjömännerne yttrade sig utan betänkande, at äfven handen måste vara af samma person, och at detta folk vore hans mördare. Denna misstanka hade visserligen bragt våra gäster om lifvet, så framt icke första hettan blifvit hej-

dad af den möjlighet, at desse saker, genom bytes-handel, kunnat komma til deras nu varande ägare. At de nu voro i besittning af handen, ansågs dock såsom en ännu vigtigare omständighet, och jag kunde med möda hålla mina Sjömän i ordning. Emedlertid dreſvo de Främlingarna ifrån Skeppet, med yttersta tecken af illvilja och styggelse. Desse funnos dock oskyldige til det brott, för hvilket de misstänktes; ty nästa dag blefvo vi af MAQUILLA underrättade, at de tilhandlat sig dessa saker af de vilda i Quinheithe, just den platsen, hvarest MILLER och hans sällskap mördades, under det de med Båt foro upföre en grund bäck at besöka någon där belägen By. Man förmodar åtminstone, at detta öde dem öfvergått, emedan deras kläder funnos blodige. MAQUILLA sjelf bemödade sig icke at neka, det handen tilhört en af våra olyckliga landsmän,

och af hans synbara förlägenhet, under samtalet, samt andra omständigheter, började vi tro, det MAQUILLA sjelf var Cannibal. Vi hafve alt för stora skäl at frukta, det en ryslig handel med menniskjo-kött är mer och mindre gängse i denna trakten af America. Vår vän, CALLICUM, hvilade alla nätter sit hufvud på en stor säck, upfyld med hufvudskålar, dem han visade såsom segertecken, och det är mer än sannolikt, at kropparne af dessa offer utgjort en seger-måltid för honom och de krigsmän, som deltagit uti hans vilda ärelystnad.

Samma dag kom WICANANISH, en Söderut boende mägtig Höfding, at betala MAQUILLA det besök han aflade, den tiden vi ankommo til Sundet. Han antågade uti 2 Krigs-Canoter, med et talrikt sällskap, som til största delen var klädt uti de dyrbaraste pälsverk. Desse Americaner

syntes mera fyllige, än våra vänner i Nutka; förmodligen af den orsak, at de bebo en trakt af Kusten, hvarest rikare tilgång är på Hvalfiskar. Dessa djur, som gifva ortens Invånare största delen af deras lifsuppehälle och all deras läckerhet, börja redan visa sig sparsamare i Sundets grannskap. WICANANISH aflade hos oss, om bord på Felix, et ordentligt besök, samt böd oss til sin hemort, med löfte at anskaffa pälsverk i ymnighet; men vi kunde icke förmå hvarken honom eller någon af hans sällskap, at försälja sina sköna drägter.

Den 10 märkte vi en allmän rörelse öfver hela Byen, och innom en kort stund försvann större delen af husen, såsom genom et underverk. När vi kommo til lands, underrättade oss MAQUILLA, det hans folk beredde sig at flytta til en något

Södligare Vik, hvarest en stor ymnighet af fisk tilströmmade. Man ärnade där ej allenast förse sig för det närvarande, utan ock, för nästa vinter, med lifs-medel.

Husen i Nutka, äro så bygda, at de, med mycken lätthet, på Båtar flyttas från den ena orten til den andra.

Åtskillige Hafsuttrar bragtes til salu, men funno inga köpare. En af dem fördes lefvande. MAQUILLA hade dödat honorna och alla deras ungar, utom denne, som dock blifvit illa skadad, så at ögat var tryckt ur des grop. Denne unge var ganska liten, pep såsom et spädt barn, och var det qvickaste kreatur jag någonsin sett. Sedan han et par dagar varit om bord, släppte vi honom i Hafvet at återfå sin frihet, men funno, til vår stora förundran, at han hvarken kunde dyka eller simma, utan blott sprattlade i vatnet, til des

vi återtogo honom om bord, hvarest han kort därefter omkom af den skada han redan fått. Detta är dock lätt begripligt, när man vet, at modren bär sina ungar på ryggen, til des de upnå en viss ålder, då de äga styrka och skicklighet at sörja för sig sjelfva.

Den 11 buxerades Skeppet utur Viken at gå til Hafs. Vi hade ärnat utlöpa två dagar tidigare, men hindrades af en mycket obehaglig omständighet. Man hade bortstulit vår Pinnasse, som var ganska vacker, och tillika den enda Båt vi ägde af det slaget. Vi trodde först, at fästan slitits och Pinnassen vräkts til lands; men vi sökte den förgäfves på Kusten. Store belöningar lofvades åt de Infödde, om de kunde återställa honom, ty vi tviflade icke, at han var i deras händer. Både Maquilla och Callicum betygade med största

försäkringar, at de voro oskyldige. Vi funno sedermera, det Pinnassen verkligen blifvit stulen och sönderbruten, endast för Jernet och spikarna. Denna stöld hade nära åstadkommit brytning emellan oss och de Infödda. Så länge något hopp var at återfå Pinnassen, visade vi oss mycket upretade; men sedan vi ansågo den förlorad, läto vi därvid bero. Om vi velat hämnas, så hade ej allenast et för handeln skadligt fridsbrott blifvit oundvikligt, utan ock våre efterlemnade landsmän kunnat blottställas för största fara. Vi åtnöjde oss således at blott varna MAQUILLA för sådana tiltag, och afsatte de vakthafvande, hvilkas försumlighet gifvit anledning til denna förlust.

Ännu döljdes bland Besättningen de uproriska anslag, som, redan i början af vår resa, blifvit märkta. Båt-svennen hade nyligen visat sig ohörsam

ohörsam emot Officerarne och vägrat upfylla sin ostridiga pligt. Men et driftigt steg dämpade utbrottet, och den studsige blef framföre Masten nedflyttad en grad under sin sysla. En ny tilsattes, och saken infördes i Logg-boken.

Dagen förrän vi afreste, satte vi i land de Officerare och arbetare, som skulle qvarblifva. Vi lemnade dem nödiga föreskrifter, samt försågo dem med alt, hvad nödigt var för det nya Skeppet, på det de, i fall någon olycka skulle träffa oss, måtte kunna hjelpa sig til Sandvichs-Öarna och därifrån återgå til China. Vi lofvade oss mycken fördel af detta efterlemnade sällskap; ty vi borde förmoda, at det skulle upköpa hela det stora förråd af pälsverk, som, under sommar-månaderna, anskaffades. Väderleken var nu mild. Friske grönsaker och lök-arter, som funnos

til största ymnighet, hade återstält våra sjuka til fullkomlig hälsa. Fisk hade dagligen ock ordentligen blifvit bragt om bord af de Infödda, som villigt bortlemnade hvad de kunde umbära för sina egna hushåll.

Aftonen före afresan, gjorde vi MAQUILLA et besök, samt underrättade honom, at vi nästa dag ärnade gå til sjös och efter två eller tre månader återkomma, då vi förmodade vårt nya Fartyg färdigt at löpa af stapeln. Vi anmodade honom äfven at bemöta vårt folk med vänskap, samt lofvade honom full egendomsrätt til vårt hus med des tilhörighet, när vi slutligen lemnade Kusten. Desutom skänktes honom en klädning med Metall-knappar, i hans omdöme, af oskattbart värde. Hans Fruntimmer erhöllo äfven åtskilliga gåfvor. Just då vi skulle taga afsked, utbad sig COMEKALAS Faster, den vi förut beskrifvit såsom en massa af år och

smuts, med största enträgenhet et par spännen, dem gumman strax hängde i sina öron, med samma fåfänga högmod, som intager mången Europeisk skönhet, när hon förhöjer sina behagligheter med Indiens Juveler.

Maquilla, upeldad af erkänsla, lofvade villigt upfylla hvad vi äskat, och försäkrade obrottsligt hålla det vänskaps-band han med oss knutit. Vi berättade honom sedermera, at et annat Skepp förmodligen skulle komma til Sundet under vår frånvaro, och at Befälhafvaren vore vår synnerlige vän. Strax, och utan minsta betänkande, begärte Maquilla, det vi för denne vän skulle lemna et bref. Såsom det icke fallit oss i sinnet, at Sundets Invånare skulle göra sig minsta begrep om vårt sätt at skrifva, så förekom hans begäran oss högst oförmodad. Men vi blefvo snart uplyste, at denna underrättelse til dem

kommit genom Herr MACCAY, som hos detta folk tillbragt öfver 14 månader, och imedlertid fört en Dagbok, den vi sett, och utur hvilken vi meddele följande.

Tvänne Skepp, Capitain Cook och Försöket, hade, under Herr SCOTS styrelse, blifvit utrustade i Bombay, at på Americas Kust upköpa pälsverk. De ankommo til Nutka år 1786, och lemnade Fältskärs-lärlingen MACCAY, med hans eget bifall, qvar under MAQUILLAS beskydd. Man trodde mycken fördel därigenom vinnas, at MACCAY lärde de Inföddes språk och lefnadssätt. Han förblef ock där til följande året, då han återgick til China på Kejserliga Örnen. Ehuru han blifvit försedd med kläder och födämnen för sit vistande i Nutka, nödgades han dock antaga de vildes lefnads-sätt, och det är oss obegripligt, huru en Europeisk kropp kun-

nat uthärda et så motbjudande uppehälle, lefva i så mycken stank och orenlighet af alla slag, samt stilla sin hunger med tran och Hvalfisk-späck. Men icke därmed nog. Under Herr MACCAYS vistande i Sundet, upkom, af en ovanligt lång och sträng vinter, den förfärligaste hungersnöd. Det torkade fisk-förrådet var förtärdt, och ingen färsk fisk kunde erhållas, så at de Infödde nödgades lefva på förknappning. Höfdingarne meddelade omsider vår landsman endast 7 torkade sillhufvud på dagen. Man kan icke utan rysning läsa denna Dagbok. De Infödde gåfvo honom imedlertid en Hustru, samt togo honom en elle annan gång med sig til sina gästbud. Vi böre ock intyga, at så väl Höfdingarne i Nutka, som WICANANISH, ehuru deras upförande emot honom ock varit beskaffadt, dock frågade efter hans tillstånd, med en sorgfällighet, som

vittnade om verklig tilgifvenhet för hans person.

Vi lemnade MAQUILLA et bref til Herr DOUGLAS och voro förvissade, at fruktan för hans ankomst skulle vara en tryggare borgen för våra qvarlemnade landsmäns säkerhet, än alla de löften vi erhållit.

Det var oss äfven angenämt, at CALLICUM återkommit från sin Utterjagt. Vi gjorde oss ännu större räkning på hans beskydd. I stället för den skänk han nu fick, öfverraskade han oss med tre Metall-stycken, på hvilka vi funno mer och mindre nötta qvarlefvor af Sir JOSEPH BANKS's vapen och namn, samt årtalet 1775, tydligt uttryckt. Men vi återställde til honom detta minnesmärke af den vördnadsvärde mannen, som med sin drift mycket bidragit til uptäckten af denna Kust.

Vi ärnade styra Söderut, äfven som Iphigenia borde, från K.

Georgs Sund, taga sin kosa åt Norden. Därigenom hoppades vi undersöka denna Kust från 45:te til 60:de graden, på hvilken sträcka många platser funnos, dem Capitain Cook icke besökt.

Den 11 om aftonen, förbiseglade vi Breakers Spits, som utgör Östra sidan af inloppet til Nutka Sund. Den 12 hade vi så stark storm, at vi nödgades refva toppseglen. Om aftonen uptäckte vi en öpning, åt hvilken vi styrde. Den 13 mötte oss flere Canoter från en liten Skärgård, som låg i bredd med oss. De fläste förde 20 man, af angenämt utseende och stark kroppsbygnad, samt klädde i sköna Utterskinn. Sedan de, med största hastighet, en stund åtföljt oss, nalkades tvänne af dem Skeppet. De om bord varande vilde upstego utan betänkande på Felix. Ibland dem

funnos två Höfdingar, vid namn HANNA och DETUTCHE, som bebodde en i bredd med oss liggande By. De voro de vackraste män vi hittils sett. HANNA, af ungefär 40 års ålder, bar i sina ögnakast tecken til et skämtsamt och muntert sinnelag. DETUTCHE, en ung, vacker och til umgänget angenäm man, tycktes förråda en själ af ädlare egenskaper. Bägge syntes mycket förnöjde af vårt sällskap. De gåfvo vänliga handtag åt hvar och en af Besättningen, och bödo oss kärligt i land, at njuta deras gästfrihet. I synnerhet yrkade de, at Skeppet måtte segla emellan deras Öar; men vi kunde där icke uptäcka någon trygg genomfart. Våre nye vänner bekommo små skänker och rodde til Kusten.

Kosan fortsattes. Emot middagen nalkades en liten Flotta af Canoter. I den främsta af dem igenkände vi WICANANISH, som strax

kom om bord och åtog sig at lotsa Skeppet til sin hamn, hvilken låg på 5 (Engelska) mils afstånd. Båtar utsändes at loda, och vi följde dem med små segel. Sedán vi kringseglat den Södligaste Ön, inlupo vi på redden emellan flera klippor. WICANANISH upförde sig därvid såsom en förståndig Lots, och tillhöll sina Canoter at visa oss all upmärksamhet. I bredd med Skeppet låg en By, tre gånger så stor som Nutka. Öfveralt sågo vi där Canoter utskjutas. Öboerne skyndade oss til möte med fisk, vilda lök-arter och bär, som til oss föryttrades emot små Jern-bitar. WICANANISH undfägnades, största delen af dagen, om bord, och begaf sig emot natten til lands, åtföljd af en lång rad Infödda, som imedlertid väntat på honom.

Det vackra vädret gaf oss, den 14, tilfälle at betrakta ortens utse-

ende. Landet tycktes vara en ogenomtränglig skog, utan någon enda upodlad plats. Byn står på en sig småningom upresande bank nära Hafvet, baktil beskygd af skogar. I anledning af et budskap, som, å Höfdingens vägnar, böd oss til lands på en måltid i hans hus, begåfvo vi oss emot middagen til stranden, där vi emottogos af en stor skara qvinnor och barn, samt vidare, af Höfdingens broder, ledsagades til stället, där undfägnaden var anrättad.

Då vi inträdde i huset, blefvo vi aldeles förvånade af den stora rymd det inneslöt. Rummet bestod af en stor fyrkant, på alla sidor tätt panelad til 20 fots högd, med ovanligt breda och långa plankor. Tre ofantlige ståckar, groft utskurne och målade, utgjorde sparr-laget, som midt på, och vid bägge ändar, understöddes med Jätte-lika bilder, groft utskurne af obäkliga timmer-klabbar.

Samma slags breda plankor täckte hela huset, at utehålla regn, men så ställda, at de efter behag kunde borttagas, antingen at insläppa ljus och luft, eller at gifva utgång åt röken. Midt uti denna vidlöftiga boning, voro flere eldar, och jämte dem stodo stora träkärl, upfylda med fisk-soppa. Ansenliga stycken af Hvalfisk-kött sågos färdiga at läggas i dylika baljor, fyllda med vatten, hvaruti qvinnorna, med et slags tång, stjelpte glödgade stenar, at åstadkomma kokning. Här och där lågo hopar af fisk, och, i denna medlersta del af huset, hvilken med skäl kan kallas det egentliga köket, stodo store Skälhudar fylde med tran, utur hvilka gästerne undfägnades.

De träden, som uppehöllo taket, voro af sådan storlek, at de största Krigs-Skepps Master, i jämnförelse med dem, syntes små. Med nyfikenhet och förundran förestälde

vi oss den styrka, som fordrats at upresa dem i sådan ställning, och kunde icke begripa, huru et folk, utan kännedom af häf-konst, förmått verkställa et dylikt företagande. Dörren, genom hvilken vi ingingo i denna förundransvärda bygnad, var munnen på et af dessa ofantliga belåten, hvilken ehuru stor, dock svarade emot de öfriga dragen af detta vanskapliga ansigte. På yttre sidan, upstego vi på några få trappsteg, och sedan vi genomgått denna högst besynnerliga Portal, nedstego vi, utföre hakan, i huset, hvarest vi funno nytt ämne til förundran af det antal män, qvinnor och barn, som utgjorde Höfdingens hushåll och minst kunde beräknas til 800 personer. Desse voro delade i flockar, enligt deras olika syslor, för hvilka särskilda platser voro bestämde. Rundt omkring hela huset var en bänk inrättad, ungefär två fot uphöjd från golfvet, på

hvilken Invånarne sitta, äta och sofva. Höfdingen sjelf visade sig vid öfra ändan af rummet, omgifven af de förnämare, på en liten uphöjd ställning, omkring hvilken flere store kistor voro ställde. Öfver dessa hängde blåsor, upfylde med tran, store flingor af Hvalfisk-kött och klumpar af späck. Festoner af menniskjoskallar, upställde med någon omtanka och ordning, sågos öfver alt i huset, där tilfälle gifvits at sätta dem, och ansågos såsom en ganska pragtfull prydnad i detta Palats.

När vi ankommo, hade gästerne redan fullbordat en ansenlig del af sin måltid. Framföre hvar och en, låg en stor flisa kokt Hvalfisk-kött, samt små träfat med tran och fisksoppa. Stora Snäckskal nyttjades i stället för skedar. Betjenterne voro sysselsatte at påfylla faten, så snart de tömdes, och qvinnorna, at af et visst träd frånskilja barken, som bru-

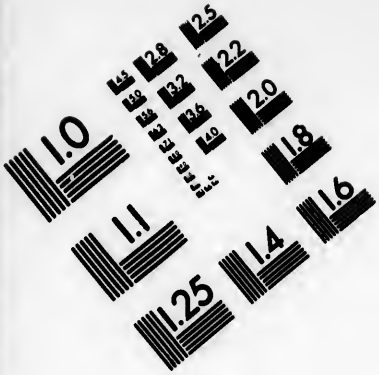

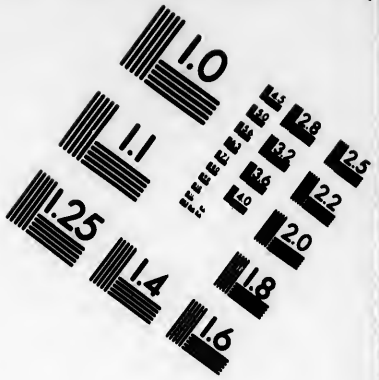

IMAGE EVALUATION TEST TARGET (MT-3)

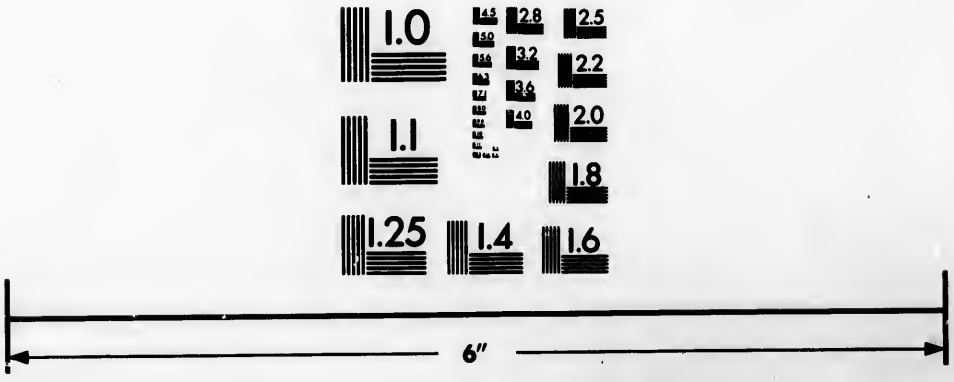

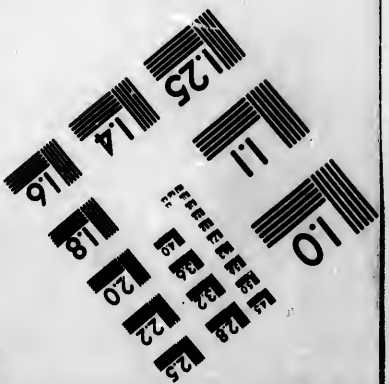

Photographic Sciences Corporation

23 WEST MAIN STREET
WEBSTER, N.Y. 14580
(716) 872-4503

kades i stället för Servietter. Om yppigheten af detta gästbud skulle dömas efter den grymma matlust, som herrskade, samt af den myckenhet föda, som här slukades, så måste vi anse denna måltid för den yppigaste vi någonsin sett. Äfven barnen, ehuru några af dem icke öfverstego tre års ålder, hafva samma smak för späck och tran, som de gamle. Men vid sådana högtidliga måltider, tillåter man icke qvinnorna at spisa med mankönet.

Wicananish mötte oss på halfva vägen ifrån porten med en gästfri upsyn, som skulle ägnat et mera höfsadt Sällskap, och förde oss til et säte, bredvid hans eget, där vi nedsatte oss och förnöjde, under den återstående delen af måltiden, vår nyfikenhet med beskådandet af denna besynnerliga bygnads Perspective.

När måltiden var slutad, anmodades vi at upvisa de skänker vi ämn-

nat tilställa WICANANISH. I anledning däraf, blef en stor myckenhet af hvarjehanda saker utbredd, bland hvilka funnos flera täcken och tvänne The-kettlar af Koppar. Hela sällskapets upmärksamhet fästades af dessa sällsynta föremål. En särskild vakthafvande blef strax utsedd at hålla vård öfver de två The-kettlarne, samt, i anseende til deras oskattbara värde och utmärkta skönhet, befaltes lägga dem med mycken sorgfällighet uti den Kongliga Cofferten, som bestod af en stor Kista, groft utskuren och besynnerligt sirad med menniskjotänder.

I det samma framträdde 50 män midt uti rummet. Hvardera af dem höll framföre oss et Hafsutter-skinn af innemot sex fots längd och den skönaste sammets-svärta. Under det de stodo i denna ställning, höll Höfdingen et Tal, räckte oss handen til tecken af vänskap, och underrät-

tade oss, at dessa skinn voro en återskänk, til följe hvaraf han strax befalte dem bringas om bord.

Vår förnäme värd tycktes vara aldeles nögd med vår betygade agtning, och vi voro äfvenså nögde med hans pragt, samt färdige at taga afsked, då hans Fruntimmer framträdde til oss från en aflägse plats, där de hållit sig undan, medan undfägnaden gafs. Två af dem voro redan öfver medel-åldren, men de andre unge, samt af en skönhet i anletsdrag, som öfvervägde den tran och ochra, med hvilken de voro rikligen öfverhöljde. En af de yngre i synnerhet förrådde en skygghet och ärbarhet, at hon, oaktad sin färg och osmakliga drägt, nödvändigt borde väcka upmärksamhet, äfven hos personer af finare smak. Lyckligtvis hade vi icke ännu utdelat alla de skatter vi medbragt; några få glas-

pärlor

pärlor och öron-ringar, dem vi ännu hade öfriga, gåfvo oss således tilfälle at göra et angenämt slut på detta besök, i det vi med dem begåfvade Höfdingens Fruntimmer.

Ända til den 17, dreſvo vi en ganska stark handel med de Infödda. Höfdingen besökte oss gemenligen alla dagar, och vi lefde på den vänskapsfullaste fot så med honom, som med hans folk. De Infödde bragte oss i ymnighet fiskar af allahanda arter. Laxar och Foreller voro här ganska smaklige. Desutom erhöllo vi färsk Torsk, Helge-flundror och Sill; qvinnorne och barnen sålde oss kräftor, lökar, bär, salad och andra ätliga växter. Et eller annat villbråd höjde tillika yppigheten på vårt bord.

Den 17 anhöll Wicananish, det vi måtte infinna oss på stranden

til bytes-handel. Då vi landstigit, blefvo vi, såsom förra gången, ledsagade til hans hus, där vi funno antalet af hans husfolk snarare ökadt, än minskadt. Däremot iakttogos nu inga omsvep eller Ceremonier. Hela hushållet tycktes lefva på förtrolig fot. Qvinnorne tilstaddes spisa med männerna, och, til vår stora förnöjelse, visade sig hela Sällskapet med obesmorda ansigten, så at vi hade tilfälle at betrakta det ena könets behag och det andras skönhet. Af denna omständighet slutade vi, at detta folk, endast vid högtidliga tilfällen, plägar anlägga sit smink.

Nu framlades Hafsutter-skinn och andra pälsverk til et antal af 30: alla utmärkt vackra, hvilka vi, efter en tämligen vidlöftig underhandling, omsider köpte; ty vi erforo, at desse Öboer, så väl som Nutkas Invånare, ägde all den skicklighet, som fordras til en god handel. Samma häftiga

begär efter skänker herrskade äfven här. Qvinnorne lade sig ofta i handeln med sin bemedling, och hindrade köpets afslutande, til des de erhållit en ytterligare skänk.

Just som vi skulle återgå om bord, upkom i Byn et hastigt och allmänt buller. Et stort antal Båtar upfyldes med beväpnade män, utskötos i et ögnablick och roddes til Skeppet. I början fruktade vi, det någon stridighet upkommit emellan de Infödda och Besättningen; men vår oro blef snart stillad af den underrättelsen, at en Politisk afundsjuka emot vissa grannar, förorsakat denna rörelse. Några Främlingar hade infunnit sig vid Skeppet utan Höfdingens tilstånd. Denne hade således befallt sit folk strax anfalla dessa obehöriga gäster, af hvilka också en var gripen och bragt til stranden. Jag måste med oro tillägga, at denne olycklige strax släpades til

skogarna, där, såsom jag med alt skäl fruktar, han utan omsvep bragtes om lifvet. Vi fällde för honom de kraftigaste förböner, och använde ända til hotelser för hans räddning; men jag fruktar, at man utöfvade sin grymma hämd, under det vi sysselsatte oss at utverka den fångnes förskoning. Denna händelse förvissade oss, at ehuru fridsame och vänlige desse Öboer, kan hända af fruktan, voro emot oss, de likväl äro grymme och vilde emot grannar. I gemen gjorde vi ock alle den anmärkning, at en vild själ framlyste utur deras ögon.

Til den 20 var vädret elakt med regn. En häftig sjögång rullade på oss och gjorde vår belägenhet oangenäm. Vi beslöto därföre at inlöpa uti den inre hamnen, dit vi med säkerhet lotsades af WICANANISH, som til den ändan kom om bord, så snart

han märkte vårt upsåt. Emedlertid läto vi Båtar gå förut med lodet, och ankrade omsider på god och säker grund. Denna hamn kallade vi Port Cox.

Vid första ögnakastet, syntes dessa Öboer vara mindre höfsade, än våre vänner i Nutka. Följaktligen inrättade vi däreſter våra försigtighets-mått. Deras antal var ganska betydligt, och den behjertenhet de vid alla tilfällen ådagalade, gaf oss skäl at tro, det minsta oaktsamhet å vår sida, skulle fresta dem til et steg, som å ömse sidor kunnat blifva af bedröfliga följder, helst desse, både i klokhet och drift, vida öfverträffade Invånarne af K. Georgs Sund. Wicananish sjelf, ehuru nog undersätsig, var reslig och rask. Hans broder ägde samma egenskaper. Alle unge männer voro starke, i ständig öfning och härdade. Den häftigaste storm hindrade dem aldrig at gå til

Hafs, och jaga Hvalfiskar eller döda Hafsuttrar. Endast lägre personer af mankönet, sysselsatte sig med fiskande. Denne Höfdings område var ganska vidsträckt, och de många folkstammar, som erkände hans välde, gjorde honom til en ganska mägtig Furste. Vi hade därföre all anledning at vara på vår vakt emot den skada, han kunde tilfoga oss, och de försök, hvilka tilfället lätt skulle förlett honom at våga.

Denna vaksamhet å vår sida, ansågs af Höfdingen såsom en oförrätt, så at den emellan oss åstadkom någon kallsinnighet. Den 21 gjorde WICANANISH den anmärkning, at, så ofta han hos oss afiade besök, stora Cajutan pryddes med vapen, och at flera skjutgevär upstäldes på däcket, Han lemnade därföre Skeppet ganska misslynt, samt vägrade sjelf vidare handla med oss; förböd äfven sit folk at förse oss med fisk

och ätliga växter. Det var för ingen del enligt med vår förmån, at våra ärender skulle förblifva i denna obehagliga ställning. Man tog därföre det beslut, at följande dagen hos honom aflägga et besök, vid hvilket tillfälle vänskapen å nyo upprättades genom en skänk, som honom gjordes af et Svärd med Mässings-handtag och et stort Kopparfat. Detta freds-förbund blef ytterligare stadfästadt, å Höfdingens sida, med en skänk af fem sköna Hafsutterskinn, en fet råget, samt et förråd fisk för Besättningen. Det ädelmodiga och vänskapsfulla upförande Höfdingen vid detta tillfälle ådagalade, tycktes af oss fordra en särskild erkänsla. Vi gjorde honom därföre obeskrifligt glad, i det vi ökade hans Regalier med en Pistol och 2 skott krut; en skänk, om hvilken han länge och enständigt anhållit. Bruket af skjutgevär var här verkligen kändt

före vår ankomst. När Capitain Cook första gången inlopp uti K. Georgs Sund, var händelsevis Wicananish där på besök hos Maquilla, och inhämtade denna oförmodade kunskap.

Den 28 märkte vi, at hela Byn, flyttades, från des nära grannskap med Hafvet, til den inre Hamnen, med samma lätta åtgärd, hvilken vi, vid et dylikt tilfälle, sett uti Nutka, samt nedslog sina nya bopålar ungefär en sjettedels mil från Skeppet, på en land-tunga vid inloppet.

Vi underrättades nu ordentligen af Wicananish, at en underhandling var å färde emellan honom samt Höfdingarne Hanna och Detutche, uti hvilken äfven vi skulle intagas. Innehållet var, at alt det pälsverk, som tilhörde nämnde Höfdingar, skulle säljas til Wicananish; at de skulle lefva i fred och vänskap med oss;

at alla de skinn, som, efter detta fred-fördrag, kunde förvärfvas af de underhandlande Höfdingarna eller deras folk, skulle af dem sjelfva föryttras efter godtfinnande, til hvilken ända de borde äga fri tilgång hos oss, samt billiga vilkor för dem stadgas utan åtskilnad.

Vi voro mycket nögde med denna öfverenskommelse, emedan vi, strax efter ankomsten til Hamnen, blifvit öfvertygade, at afundsjukan hos WICANANISH icke skulle tillåtit nämnde Höfdingar handla med oss, eller ens på Skeppet aflägga något besök, utan den förstnämndes bifall. Vi hade därföre ej heller med dem yrkat något umgänge, hvilket, ehuru förmånligt för oss, dock helt visst, skulle uptändt krigs-lågan emellan dessa Höfdingar. Nu hade vi vunnit ändamålet på et sätt, som närmare instämde med vår önskan.

Denna underhandling, som dref med all skicklighet och Stats-klokhet, kunde icke bringas i stånd, utan någon upoffring af WICANANISH. Man äskade icke mindre än afträdandet af de The-kettlarna, på hvilka han satte så högt värde. Men såsom, utom denna artikel, intet slut var at hoppas, så aflemnade WICANANISH dem omsider, fast med mycken saknad, åt HANNA och DETUTCHE, hvilke däremot strax lefvererade honom hela sit förråd af Utter-skinn. WICANANISH blef dock snart af oss ersatt för sin upoffring, i det vi tillbytte oss skinnen för varor, som höllo honom fullkomligt skadeslös, och hvilka han förmodligen åsyftat, då han ingick uti förslaget at afträda sina Kettlar. Bland andra dyrbara artiklar erhöll han sex Svärd med Mässings-fästen, et par Pistoler, en Muskött och flera skott krut. Vi hade ock gerna ersatt hans egentliga

saknad, om vi haft någon The-kettel at umbära. Våre skänker bragtes i land, och vi hade nu erhållit 150 sköna Utter-skinn, genom handel och återskänker.

Vid denna tiden ankom helt oväntadt, från K. Georgs Sund, en Canot, med en skänk af fisk från MAQUILLA, som redan fått underrättelse om alt, hvad oss händt, sedan vi lemnade Nutka. Vi hade ock det nöjet at höra, det våre efterlemnade landsmän där mådde väl och fortsatte arbetet på den tillämnade Slupen.

Sedan, i denna Hamn, icke flera skinn kunde erhållas, gjorde vi oss färdiga at undersöka de Södligare Kuster. Hamnen, där vi legat, är säker. Hela sträckan, från K. Georgs Sund och dit, samt vidare åt Söder, består af Öar med oräkneliga Sund, dem vi icke hade tid at undersöka. Vi tro dock at intet af

dem kan emottaga något Skepp, utom det, hvari vi inseglade.

Desse Öar äro beväxte med skog, och hafva, så mycket vi kunde märka, ganska få uprödjade platsar. Jordmånen är bördig och frambringar i ymnighet bär samt andra frukter. Timmer-träden äro af ovanlig storlek, väl växta och tjenliga för alla behof. Vi sågo flera parker, uti hvilka nästan hvart och et träd passade til Master af hvad slag som helst. Ibland andra träd-arter anmärkte vi Röda Eken, Lärk-trädet, Cedren samt Hvita och Svarta Spruce-Tallen.

Vid alla våra handels-ärender med dessa Öboer, blefvo vi mer eller mindre bedragne af deras list. Stundom upförde de sig med så synnerliga konstgrep, at ingen försigtighet å vår sida var tilräcklig. Qvinnorne i synnerhet gjorde oss tusende spratt, och då vi uptäckte deras små

puts, skämtade de däröfver på et sätt, som afböjde all förebråelse. De voro mycket vackrare än könet i Nutka, samt utmärkte sig med en sedighet, som sällan träffas hos vilda folkslag. Ingen frestelse kunde förmå dem at komma om bord. Men deras naturliga behag förderfvades mycket genom det smutsiga bruket af tran och ochra, samt et allmännt underlåtande af den renlighet, som i Europeers ögon utgör en så ansenlig del af könets behaglighet. Vi hade tilfälle at se et synnerligt prof af deras grannlagenhet. Bland andra, som besökte Skeppet, blefvo vi en dag mycket öfverraskade af en Canot, som förde ungefär 20 qvinnor. Såsom vi icke här sett någon farkost med sådan last, så fästade den vår upmärksamhet. Under det vi betraktade detta sällskap, hoppade oförmodadt en yngling, från sin Canot, och kastade sig midt ibland qvin-

norna, hvilke däraf blefvo så bestörte, at de, ehuru klädde i sina bästa drägter, hufvudstupa störtade sig i Hafvet och summo til stranden i en hop.

Höfdingens folk är också, i skicklighet och drift, vida öfver Nutkas Invånare. I dag-gryningen var altid Byn redan tom, utan afseende på vind och väderlek. Männerne gingo antingen at jaga Hvalar och Hafsuttrar, eller ock at fiska. Qvinnorne begåfvo sig til skogarna, at samla bär, eller ock sökte de kräftor och Musslor på sand-bankar och klippor.

Under vårt vistande härstädes, kommo många främlingar Söder ifrån, at besöka oss. Men de förbödos icke allenast at handla, utan ock at med oss hafva något umgänge. Vi ansågo försigtigt at ingå i dessa författningar. WICANANISH däremot drog fördelen af dessa besök, och hans anseende hos oss tilväxte, emed

dan vi erforo, at alle desse voro honom undergifne. Utom de tvänne redan nämnde Byar, hade han flera bonings-platser, til hvilka han stundom begaf sig, enligt olika årstid, nödiga göromål eller ock för sina nöjen. Uti en af dessa Byar räknade vi 26 hus, hvilka hvartdera kunde hysa hundrade personer. Med et ord: denne Höfding var af det anseende, at vår fördel fordrade med honom en vänlig förbindelse.

Den 28 lemnade vi WICANANISH, och styrde SO., 3 sjömil från Kusten. Följande morgon uptäckte vi et stort Sund, hvarutur vi sågo en myckenhet Canoter styra oss til möte. Innom en kort stund nalkades de Skeppet och några af de vilda stego om bord. De berättade, at uti Sundet funnos flera Byar, som alle lydde under WICANANISH, och såsom vi förmodade, det han där re-

dan afhämtat alt pälsverk, seglade vi vidare, i tanka, at vid återresan besöka detta Sund. De Infödde använde alt bemödande, at förmå oss til längre umgänge; men då de sågo vår kosa fortsättas, lemnade de oss med tecken af största missnöje. Vi be sågo nu inloppet på 48 gr. 39 min. Bredd, och seglade vidare, på 3 sjömils afstånd, för at kunna fullkomligt beskåda Kusten, som icke blifvit beskrifven af Cook; ej heller af någon Seglare, utom Maurelle, hvilkens Charta vi hade til hands, så felaktig, at han antingen icke sett denna Kust eller ock med flit vanstält den samma. På Kusten sågo vi ofta Byar, från hvilka vi besöktes af de Infödda, som, til gestalt och upförande, mycket liknade Invånarne af Port Cox. Alle voro mycket angelägne at hvar för sig draga handeln til sina Hamnar, och sökte förmå

må oss at där ankra. Men såsom redden var öpen, vågade vi icke bifalla denna önskan, utan köpte några Hafsutter-skinn och fortsatte vår kosa.

Klockan 3 kommo vi til det stora, redan anförda, Inloppet, som tycktes hafva en bredd af 12 eller 14 sjömil. Det syntes gå åt Öster, med et streck til Norden, och öpnade oss en ren synkrets, så långt ögat kunde sträckas. Med 100 famnars lina fanns ingen botten. Åt Söder sågs en märkvärdig klippa, i skapnad af en Obelisk, uprätt öfver vatnet, på något afstånd från en liten Ö, til hvilken vi styrde.

Snart sågo vi oss omgifna med Båtar, som förde en myckenhet Infödda, af vida vildare utseende, än något af de folkslag vi förut sett. De voro i allmänhet klädde med Hafsutter-skinn, och hade, på et rys-

ligt sätt, besmort sina ansigten med tran, samt röd och svart ochra. Deras Canoter voro store och buro från 20 til 30 man, väpnade med bågar, pilar och spjut. Pilarne hade hullingar af ben, som emot spitsen voro taggige, och spjuten voro i ändan skodda med Snäckskal.

Sjelfva Ön tycktes blott vara en naken klippa, merändels otilgänglig och af obetydlig vidd; men des yta var, så långt vi kunde se, höljd af Invånare, som med nyfikenhet åskådade Skeppet. Det var oss icke möjligt at förena en så rik folkmängd med ortens vilda och oupodlade tillstånd.

Höfdingen för denna fläck, kallade sig Tatutche och aflade hos oss sit besök. En man, med så knarrigt och förbehållsamt lynne, hade vi hittils icke sett. Hans ansigte var icke, såsom de öfriges, måladt med flera färgor, utan aldeles svart

och beströdt med en glittrande sand, som ännu mera ökade hans vilda utseende. Han underrättade oss, at den under WICANANISH lydande land-sträckan här slutades, och at vi nu voro innom hans eget område. Til följe af denna uplysning, gjorde vi honom en liten skänk; men han visade oss däremot ingen erkänsla; ej heller tillät han sit folk handla med oss. Vi hade ock redan af WICANANISH blifvit varnade för denne Höfding och hans folk, som utgjorde en förrädisk och grym Nation.

Vi önskade, om möjligt vore, här kasta ankar, och utsände därföre en väl bemannad och väpnad Båt, at loda emellan Ön och fasta landet. De utskickade erhöllo ock de strängaste befallningar at undvika alla tvistigheter med de Infödda. Några handels-varor blefvo tillika anförtrodde åt vårt folk för bytes-han-

del, om de Infödde därtil skulle finnas hugade. Sedan vår Båt afgått, åtföljd af alla Canoterna, lade vi Skeppet närmare til Ön, och funno den bestå af en naken klippa, omgifven med ref, emot hvilka Hafvet bröt sina vågor med stor häftighet. Däremot trodde vi någon säker ankarplats böra uptäckas emellan Ön och fasta landet, där vi kunde handla och anställa undersökning öfver Sundet. Men Båten återkom, utan at hafva funnit en sådan plats. Officeraren berättade, at Ön, äfven på den sidan, hade föga grönska och omgafs af bränningar. En myckenhet Canoter hade kommit til Båten, upfyllde med Infödda, som upfört sig ganska oroligt. Några hade kastat sig inn uti Båten, med våld borttagit åtskilliga småsaker och triumferat öfver sit rof. Vårt folk hade däraf blifvit upretadt och velat möta våld med våld; men Officeraren ha-

de med klokhet stillat sina underhafvande, och återgått til Skeppet.

Vi blefvo fullkomligt öfvertygade, at WICANANISH, från denna ortens Höfding, hämtat en del af hans pälsverk, emedan vi sågo flera saker, som endast kunnat erhållas från Port Cox, eller från K. Georgs Sund. En af de vilda ägde en fullkomlig sats råck-knappar, dem vi alle noga igenkände.

Vi fortsatte vår kosa åt Söder, och sågo omtänksamt efter någon Hamn, från hvilken vi kunde ej allenast undersöka Sundet, utan ock Kusten. Vi voro högst nyfikne at ingå i detta Sund, hvilket vi skole kalla efter JOHAN DE FUCA, som först uptäckt det samma. HAKLUYT och PURCHAS hafva förvarat oss några underrättelser om Johan de Fucas Sund. Vi hade nu bevis, at det verkligen var til; och jag är viss, at Capitain COOK, om han sett sam-

ma Sund, skulle funnit det förtjena vidare undersökning. Våre omständigheter tillåto dock icke et sådant företagande.

Den 30 om morgonen, hade vi blott hunnit 3 sjömil från Tatutches Ö. Emot klåckan 10 kom från Ön et stort antal Canoter, som förde minst 400 man, ibland hvilka vi igenkände Höfdingen i egen person. De roade sig at fara omkring Skeppet, och tycktes med högsta beundran åskåda des särskilda delar, i synnerhet framstammen. De fleste af dem syntes ock verkligen icke förr hafva sett något sådant Skepp. Men vi voro redan så mycket missnögde öfver Höfdingens upförande, at vi icke bödo honom om bord. Sällskapet gaf oss emedlertid en Sång, som icke mycket skilde sig från den vi hört i K. Georgs Sund. Men såsom vi voro förolämpade af detta folk, fun-

no vi icke nöje af des Musik. Den enfaldige, okonstlade och jämne sången sökte sig dock väg til våra hjertan, äfven på denna vilda och ödsliga Kust, där vi, fjerran från vänner och de förbindelser, som göra lifvet angenämt, togo vår kosa genom et okändt Verlds-haf.

Emot middagen styrde vi ytterligare åt S. på 3 sjömils afstånd från stranden, och våre gäster återvände til sin Ö. Under fortsättningen af vår resa, kommo beständigt Canoter til oss från Byar, som här och där lågo på höga bankar bredvid Hafvet. Folket anmodade oss enträget at lägga til vid nämnde Byar; men vi kunde icke förmå någon af de Infödde at hos oss gå om bord.

Landets utseende var i högsta måtto vildt. Omätlige skogar beklädde det hela, så långt vårt öga kunde sträckas. Kusten var förskansad med klippor och berg-holmar.

Ej heller kunde vi uptäcka något Inlopp, som lofvade säkerhet åt det minsta Fartyg. Om där icke finnas små Vikar, dem vi ej kunde uptäcka, så är oss obegripligt, huru de Infödde där skola njuta säkerhet för sina Canoter. Likväl voro de Byar vi sågo, hvarken obetydlige eller få. Vi anmärkte äfven tydliga spår af de Södlige vindarnes våldsamhet. De hade fällt stora och vidsträckta skogar, hvilkas grenar utgjorde en förskansning, förstärkt med upstående rötter af et oräkneligt antal kullblåsta träd.

Emot kl. 7 fingo vi i sigte Cap Flattery, så kallad af Capitain Cook, då den först uptäcktes. Den är lagd på 48 gr. 5 min. N. B., och 235 gr. 3 min. Ö. L. Vi funno väl någon skilnad, men felet torde vara på vår sida. Äfven sågo vi Byen Classet, som ligger på en hög och brant klippa bredvid Hafvet. Ehuru

Byen syntes tämligen stor, kom likväl därifrån blott en enda Canot, som förde 30 man, klädde i Hafsutter-skinn. Ingenstädes funno vi tjenligt inlopp. Kusten var bevarad med en förmur af klippor.

Den 2 Jul. öpnade sig Quinheithe-Bay för vår syn. Vi inlupo där med alla de obehagliga känslor, som naturligtvis borde upstiga, vid den tanken, at vi nalkades en plats, hvarest en del af Besättningen på Kejserliga Örnen blifvit mördad af de Infödda. Snart uptäckte vi den lilla Floden och Ön Quinheithe. Et hastigt töcken öfverraskade oss. Vi sågo hvarken Canoter eller Öboer, och en hemsk tystnad rådde ibland oss. Ehuru töcknet bortskymde Byn Quinheithe, syntes dock tydligt den, 7 eller 8 (Engelska) mil därifrån, belägna Staden Quinuitett. Den ligger på en hög

lodrät klippa, och sammanhänger med fasta landet medelst en smal och oöfvervinnerlig berg-ås af 20 fots högd. Med våra kikare sågo vi en myckenhet hus, kringströdda öfver klippan. Längre fram uptäckte vi Destructions-Ön, som ligger midt uti Viken, en trettondels mil från landet. Den är låg och platt, utan et enda träd, men har en betydlig sträcka, klädd med grönska, som här är et sällsynt föremål, samt omgifves af bränningar. Emot middagen hade vi dimma med regn. Kusten fanns mindre brant, samt afbruten af några blottade och sandiga platser. Då vädret upklarnade, funno vi oss drifna inn til landet, och nödgades således i största hast kasta ankar. Detta skedde på det rysligaste ställe jag någonsin sett. Et lyckligt vindkast förde oss snart utur denna belägenhet, och friade oss från den sorgeliga betraktelsen, at

snart blifva et offer för Quinheithes Cannibaler. Åtankan af det ömkansvärda öde, som öfvergått en del af Kejserliga Örnens Besättning, herrskade om bord; och såsom vi nu befunno oss på den Kusten, hvarest denna grymhet blifvit föröfvad, så spridde sig snart fruktan för samma olycka til min Besättning. Man talade nästan icke om något annat, och häpenheten hade, på Sjö-manskapets sinnen, den verkan, at Skeppet därigenom nära gått förlorådt.

Den 2 fortfor töcken med regn, elakt väder och hög sjögång. Vi kunde icke nalkas landet, utan trodde oss fast mera böra styra til hafs. Den 4 uptäckte vi et snö-klädt berg på 47 gr. 10 min. N. B. det vi kallade Olympus. Den 5 befunno vi oss åter på en tredjedels mil från Kusten, som var en fullkomlig skog, utan minsta spår til människjo-boning,

men landet lågt och slätt. Vi styrde til et inlopp med en låg spits, som kallades Low-Point, äfven som Viken, för sit grunda vatten, fick namn af Shoal-water Bay. Den motstående spitsen, som var hög och tjock, kallades Cap Shoal-water, och ligger på 46 gr. 47 min. N. B. Från mast-toppen sågo vi, at denne Bay sträckte sig långt innåt landet, spriddes med åtskilliga armar åt flera håll, samt slutades vid en aflägse hög och bergig strand.

Vi hade föreställt oss, at denne vilde och ödslige Kusten var obebodd, men funno snart motsatsen; ty från ena udden kom nu en Canot, som förde en man och en gosse. Då de nalkades Skeppet, upvisade de två Hafsutter-skinn. Vi drejade därföre bi, och utkastade et tåg, det de fattade; likväl kunde vi icke förmå dem at komma om bord. Vi fästade därpå några små saker vid et

snöre, och nedhissade dem öfver sidan af Skeppet, hvarest de, med största begärlighet, emottogos af gossen och lefvererades til mannen, som, utan minsta betänkande, band bägge Utter-skinnen vid snöret och gaf oss tecken at uphämta dem. Detta skedde, och vi tillade en ytterligare skänk.

Desse Främlingar tycktes vara oändeligen förnöjde öfver sin nya rikedom, och i första början endast sysselsatte at betragta de flera artiklar, af hvilka den bestod. Men deras nyfikenhet blef snart därifrån vänd til sjelfva Skeppet. De åskådade upmärksamt och med flygande ögonkast des särskilda delar, under det de med åtbörder uttryckte den högsta förundran, så at vi öfvertygades, det de nu för första gången sågo et dylikt föremål.

Vi sökte göra oss begripliga därigenom, at vi tiltalade dem med det språk, som nyttjas i K. Georgs Sund,

och hvilket vi funnit gängse därifrån til Tatutches område. Men de förstodo icke et enda ord, och svarade oss i et Språk, som, så vidt vi kunde finna, icke hade minsta slägtskap med något af de tungomål vi hört på Americas Kust.

Vi funno äfven, at deras Båt var skild från de Nordligare folkslags Canoter; men til klädnad och gestalt liknade de Nutkas Invånare. Vi uptäckte icke hos dem några prydnader, som kunde föra oss til den tanke, at de förut handlat med Europeer. Men deras sätt at upvisa utter-skinnen, samt deras öfriga upförande, tilkänna gaf, at de hade begrep om handel. Det är ock troligt, at de, af sina Nordliga grannar, blifvit underrättade, det främlingar vistades i farvattnet at köpa pälsverk. Likväl äro starke anledningar, at de utgöra en särskild Nation, och det faller mig sannolikt, at detta Inlopp

utgör des Nordligaste gräns. Vi önskade således ännu mer at här finna tryggt ankarställe, medan vi undersökte en del af kusten. Vi hade ock ärnat i sådant ändamål utsätta vår Långbåt; men dimman och ryssligheten af alt, som oss omgaf, gjorde alla sinnen modfälda. Oss återstod blott, at närmare stranden söka en plats, som gaf något skygd.

Den 7 var Kusten ännu höljd af dimmor til kl. 9, och kort därpå, när vädret klarnade, uptäckte vi med kikare något, som liknade en hamn, och trodde oss nalkas Cap S. Roch, så kallad af Spaniorerna.

Vi förbiseglade denne udde, och hade full utsigt öfver Kusten, men kunde icke uptäcka minsta spår til boning eller lefvande varelse. Emedlertid styrde vi undan en förfärlig sjö til en djup vik, som tycktes lofva hvad vi sökte. Men vår förhopp-

ning slog felt, hvarföre vi kallade udden Cap Desappointment och Viken Deceptions Bay. Där hade vi 46 gr. 10 m. N. B. och 235 gr. 35 m. Ö. L. Lika fruktlöst sökte vi skygd på den motsvarande Södra Kusten. Men utseendet var där ganska olikt den Norra. Många vackra fläckar, klädde med den täckaste grönska, väckte vår upmärksamhet, och landet reste sig småningom til de aflägsna bergen. Stora fält och skogar med slokande grenar förnöjde våra ögon; men ingen mänsklig varelse tycktes bebo denna fruktbara del af Nya Albion. Efter flera misslyckade försök upgåfvo vi alt hopp, och styrde Södligt.

Vårt upsåt var at gå til den stora viken vi förbiseglat, dagen efter vår afresa från Port Cox, och från hvilken et stort antal af de Infödda kommo oss til möte. Kejserlige

Örnen

Örnen hade där funnit säkert ankarställe, hvarifrån vi nu ärnade utsända Långbåten at undersöka Sundet och göra oss förvissade, om folket utgjorde en från Nutkas Invånare särskild nation.

Vi hade nu förvärfvat oss en icke obetydlig kännedom om Americas Kust, från 45 gr. 37 min. til 49 gr. 37; upptecknat alla de ställen hvilka Cook för oväder icke kunde nalkas, samt bestyrkt varelsen af Johan de Fucas Sund. Årstiden var redan så framliden, at vi icke vågade gå längre åt Söder, af fruktan, at, innan dagjämnings-stormarna, icke hinna åter til K. Georgs Sund. Vi voro äfven något orolige öfver våra i Nutka qvarlemnade Landsmän. Höst-stormarne, som här med grufligaste våldsamhet infalla från den 10 til den 15 September, hade ock, om vi längre upskutit vår återfart,

lätt kunnat kasta oss från Americanska Kusten och nödga oss at styra til Sandvichs-Öarna, samt lemna vårt folk i Nutka blottställdt för största fara och förlägenhet.

Vi styrde därföre nordligt, och uptäckte den 10, det höga landet, som utgör östra udden vid Fucas Sund. Den 11 utsändes Långbåten at söka ankarplats, och återkom snart at lotsa oss i en god Hamn, som skyddades af flera Holmar. Et stort antal af de Infödda kom strax til oss i sina Canoter och medbragte ymnigt förråd af Laxar, Foreller, Kräftor, Musslor, samt bär och vilda lök-arter. Detta folk hörde til en stor By, som låg på en ganska hög klippa. Hamnen kallades Port Effingham.

Den 12 sändes arbetare i land at hämta vatten. Sundet var år 1787 besökt af Capitain BARCLAY, som

förde Kejserliga Örnen och kallade det Barclays Sund. Det är ganska vidsträckt, och har många Öar, alle klädde med skogar. På fasta landet äro store och folkrike Byar, vattnade med strömmar, i hvilka Laxar fångas, som beredas och utgöra folkets hufvudsakliga vinterföda. Hamnen kan emottaga och säkert skydda hundrade Skepp. Botnen är god och vatten-hämtningen beqvämlig.

Under resan til Port Effingham, sågo vi en myckenhet Hafsuttrar leka i vattnet med sina ungar. Men de försvunno med hast, när Skeppet nalkades. En eller två gånger kommo vi dem innom få alnars afstånd, emedan de lågo på rygg och såfvo i Hafvet. Vi sågo äfven många Sperma Ceti-Hvalar, och Skälar til oräkneligt antal, utom andra stora Hafsdjur.

Vi togo Fucas Sund i besittning å Engelske Konungens vägnar, med alla de högtidligheter, som vid sådana tilfällen brukas af Sjöfarande.

Den 13 besökte oss et ansenligt antal Infödde, af hvilka vi köpte allehanda slags pälsvaror; men vi gjorde den anmärkning, at ibland dem fanns ingen Höfding, eller någon person, som tycktes äga anseende öfver de öfriga. De bragte oss äfven et ymnigt förråd af Laxar, hvilke til smaken vida öfverträffade dem, som fångas i Kong Georgs Sund, jämte Musslor och ätliga växter.

Vi voro nu stadde midt uti sommaren. Vädret var varmt och angenämt. Ingen enda snöfläck syntes öfrig på de skyhöga bergen, som omgåfvo Sundet. Vi funno således denna förfrisknings-plats ganska intagande.

Långbåten utsändes at undersöka Fucas Sund och inhämta kunskaper om Invånarne af Shoal-water Bay. Til detta företagande var den väl utrustad, bemannad af 13 personer och försedd med en månads lifs-medel. Befälhafvaren Herr Duffin, undfick skrifna Ordres, och utgick den 13 på denna resa.

Vår Besättning var nu så försvagad, at vi trodde oss böra taga alla varsamhets-steg, i fall de Infödde, som äro et starkt och tiltagset folk, skulle blifva underrättade om vårt tilstånd, och på den grund våga et anfall. Alle Canonerne blefvo därföre upstälde, Handgevären laddade och befallning gifven, at icke tillåta någon af de Infödda, under hvilken förevändning som helst, gå om bord.

Strax efter Långbåtens afsegling, kom en stor myckenhet Canoter Norrifrån til sidan af Skeppet. Få af dem, eller rättare, ingen, hade

mindre än 30 man om bord, och många förde ännu flera, utom qvinnor och barn. Vi igenkände åtskilliga, dem vi redan sett i Port Cox, där de hade sina hemvist. De öfrige voro från västra Kusten, som sträcker sig ned til Sundet och til en del lyder under WICANANISH. Det syntes, som skulle denne Höfding nyligen gjort et prägtigt gästbud åt sina förnämsta Undersåtare, och af den myckenhet varor han erhöll från oss, hvilke vi nu sågo ibland dem, var anledning at tro, det han, för at öka pragten af samma högtidlighet, utdelat sina rikedomar emellan dem, som hade den äran at vara hans gäster.

Til den 20, var vårt umgänge med de Infödda fridsamt. De infunno sig dagligen med skinn-varor, fisk och växter, samt skänkte oss någon gång därjämte et eller annat smak-

ligt villbråd. Emedlertid tänkte vi beständigt på våra affärdade Landsmän, änn med fruktan, änn med hopp. Det vilda folks lynne, hvars Kuster våre vänner gått at undersöka, väckte hos somliga farhåga; andre åter uplifvades af den förtröstan vi hade til deras försigtighet och mod. Under det vi så ledsagade dem med våra tankar, hotades de med det missöde, som öfvergått våra redan nämnda Landsmän, hvilka blifvit upätna af Quinheithes Cannibaler.

Om aftonen den 20 sågo vi Långbåtens segel i Sundet, och drogo strax elak fördom af de utskickades så tidiga återkomst. Under det de nalkades, voro vi stadde i en plågande ovisshet. Omsider funno vi, til vår obeskrifliga glädje, at ingen man saknades. Likväl kallades strax vår upmärksamhet at biträda några,

som blifvit ganska illa sårade under en strid med de Infödda; en omständighet, som föranlät vårt folk at så tidigt återkomma.

Hela vår sorgfällighet riktades nu på våra olyckliga landsmän; men ehuru många af dem buro mycket svåra sår, så hade vi dock den glädjen at finna, det intet var dödande.

Officeraren var träffad i hufvudet af et med hulling försedt spjut, som skulle dödat honom på stället, därest icke hans tjocka hatt hämmat des fart. En af Sjömännerna hade fått et sår tvärtigenom bröstet, och en annan blifvit i vadan träffad af en pil, som gått så djupt, at den icke, utan vidlöftig upskärning, kunde lossas. En annan fanns sårad nära hjertat, dock utan at de ömtålige delar därvid blifvit skadade. De öfrige voro på et grufligt sätt krossade af klubbor och slungade stenar. Äfven Båten fanns på tusende ställen genom-

bårad af pilar, hvilke til en del ännu suto qvar uti Sund-däcket, som afvärde de kastade stenar och emottog de skutna pilar, samt därigenom ansenligt bidrog at frälsa vårt folk från en annars oundviklig undergång.

Vid detta tilfälle upförde sig de Infödde med et mod och en ståndaktighet, som icke svigtade för Europeiska skjutgevär. Här var et egentligt handgemäng; ty våre landsmän fäktade på nära håll, och en lång stund, för bara lifvet. En ibland dem, blef, af en vild, särskildt utsedd til offer, och en grym strid upstod emellan dem. Den vilde var väpnad med en sten-klubba, och vår landsman med en Hirschfängare. En lång stund ådagalade de lika mod och skicklighet. Likväl, om en mellankommande åra icke afböjt et slag, gifvet med vederpartens fulla styrka, så hade vår tappre landsman onek-

ligen stupat på stället. Men det felade, och han fann därigenom utväg at, med et starkt hugg, beröfva sin fiende des ena arm, hvilken förlust oaktad, denne, ehuru desutom höljd af flera sår, samm från Båten, räddad genom vår landsmans ädelmod, som ansåg ovärdigt at döda honom i vattnet.

Den Sjömannen, som blifvit sårad i benet, fortfor at strida med pilen i köttet, utan at låta befria sig från detta smärtande vapen, och blef, genom denna ståndaktighet, et betydligt verktyg til Båtens räddning.

Ehuru vi icke haft något umgänge med Sundets Invånare, smickrade vi oss med det hopp, at de, af sina grannar, bordt erhålla förmånliga och kraftiga intyg om vår fridsamhet. Men deras upförande förrådde däremot den vildaste och blodtörstigaste grymhet. Deras ursinniga anfall kräfde lika beskaffadt

motstånd; men til Besättningens heder bör jag försäkra, at, oaktadt många ledo under svåra plågor, och ehuru alle ganska väl visste hvad öde dem förestått, om de förlorat dagen, de likväl aldrig nämnde denna olyckliga händelse, utan at hjerteligen beklaga Sundets oförvägna folk, som så rusade til sin egen undergång.

Anfallet började af de vilda, som, i afsigt at eröfra Båten, äntrade med två Canoter, hvilke hvardera förde 40 eller 50 man, förmodligen detta folks utvaldaste stridsmän. Åtskillige andre Canoter höllo sig tillika på nära afstånd, at understödja anfallet, och hela stranden var klädd med folk, som sände skurar af stenar och pilar. Lyckligtvis blef en Höfding, som upmuntrade de andra til striden, vid första början af träffningen, med kula skuten i sin Canot, just under det han skulle på Hög-Båtsmannen kasta et

spjut af ofantlig längd. Denna omständighet föranlät Canoterne at draga sig tilbaka, och beröfvade de Infödda, hvilke redan inlåtit sig i striden, et stöd, som annars tilskyndat dem segren. När man besinnar, at våre blott utgjorde 13 man, som med det häftigaste raseri anföllos af et öfverlägse antal, samt tillika beständigt ansattes af de vapen, som hoptals sändes från stranden, så må man räkna deras räddning ibland de händelser, som väcka tacksamhet och förundran.

Våre utskickade hade hunnit et ansenligt stycke upföre Fucas Sund, samt där inlupit i en Hamn, när de, färdige at landstiga och undersöka Kusten, på anförde sätt angrepos af de Infödda, samt hindrades at vidare fullfölja sit förehafvande. Emedlertid anmärkte de, at Sundet åt Nordost tycktes vara ganska vidsträckt, samt i bredd snarare tiltaga, än förminskas.

Under återresan mötte de 2 män, som hörde til WICANANISH, och köpte af dem några fiskar. Men den bestörtning och fasa kan icke uttryckas, som intog våra landsmän, när de sågo dessa vildar upvisa och til salu utbjuda tvänne nyss afhuggna och ännu blodiga menniskjo-hufvud. De höllo dessa rysliga seger-tecken vid håret, med et tydligt utseende af triumf och glädje, och när vårt folk med tecken tilkänna gaf sin afsky, berättade desse vildar, under största tilfredsställelse, at nämnde hufvud tillhört två TATUTCHES undersåtare, dem de mördat, emedan denne Höfding nyligen förklarat WICANANISH krig.

Ehuru våre utskickade icke lyckats i sit förnämsta syftemärke, återkommo de dock med några goda kunskaper om Fucas Sund. De hade seglat innemot 30 sjömil upåt Sundet. På sådant afstånd från Haf-

vet, funno de Sundet ännu 15 sjömil bredt, med ren synkrets åt NO. af ännu 15 sjömil. Vi slöto däraf, at detta inlopp måste gå ganska långt och til äfventyrs nalkas Hudsons Vik.

Vi nödgades nu upgifva alt hopp om närmare kännedom af Fucas Sund; åtminstone för denna gången. Således beredde vi oss, at med möjligaste skyndsamhet återgå til vårt manskap i K. Georgs Sund.

Den 21 gingo vi til segels och lemnade Sundet. Under vårt vistande därstädes, hade vi besök af flera folk-stammar, som bebo särskilda platser emellan Port Cox och Tatutches Ö. Men ingen af dem, som bo upföre Sundet, vågade besöka oss, förmodligen af fruktan för TATUTCHE, hvilkens Ö ligger vid Inloppet och säges hafva 1000 Invånare.

Vi erhöllo på vårt ankar-ställe en ansenlig myckenhet af ganska

vackra Hafsutter-skinn, samt ymnigt förråd af Laxar, Helge-Flundror, Sill, Sardeller, Torsk, Foreller, m. m. utom bär och grönsaker från skogarna; särdeles et slags vilda vinbär, som växa på et träd af skälig storlek. Sundet, ehuru til vidden icke at jämföra med K. Georgs Sund, har flera Hamnar, dock ingen så god, som Port Effingham. Kusterne äro klädde med skogar, som gifva de förträffligaste Mast-träd i verlden.

Den 25 uptäckte vi K. Georgs Sund, och ankrade följande dagen i Friendly Cove, där vi träffade våra vänner i fullkomlig välmåga. Slupen hade ock nära upnått sin fullbordan. Under vår frånvaro fanns en ansenlig myckenhet pälsverk uphandladt, dels af de Infödda, dels af flera långväga Sällskap, dem ryktet om vårt Skepp låckat til Nutka, at

tilfridsställa sin nyfikenhet. MAQUILA och CALLICUM hade noggrannt upfyllt sina löften, samt de Infödde ej allenast anskaffat lifs-medel, utan ock gjort det biträde man äskat.

Våre i Nutka qvarlemnade landsmän hade icke varit mindre orolige öfver oss, som gått at undersöka et okändt Haf, och Kuster, på hvilka ingen Europé satt sin fot, änn vi öfver dem. Denna oro hade blifvit ännu mera ökad af en inlupen tidning, det, vid et anfall af TATUTCHES folk, vår Besättning til en del blifvit nedgjord, samt at de förnämste Officerare fallit vid samma tilfälle. De kunde icke med skäl anse denna upgift såsom en tom digt, och råkade därföre i en oordning, som minskade deras driftighet. Emedlertid var dock detta rykte en blott upfinning; ty det spriddes förr än vårt handgemäng med Sundets Invånare inträffade.

inträffade. Hvad därmed åsyftades, kunde vi icke uträkna; men en omständlig och sannfärdig berättelse om vårt äfventyr, samt en riktig beskrifning på våra sårade Landsmän, bragtes til Nutka af et MAQUILLAS Sändebud, som vid den tiden uppehöll sig i Port Effingham, at för Höfdingen uträtta någon päls-handel.

Bland andra oangenäma följder af detta rykte, var äfven den, at alt omgänge på någon tid uphörde emellan vårt folk och Sundets Inbyggare. Våre där lemnade Landsmän, som fruktade at de icke mera skulle återse oss, fördubblade sina säkerhetsmått, under afbidan af Iphigenias ankomst. Deras glädje var således obeskriflig, när vår Flagg visade sig, och de funno oss alla lyckligt återkomna.

Under vår frånvaro hade de til pricka upfyllt de föreskrifter, som

blifvit dem gifne, samt noga iakttagit flit och ordning. Huset var fullkomligt tryggadt emot de Inföddas hela förenade styrka. Et pålverk, med en häck af täta buskar, gjorde det oöfvervinnerligt. Äfven flere anstalter, af smärre betydenhet, hade hos Nutkas Invånare väckt upmärksamhet och beundran.

I synnerhet hade de Infödde fäst sina ögon på det dagligen växande Fartyget, och icke kunnat uptänka någon möjlighet at bringa denna timmer-massa i vattnet. Men framför alt hade de med upmärksamhet betraktat våra Smeder och deras arbete. Med samma förnöjelse åskådade de våra Handtverkares skicklighet at tilverka åtskilliga artiklar til prydnad, nöje och beqvämlighet. De framlemnade immerfort Jern at smidas til behof eller grannlåt, och man hade ofta mycken svårighet at lämpa sig efter alla deras ostadi-

ga infall. Man nyttjade också denna deras enträgenhet til fördel, i det de ålades, at ersätta våra arbetares möda med ökad tilförsel af lifsmedel.

Den 27, Söndag, tilläts Besättningen roa sig med en spatsering på Kusten. Vädret var oändeligen angenämt och luften upliſvande. I öfrigt plägade vi sorgfälligt vårda all agtning för Sabbaths-dagen, och gjorde den altid, när högsta nöden icke sådant förböd, til en hvilodag. De Infödde kunde i början icke begripa, af hvad skäl alla våra arbeten upphörde på den dagen. Manskapets Söndags-drägt, samt i synnerhet våre Smeders rentvättade ansigten, retade omsider deras nyfikenhet, så at de begärde uplysning om denna för dem obegripliga författning. Sättet, hvarmed de emottogo vårt svar, gaf oss, rörande deras Guda-lära, några kun-

skaper, dem vi längre fram skole meddela.

Den 28 återtogo vi vårt arbete. En del sändes at fälla och til vårt lilla Varf framskaffa timmer, hvilket, så väl i anseende til afståndet, som den tjocka skogen, icke verkställdes utan största möda. Den öfrige Besättningen sysselsattes om bord med Skeppets förnödenheter.

Vi beslöto nu göra en resa til Port Cox och med WICANANISH inlåta oss i ny handel. Den olyckan, som träffade oss i Fucas Sund, hade icke tillåtit oss, at, såsom vi ämnat, besöka denna Höfding vid vår återresa. Förvissade om fullkomlig ordning ibland våra Landsmän i Nutka, hoppades vi utan fara kunna företaga denna segling, af hvilken vi hoppades desto större fördelar, som Höfdingens folk under vår frånvaro, bordt anskaffa et an-

senligt förråd af skinn, och vi tillika kunde bana oss väg til hans välvilja med den ovärderliga skänken af en The-kettel. Men detta beslut blef olyckligt hindradt af et alfvarsamt upror, som vid samma tid utbrast ibland Besättningen.

I spitsen för denna upresning stod den afsatte Båt-svennen, tillika med det bästa Manskapet på Felix. De gjorde et förtvifladt försök at bemägtiga sig vapen och ombringa förste Officeraren, som var lemnad qvar at taga vara på Skeppet, under det de öfrige på landet, antingen voro sysselsatte med göromål, eller hämtade förfriskningar. Tiden til detta företagande var väl uträknad, nemligen en afton, då de uproriske återkommo från skogarna och blott en enda Officerare fanns om bord.

Alt ifrån den tiden, då de förste rörelser visade sig på Philippinska Öarna, hade man fört vapnen

från Qvarter-däcket til Cajutan, och denna försigtighet räddade nu Skeppet; ty såsom Officeraren upnådde Cajutan förr än de uproriske, så ställde han sig i dörren med en laddad Muskedunder, och höll de oroliga på afstånd, medan han ropade hjelp. Det var ock en lycka, at störste delen af Officerarne då satt på den nye Slupen, blotta 150 alnar från Skeppet. Vi hörde således strax Officerarens nödrop och begåfvo oss i samma ögnablick om bord.

Det första steg vi togo, var at väpna oss, på det vi måtte strax möta faran. Vi visste, at många beskedlige män voro på Skeppet, och beslöto at, om möjligt vore, söndra dem från de öfrigá, innan de kunde förmås at deltaga i sammangaddningen. Vi upkallade därföre hela Besättningen på Däcket, och märkte strax hvilke uprors-stiftarne voro, ehuru vi äfven kunde frukta, at smit-

tan spridt sig til alla. Därpå gåfvo vi tilkänna, det vi ärnade våga det yttersta, och förmanade således dem, som ville förblifva vid sina pligter, at skilja sig från de öfriga. Vid åsyn af våra vapen trädde störste delen öfver til vår sida, och lemnade blott åtta oroliga sällar, anförde af Båtsvennen, som fanns döf för alla våra föreställningar. Såsom vi nu voro öfverlägse, hoppades vi afgöra detta ären[illegible], utan at spilla en droppa blo[illegible], lemnade därföre åt de brottslige det val, at antingen gå i Jern, eller ock at jagas från Skeppet til de vilda. De vidtogo det sednare och sattes strax i land med alt, hvad dem tilhörde.

Strax blef ordning och tukt återställd. Befallning sändes til våra landsmän på stranden, at icke herbergera eller umgås med de förjagade. Tillika hölls sträng vakt om bord, eme-

dan vi tvekade, om de qvarblefnas pålitlighet.

Rätta sammanhanget framkom först nästa dag, då en Båtsman anmälte sig och frivilligt afgaf sin berättelse. Nästan hela Besättningen hade undertecknat et papper, samt förbundit sig at eröfra Skeppet, just då det var färdigt at lemna America. Därpå skulle de styra til Sandvichs-Öarna, samt därifrån til någon Hamn, hvarest de kunde föryttra Skeppets dyrbara laddning. Såsom denna skrift var förstörd, så kunde vi icke utröna hvad de ärnat företaga med Officerarne; men det lindrigaste öde, som kunnat träffa dem, var at qvarlemnas i Nutka. Hvar och en af dem, som stadnat om bord, bemödade sig at ursäkta denna händelse, och alle instämde däruti, at endast uprors-stiftarnes hotelser förmått dem til et samtycke, det de likväl icke tänkt verkställa; de hade

ock, af fruktan at mördas, icke vågat uptäcka denna tilställning.

Därest vi aftonen förut blifvit underrättade om dessa omständigheter, så hade, efter all sannolikhet, denna händelse icke aflupit utan blod; men vår okunnighet förekom lyckligtvis sådan ytterlighet. Uprorsstiftarne voro åtminstone nu beröfvade tilfället at skada, sedan de blifvit förviste från Skeppet; ty, utom mödan at hålla dem fångna, hade det blifvit oss omöjligt at hindra deras umgänge med de öfriga, hvaraf nya förslag kunnat upkomma at verkställa denna grymma anläggning. Vi beslöto därföre, at de förjagade skulle blifva på landet, åtminstone til Iphigenias ankomst.

I början voro vi äfven något förlägne af ovissheten om den verkan detta steg kunde hafva på våra i land satta arbetare. Men vi blefvo snart tilfridsställde genom den afsky de be-

tygade för sådana uproriska beslut. De vidtogo tillika alla möjliga steg, at ådagalägga deras tilgifvenhet och känsla af plikt. På det högtidligaste sätt förnyade de sina trohets-försäkringar, och vi satte til dem det förtroende de syntes förtjena.

Denna sammangaddning förvånade oss ännu mera, emedan vi icke erfarit minsta genträfvighet i tjensten, sedan vi lemnade China. Besättningen hade väl ständigt varit sysselsatt, men utan stränghet, som kunnat verka missnöje.

Sedan vår Besättning således var minskad, dels genom de brottsliges förvisning, dels genom den delen, som sysselsattes vid vårt Varf, kunde vi icke fullfölja vårt upsåt at gå til Port Cox. Däremot fortsatte vi arbetet på den nya Slupen med fördubblad drift, på det vi ju förr desto heldre, enligt Besättningens brin-

nande önskan, måtte lemna Americas Kuster.

Ehuru vi, vid afresan från China, voro rikligen försedde med alla förnödenheter, hade dock förbrukningen varit så stark, at vi omsider nödgades tilgripa landets afkastning och använda all vår fintlighet at upfylla bristen. Vi brände oss således kol, dem Smederne gåfvo företräde framföre de vanliga. Vi samlade en myckenhet Terpentin, som, påstruken, förekom plankornas sprickning, och, blandad med olja, gjorde gagn för tjära. Vi använde äfven ortens röda Ochra; med et ord, få artiklar funnos i Nutka, dem vi icke handlade och gjorde brukbara för våra behof.

De förjagade Sjömännerne byggde sig strax en stor Hytta, uti hvilken de togo sit hemvist, och hvarest de nu hade fullkomlig ledighet at anställa betraktelser öfver sit nedriga upförande, samt, efter hvarjes olika

lynne, antingen förbanna det missöde, som träffat, eller den dårskap, som missledt dem. De ledo ock verkligen mycket för sin olydnad, och tycktes kasta begärliga blickar på den flytande byggnad, från hvilken de voro förviste. All gemenskap hade uphört emellan dem och oss. Men såsom vi visste, at de med ringa möda skulle förskaffa sig fisk, så köpte vi en Canot och skänkte dem, såsom det yttersta vedermäle, de borde vänta af vår välvilja.

Dagen efter uprorets utbrott, kommo MAQUILLA och CALLICUM om bord, at ådagalägga sin vänskap med anbud af det biträde vår då varande ställning kunde fordra. Desse Höfdingar hade ansett våra Båtsmän såsom slafvar, och redan betygat et slags förundran, at vi, med så stor mildhet, handterade uprorsmän af sådana vilkor. MAQUILLA, intagen

af styggelse för et dylikt brott, och af nit för vår säkerhet, hade särskildt talat med några våra Officerare och begärt tilstånd, at, med en tropp af sit folk, döda dem. Detta anbud emottogs af oss med betyg af vedervilja och vägrades aldeles. Men han var så fast i sit beslut, at vi nödgades förekomma des verkställande med förnyade tecken af högsta misshag. CALLICUM däremot upförde sig mera klokt och förståndigt. Han erböd oss sit biträde at straffa de brottsliga på et sätt, det han trodde ej skola misshaga oss, men tilräckligt förödmjuka dem. När han förnam, at de uproriske voro jagade ifrån Skeppet, utbad han sig tilstånd at emottaga dem i sit hus; och såsom vi ganska väl visste, at den bästa gästfrihet, hos en Invånare i Nutka, skulle blifva et hårdt straff för en Engelsk Sjöman, biföllo vi hans förslag, sedan han försäkrat, det hans nye gäster,

til sina personer, skulle blifva fredade från alla slags våldsamheter.

När detta var afhandladt, öfverlemnade vi de brottslige åt deras nye vårdare, och sysselsatte oss med ämnen af större vigt. Följande dagen, sågo vi våre sturske och behjertade uprorsmän drifne at hämta vatten och göra hvarjehanda sysslor, som i Nutka endast äskas af Slafvar. Ej heller tilläts dem lemna Callicums hus utan en vakt-tropp af lägsta folkhopen, under hvilkens vård och befäl de blifvit satte. Detta arbete måste för dem fallit sig ganska sårande, helst de förut varit så late, at de heldre bortbytt sina kläder emot fisk, än de kunnat förmå sig, at sjelfve anskaffa sådana lifsmedel med den Canot vi gifvit dem för detta ändamål. Höfdingarne tilägnade sig snart deras klädes-persedlar, och vi måste medgifva, det de flera

förslag, som oss gjordes af MAQUILLA och CALLICUM, hufvudsakligen härledde sig från begäret at äga de förvistes kläder. Detta föremål fann ej heller svåra hinder, och sedan desse olycklige förtärt alt, hvad de ägde, nödgades de gå til Hafs och biträda vid fiske, icke för sig sjelfva, utan för sina nya Husbönders hushåll.

Den 6 Aug. sågo vi i Sundets öpning et Skepp, som fanns vara den Kongliga Prinsessan. Vi beslöto då strax företaga den tilärnade resan, at af WICANANISH tilhandla oss det pälsverk, han sannolikt bordt samla under vår frånvaro. Våre qvarlemnade landsmän syntes oss äga fullkomlig säkerhet, sedan ännu et Engelskt Skepp kommit på redden. Men den Kongliga Prinsessan försvann, och såsom vi fruktade, det hon före oss skulle hinna til Port

Cox, lyftade vi ankar den 8, och gingo til segels.

Innan vår afresa förnyade vi, på vanligt sätt, genom skänker, vänskapen med MAQUILLA och CALLICUM. Desse Höfdingar rustade sig til krigståg emot en långt åt Norden boende folkstam, och voro färdige at gå i fält. Det föreföll oss, som skulle några folkstammar, i nägden af Norra Skärgården, anfallit en 20 Sjömil från Nutka belägen och af Höfdingens Farmoder styrd By, hvarest de gjort stor skada, mördat en del af Invånarne och släpat de öfriga i träldom. När tidningen därom anlände til Nutka, uptändes folket af brinnande hämdlystnad, och man sysselsatte sig endast med anstalter at tilfridsställa den samma.

Vi nyttjade detta tilfälle, at, på det ouplösligaste sätt, förbinda Höfdingarne med oss, i det vi försågo dem

dem med några skjutgevär, samt med krut och kulor, som skulle gifva dem en säker öfverlägsenhet. Emedlertid fordrade vår fördel, at de icke skulle blifva sysselsatte och hindrade med et aflägse krig; men tillika, at, i fall det icke kunde undvikas, våre vänner återkommo med seger. Denne oväntade ynnest uplifvade dem med nya krafter; ty de hade redan medgifvit, at de gingo emot en fiende, som var mägtigare, talrikare och vildare än de sjelfve.

Vi bemödade oss at hos dem intrycka begrep om den menskligheten, som bör styra äfven krigets verkningar; de hade ock lofvat, at icke efter vanligheten ombringa, utan i slafveri bortföra de fångar, som kunde falla i deras händer. Det var dock icke troligt, at våre lärdomar, i stridens ögnablick, skulle göra särdeles verkan hos et vildt folk, som

brann af hämd, och vi måste med sorg tillägga, at denna krigs-förrättning slutades med det rysligaste blodbad.

Den krigsmagt MAQUILLA nu anförde, var fruktansvärd. Hvar och en af hans Krigs-Canoter bar 30 starka ynglingar, och Flottan bestod af 20 sådane Canoter, hopdragne från flera, under hans styrelse, lydande Byar. COMEKALA förde befäl öfver tvänne Båtar. Alle lemnade Kusten i högtidlig ordning under ljudet af ortens krigs-sånger. Höfdingarne voro klädde i Hafsutter-skinn. Hela Armeen hade rödmålat sina ansigten med ochra, samt bestrött dem med glänsande sand, som, när de bestrålades af solskenet, åstadkom et hiskligt utseende. Under alt detta upmuntrade qvinnorne, med Spartanska könets värma, sina män, at antingen falla eller återkomma med seger.

Vi tro, at desse vilde folkstammars fäktningar eller, rättare anfall, ske med obeskrifligt raseri, och beledsagas af de rysligaste grymheter. De föra icke sina troppar til ordentliga fältslag, utan tilfridsställa sin hämd-lystnad, släcka sin blodtörst och skörda sina lagrar med hastiga och försåtliga öfverraskningar.

Vårt parti, som qvarlemnades, erhöll behöriga föreskrifter, at vara på sin vakt, i synnerhet, om några Främlingar skulle inlöpa i Sundet, samt at taga våra vänners sak, om de från sit krigståg återkommo öfvervundne eller förföljde. Därjämte förböds all förtrolighet med de förvista Sjömännerna.

Sedan vi afseglat, fingo vi snart i sigte den Kongliga Prinsessan, som, efter ömsesides hälsning, låg up at tala med oss. Jag gick om bord at träffa Capitain Duncan, och erböd med nöje det biträde, som

kunde behöfvas och stod i min magt. Detta lilla Fartyg hade blott 15 mans Besättning. Herr DUNCANS första fråga angick Skeppet Nutka, om hvars missöde han fått berättelser, som ej tillåto hoppas, at det kunnat återföras til China. Jag berättade honom, at jag var den samme, som återbragt detta Skepp; en omständighet, den han afhörde med fägnad och förundran. Han befann sig nui brist af flera, för en Sjöman, oumbärliga artiklar; hade ock träffat Capitain DIXON, som, ehuru stadd på återresan til China och rikligen försedd, icke velat räcka honom biträde. I denna belägenhet ansåg jag för et nöje at kunna meddela åtskilligt af mina egna förråd. Därpå styrde han åt Sandvichs-Öarna; men vi höllo Kusten til Port Cox, där vi ankrade den 10 och underrättades, at WICANANISH redan flyttat til sina vinter-boningar på et afstånd af 30

eller 40 (Engelska) mil från Skeppet. Den 11 affärdade vi Långbåten, som träffade Höfdingen på halfva vägen. De utskickade aflemnade våra skänker, och blefvo med utmärkt aktning emottagne. Höfdingen sände oss ock med dem en återskänk af 40 de skönaste Hafsutter-skinn, jämte anhållan, at vår Båt måtte affärdas til hans vinter-boning, dit han begaf sig i förväg.

Följande dagen afgick vår Båt i detta ärende, försedd med et antal handels-artiklar, bland hvilka man icke förgat The-ketteln, som med obeskriflig längtan afbidades af hela Höfdingens hushåll. Den 13 ankom vårt folk til Höfdingens vinter-boning Clioquart, som består af sådana bygnader, hvilka vi redan beskrifvit, men inrättade med ännu större beqvämlighet och pragt. Huset var ganska stort och manstarkt; samt Höfdingens rum mycket rymligare, än

det han, vid vårt första besök, bebodde vid Kusten. Hans folk var nu som mäst sysselsatt, dels at inpacka fisk uti mattor, dels at förvara de färska uti blåsor, dels at skära Hvalfisk-kött i flingor, dels åter at smälta späcket til tran, som göts i Skälhudar. Alle desse anstalter togos för den tilkommande vintren, och mängden af de samlade lifs-medel lofvade trygghet för hungersnöd.

På dessa Kuster är vintren den lyckliga delen af året, då man som bäst lefver i öfverflöd och beqvämlighet. Ej heller hålles då folket til något arbete, om icke at fånga en eller annan af de ofantliga Hvalar, som den tiden besöka Kusten, hvilket dock icke oftare sker, än då någon Höfding infinner sig med påhälsning, och bör på högtidligt sätt undfägnas.

WICANANISH emottog alla våra skänker med största förnöjelse, i synnerhet The-ketteln, den han med

egen hand bortbar at förvaras bland den Kongliga Skatten, under förklaring, det ingen omständighet skulle förmå honom at upoffra en sådan dyrbarhet. Tvänne Svärd, med mässings-fästen, som utgjorde en del af vår gåfva, betraktades med tacksamhet och beundran. En stor myckenhet artiklar hade desutom blifvit tilverkade, samt lämpade efter Fruntimrens smak, hvilka täflade i förtrolig höflighet emot våra Landsmän. Vår handel blef mera liflig än förut; en stor myckenhet skinn erhöllos, och vår Båt återgick rikt lastad.

Vi beslöto därpå göra WICANANISH en ny beskickning, om ej at handla, dock at hos honom och hans folk djupt intrycka goda tänkesätt för oss. Långbåten afgick den 18, at göra detta afskeds-besök, och at aflemna en skänk af de ämnen vi trodde mäst behaga, til hvilka vi lade flera råckar, rikt belastade med

knappar, samt bröstet af en stor distiller-panna; med strängaste befallning, at, för detta alt, icke emottaga någon återskänk. Båten återkom och bragte oss den tidning, at WICANANISH nästa dag ville i egen person besöka oss, och på sådan grund anhöll, det vi måste upskjuta vår resa. Den 20 infann han sig, ledsagad af sin Broder, sina två Söner och tre af hans Hustrur, utom en myckenhet af hans Undersåtare, som kommo at handla och medbragte en betydlig myckenhet pälsverk. Höfdingen däremot skänkte oss flera högst dyrbara Hafsutter-skinn, och ehuru han beslutat, at med oss täfla i ädelmod, samt icke emottaga någon återskänk, kunde han dock icke förmå sig at vedersaka et par Muskötter med krut och kulor, hvilka han fann så nödiga til eget försvar emot sin mägtige granne TATUTCHE. Han underrättade sig om

antalet af de Nytänninger, som skulle förbigå, innan vår återkomst, och bad oss på det enträgnaste gifva sin Hamn företräde för alla andra.

En af hans Söner, en yngling af vid pass 19 års ålder, tilkänna gaf en alfvarsam åstundan at med oss afresa; men vi afböjde detta anbud, i anseende til de olägenheter vi redan rönt af sådane gäster. Denne yngling var annars, til växt och utseende, den vackraste vi sett på Americas Kust. Han tycktes ej allenast vara ganska qvick och förståndig, utan ock vänlig samt läraktig, och vi äre förvissade, det han, i fall honom lägenhet öpnats at se China, skolat återkomma med vida mera förbättrade egenskaper, än KOMEKALA.

WICANANISH och hans folk lemnade oss med alla möjliga tecken af ren saknad, samt förnyade sina böner, det måtte vi med första återkomma. Därpå afseglade vi den 20,

och kastade, den 24, ankar på vårt gamla ställe uti K. Georgs Sund, där vi träffade våra Landsmän i godt tilstånd.

De förjagade Sjömännerne befunno sig i samma oangenäma belägenhet, som före vår afresa. Ånger, oro och förebråelser hade följt dem från den stunden, då de drefvos i land; åtminstone borde vi göra oss en sådan slutsats af deras nedslagna utseende.

Vi väntade nu dagligen Iphigenia, och började blifva orolige, i den mån hennes ankomst uteblef. Våra ögon riktades alla dagar åt det Haf, som sköljer Americas Kust; och sökte uptäcka de Segel, som bebådade våra vänners annalkande. Men på denna gränslösa sträcka sågo vi blott en eller annan fiskarebåt, hörande til Nutka. Omsider, sedan vi, stadde emellan fruktan och hopp, sysselsatt oss med hvarjehanda

tankar och meddelat hvarandra våra gissningar, särdeles under aftonstunderna, då vi, efter slutadt dags-arbete, spatserade på stranden, visade sig, den 26 om aftonen, et segel, och följande morgon kastade Iphigenia ankar i Friendly Cove.

En så glad dag borde firas med någon högtidlighet. Vi aflyste således arbetet, och bestämde den til en hvilodag, hvilken vi tilbragte med de nöjen, som, på denna aflägsna Kust, kunde erhållas.

Det var oss en synnerlig fägnad, at Iphigenias Besättning, som, vid vår skilsmässa, hotades af skörbjugg, nu anlände frisk och återställd. Med outsägelig glädje omfamnade TJANNA sina vänner, dem han lemnat med så stor saknad; och med icke mindre fägnad sågo vi honom återställd från en sjuklighet, som satt oss i fruktan, at icke mera träffa honom.

Hans glädje, då han å nyo såg oss, var så stor, at vi trodde den icke kunna ökas. Likväl, när han förnam, det vi snart voro färdige at gå til Sandvichs-Öarna, utbrast den med en våldsamhet, som icke tillät honom styra sig sjelf, och någon stund förbigick, innan han återkom til den stillhet, som lät honom rätt smaka intrycket af sin förnöjelse. Den nye Slupen var ärnad til denna resa; och då TJANNA därom underrättades, följde han dag från dag våra arbetare, samt afbidade med otålig längtan det ögnablick, då den skulle löpa af stapeln. Vi upmutrade honom, at träget vistas på varfvet, och han gjorde fast otroliga framsteg uti Skeppsbyggeriet under den korta tid han vistades i K. Georgs Sund.

Den 27, då vi gjorde et besök i Byen, återkommo MAQUILLA och CALLICUM från sit krigståg. När deras lilla Flotta inlopp uti Sundet,

gaf den et segerskri. De hade äfven vunnit fördelar, emedan de i sina Båtar återbragte åtskilliga korgar, upfylde, såsom vi misstänkte och CALLICUM sedermera sjelf tilstod, med hufvud af ombragta fiender, til et antal af 30; men denna seger hade ock kostat dem någon förlust.

Höfdingarne återställde nu de gevär, som blifvit dem til låns gifna; men krut och kulor voro upskutne. Vi sågo ock tecken at gevären blifvit flere resor nyttjade. CALLICUM försäkrade, at han tagit fullkomlig hämd för de lidna våldsamheter. Därjämte hade segervinnarne eröfrat et stort byte af Hafsutter-skinn, i hvilka de nu voro klädde.

TJANNA visade icke någon förundran vid åsynen af MAQUILLA och hans här. Iphigenia hade haft så trägna umgängen med de Infödde från Cooks Rivier til K. Georgs

Sund, at Americanernas plägseder icke mera för honom voro en nyhet, äfven som de aldrig varit et föremål för hans aktning. TJANNA och COMEKALA voro gamle bekante, men icke förtrogne vänner; ty den förre hade altid ansett den sednare med et slags förakt. Följaktligen möttes de ock här, utan at TJANNA tycktes däröfver betyga särdeles fägnad. COMEKALA hade, då han lemnade America, blifvit förd til Sandvichs-Öarna, där Skeppet någon tid uppehöll sig at intaga förfriskningar. Han kunde således meddela MAQUILLA någon kunskap, så väl om TJANNAS person, som hans födelsebygd, och det är sannolikt, at denna berättelse icke utföll til någonderas fördel. Å sin sida ansåg äfven TJANNA Nutkas plägseder med styggelse, och kunde icke utan rysning påtänka detta folks Cannibaliska lystnad efter menniskjo-kött.

Sandvichs-Öarnas Invånare äro ock vida öfver de folkstammar, hvilke bebo denne Kust af America, uti alt, som angår hvad vi kalle lifvets beqvämligheter, samt i deras närmare steg til höfsning. De äro upmärksame på snygghet, i hus, mat och kläder, då däremot de Nordvästra Americaner i orenlighet täfla med de osnyggaste kreatur. Deras föd-ämnen äro äfven så motbjudande, som deras sätt at njuta, eller rättare, sluka dem. Blott deras begär at upäta sina likar, sätter dem et djupt steg under TJANNAS Landsmän. Denne Höfding försäkrade oss ofta och högtidligt, at Sandvichs-Öboerne, ehuru de åt sina Gudar offra menniskjör, likväl icke hafva minsta begrep om den onaturliga lystnad at sjelfve förtära dem. Vi hoppas ock, at detta vänskapsfulla folk snart skall höjas öfver vidskepelsens grymhet, och räknas bland En-

gelska Regeringens höfsade Undersåtare.

Vårt arbete på Varfvet fick nytt lif, genom det biträde oss gafs af Iphigenias Besättning. Hösten förestod, och tiden at lemna America påskyndade. Den nye Slupen stod ännu på land, och bägge Fartygen fordrade stora förbättringar. Vi hade en dyrbar last af pälsverk, för hvilken vi borde, med all möjlig skyndsamhet, söka afsättning. Således beslöts, at Felix, så snart vårt Fartyg lupit af stapeln, borde gå til China, samt Iphigenia, med den nya Slupen, qvarblifva och fortsätta handeln. Til följe däraf användes alla krafter at göra Felix segelfärdig; och såsom vi väntade, at han skulle, under den stormiga årstiden, inträffa i Chinesiska Sjön, så inrättades anstalterna på et sätt, som kunde göra denna våda minst känbar. Alt verkställdes

verkställdes med den drift, at Felix, den 4 Sept., var segelklar samt försedd med ved och vatten.

De Infödde började nu göra sig färdiga at flytta til de inre delar af Sundet. Dagligen sågo vi några af dem, i detta ändamål, sysselsatta på det sätt vi redan beskrifvit. Den 7 besökte oss MAQUILLA och CALLICUM, och gåfvo på et högtidligt sätt tilkänna, at de innom få dagar skulle förfoga sig til sina vinter-boningar, som lågo 5 mil från Skeppet. Vi trodde oss då böra göra någon författning, rörande våra förjagade Sjömän. Deras svåra lidande hade redan hos oss väckt någon medömkan, och deras ödmjuke böner, beledsagade med försäkringar af obrottslig trohet, icke varit utan sin verkan. Men saken fordrade mycken klokhet, på det våre enskilde känslor icke måtte råka

i strid med våra egentliga pligter emot det hela. At lemna dessa olyckliga efter oss, kunde anses för grymhet emot dem; at åter om bord taga personer, hvilkas uproriska tänkesätt skulle til äfventyrs hindra en lycklig utgång af vår resa, kunde anses för grymhet emot oss sjelfva.

De hade undergått svåra vedervärdigheter för sit brottsliga upförande, och då de förekallades at afhöra vårt slutliga utlåtande om deras öde, afväpnade på en gång deras nedslagna ögon, bleka ansigten och hjerteliga betyg af ånger, all vår hämd. Vi emottogo dem om bord, med vilkor, at de ansågos hafva förverkat nio månaders förfallen Hyra, samt åt deras tilkommande aflöning skulle bero af det goda upförande de ådagalagde. Med fägnad emottogo de detta förslag och förenade sig åter med Besättningen.

Ehuru en sådan indragning af deras månads-lön var enlig med strängaste rättvisa, i anseende til det hinder och den förlust de tilskyndat Reddarne, så erhöllo de likväl, vid ankomsten til China, sin aflöning utan afdrag. At möjligast minska vådan af dessa oroliga hufvud, fördelade vi dem likväl på bägge Skeppen; men Båt-svennen, som var hufvudman för myteriet, deltog icke uti denna allmänna eftergift. Vi ansågo nödigt at på Kusten hålla honom fängslig i vårt hus, helst han nu ökat sit första brott med stölder. Så slutades denna oangenäma händelse, hvilken, därest vi, vid första utbrottet, icke varit så nära til hands, sannolikt om intet gjort hela vår resa och störtat oss sjelfva i elände.

Maquilla och Callicum infunno sig nu at taga afsked, samt lemnade oss med största betyg af vänskap och saknad. Maquilla be-

gärte, det vi måtte sända honom bud, när Slupen skulle löpa af stapeln. Han lofvade då infinna sig med alt sitt folk, at hjelpa Fartyget väl til Hafs. Nutkas Invånare hade, från första stunden ansett, för en ganska svår sak, at bringa vår Slup til vattnet, äfven som Höfdingarne med all upmärksamhet följt arbetet, dock utan at förråda något, som liknade Tjannas förståndighet och eftertanka, vid åsynen af vårt nya Fartyg.

Vi trodde försigtigheten fordra, at Höfdingarna bibehöllos vid så vänskapsfulla tänkesätt. Til bevis af vår erkänsla, erhöll därföre Maquilla en muskött, med et litet förråd af kulor och bly, samt några täcken. Med lika tecken af vår tacksamhet affärdades äfven Callicum. Därjämte gåfvo vi dem tilkänna, at vi, tillika med flera vänner, skulle, efter et visst antal nytänningar, återkomma samt hos våra bekanta i Nutka infö-

ra vårt Fäderneslands plägseder och lefnadssätt. Denna tidning syntes oändeligen fägna dem, så at de ej allenast lofvade oss stor ymnighet af pälsverk, utan MAQUILLA ansåg äfven tilbörligt, at på stället erkänna oss såsom sina Öfverherrar. Til den ändan afklädde han sin fjädermössa och satte den på mit hufvud; därefter påklädde han mig sin Hafsuttersdrägt, samt tilsade mig at i denna prydnad sitta på en af hans med-menniskjo-ben upfylda kistor, sättand sig sjelf framföre mig på golfvet. Alle närvarande följde hans exempel, och söngo därpå en af dessa sorgeliga sånger, hvilka, såsom jag redan nämnt, på våra hjertan gjorde et så kraftigt intryck. På sådant sätt sökte han nu göra för sit folk begripligt, at han erkände mig för Öfverherre. Jag tog därpå afsked, samt återgick til Skeppet i min nya skrud, och beklädd med min kongliga värdighet. Men

jag hade knapt lemnat Höfdingarna, då CALLICUM hastigt kom efter mig at förnya sit afsked. Han upräknade en hel hop saker, dem han begärt, at vi skulle medbringa vid vår återkomst. I synnerhet äskade han skor, strumpor, en hatt och andra klädes-persedlar. Då jag tecknat mig alt til minnes, med försäkran at hans önskan skulle tilfridsställas, omfamnade han mig på det ömmaste sätt; och vi åtskildes. Jag förnam sedermera, at hela Byen mer eller mindre ålagt besättningen dylika uphandlingar. Nutkas fruntimmer försummade ej heller at äska vår åtanka. Vi bemödade oss ock, at i det nogaste upfylla dessa fordringar, ty Iphigenia var försedd med alla de äskade artiklar, när hon sedermera borttogs af Spaniorerna. Med harm och oro erinrar jag mig Spanske Officerarens ovärdiga upförande at beröfva våra vänner dessa oskyldiga prydnader,

som blifvit för deras räkning beställde och afsände, samt den låga girighet, med hvilken han tilägnade sig dessa artiklar, liksom skulle han varit i behof af de klädes-persedlar vi bestämt för Nutkas vida mindre höfsade Invånare.

Comekala, som, under sitt visstande i China och hela hemresan, af oss njutit så mycke[illegible] godhet, men gifvit oss et mindre förmånligt begrep om sin redlighet och erkänsla, bestyrkte än vidare sin otacksamhet, i det han, vid vår afresa, icke visade oss minsta tecken af aktning eller höflighet. Således förverkade han den skänk vi för honom aflagt, och vi låto honom gå sina färde utan bevis af vår hugkomst.

Den 17 inlopp et fartyg i viken. Vi fruktade först, at det skulle vara den Kongliga Prinsessan, som träffats af någon olycka; men funno sedermera, at detta Skepp var ut-

rustadt från Boston och kallades Washington. Det hade i Aug. 1787, utlupit i sällskap med Columbia, at, under Congressens Flagg, besöka Americas Kust, samt intaga en last af pälsverk, til utbyte mot The och Chinesiska arbeten, som vid återfarten skulle inskeppas i Canton och öfverföras til America. Skeppen hade skildts från hvarandra på 59 gr. S. L; men såsom K. Georgs Sund var deras bestämda mötesplats, väntade man snart därstädes träffa Columbia.

Herr Grey, på Washington, berättade at han landstigit på Nya Albion och varit i fara at göra Skeppsbrott på den utanföre liggande banken. Han hade där blifvit anfallen af de Infödda, som för honom dödat en man och sårat en Officerare; han räknade ock för lycka, at hafva sjelf undkommit. Det föll honom ganska oväntadt at här träffa Europeer, och

ännu mera at se en ny Schonert nära färdig.

Den 20 vid middagstiden var omsider det värf moget at verkställas, som så länge varit et föremål för vår längtan, och nu var en frukt af vår möda. Vår Schonert skulle löpa af stapeln, och at gifva denna vigtiga händelse sin tilbörliga glans, iagttogo vi möjligast, hvad i sådana fall är brukligt vid andra Skeppshvarf. Så snart flod-vattnet upnått tjenlig högd, hissades Engelsk flagg, så väl på vårt hus, som på det nya fartyget, hvilket, i behörig tid, kallades Nordvästra America, emedan det var den första köl som, i denna del af jordklotet, blifvit sträckt och gått af stapel.

Alle afbidade detta ögnablick med otålighet, och vi hade alt hopp, at utgången skulle svara emot åskådarnes väntan. Maquilla, Callicum och en stor myckenhet af de-

ras folk, som fått tidning, at Slupen skulle löpa af Stapeln, hade infunnit sig såsom åskådare. Sjelfve de Chinesiske Timmermännerne, som arbetat på Hvarfvet, kunde ej rätt begripa, huru sådant skulle lyckas. TJANNA hade, vid detta för hans eftertanka så vigtiga tilfälle, beslutat vara om bord på vårt nya Fartyg.

De närvarandes tvekan blef icke länge satt på prof. En Canon lossades, och i samma ögnablick sköt Slupen utföre rännan såsom en pil, samt tog så stark fart, at den nära gått utur hamnen; ty såsom vi icke voro fullkomligt vane vid detta göromål, så hade vi förgätit at om bord bringa et ankare, hvarmed loppet, vid dylika tilfällen, stoppas. Men snart buxerades vårt Nordvästra America til sin plats och ankrade vid våra andra Skepp.

TJANNA som var på Slupen, såg ej allenast, utan rönte, med he-

la sin själ, det förunderliga af denna förrättning. Han kunde icke uttrycka sin förundran med ord, utan hoppade, klappade händer och ropade Myty, Myty; et uttryck, som på Sandvichs-Öarna nyttjas at ådagalägga beundran och förnöjelse. Chineserne voro icke mindre förvånade, emedan de aldrig varit vittnen til et sådant upträde. Sundets Invånare stodo bestörte, vid åsyn af de enklaste handgreps obegripliga verkningar. Med et ord, denna dagens förrättning updref deras tankar om vår öfverlägsenhet, til sin största högd.

Den nye Slupen erhöll strax Officerare med Besättning från bägge Skeppen, och sattes under Capitain Douglas's befäl.

Den 24 var Felix färdig at gå til hafs. Jag hade beslutat, at nu taga Tjanna om bord, och föra honom til sin hembygd, men ändrade detta upsåt, emedan jag vid Sand-

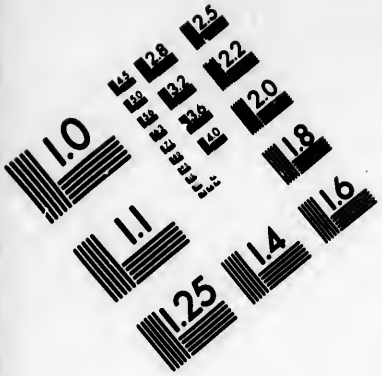

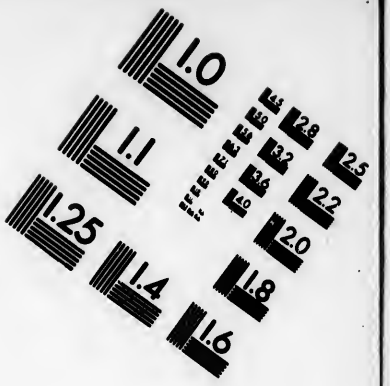

IMAGE EVALUATION TEST TARGET (MT-3)

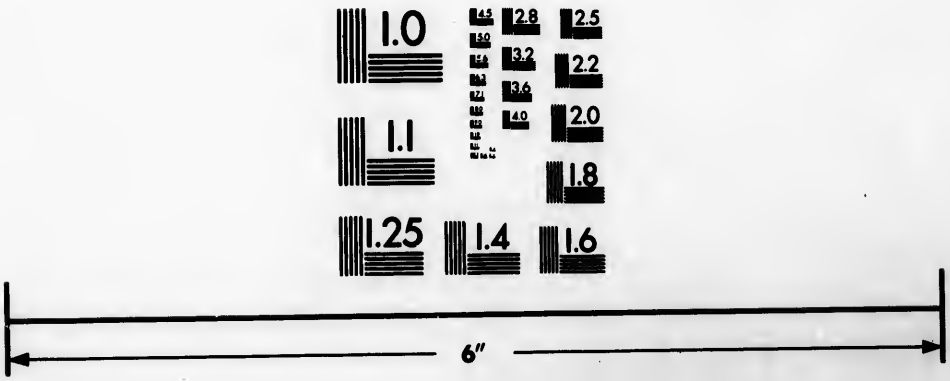

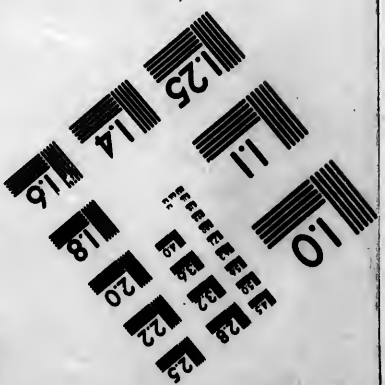

Photographic Sciences Corporation

23 WEST MAIN STREET
WEBSTER, N.Y. 14580
(716) 872-4503

vichs-Öarna endast borde tilbringa få dagar. Vi hade därifrån erhållit den berättelse, at TJANNAS broder, TAHEO, af fruktan för den öfverlägse styrka TJANNA troddes bekomma af sina Europeiska vänner, ärnade bringa honom om lifvet. Efter all sannolikhet skulle et försök därtil göras strax efter hans hemkomst. Således var det för TJANNAS säkerhet klokare, at han hembragtes på Iphigenia, som skulle, i hans hemort, tilbringa längre tid, under hvilken Capitain DOUGLAS kunde finna utväg at häfva en tyrannisk Broders afundsjuka och bereda en fullkomlig förlikning.

Vi aflemnade nu til Iphigenia alla de förnödenheter vi kunde umbära, samt emottogo i stället alt det pälsverk Capitain DOUGLAS uphandlat. Därjämte inskeppade vi et förråd af träd, tjenliga til toppmaster, som i China väl betalas.

Därefter lyftade vi ankar och gingo til segel, under tilrop af hurra! som återskallade från alla klippor af Friendly Cove.

Dagen efter vår afresa rymde den fängslade Båtsvennen med åtskilliga saker, dem han vid samma tilfälle stulit, och begaf sig til skogarne, där han i löndom understöddes af Befälhafvaren på Washington, som äfven vid afresan tog honom om bord.

I stället at fortsätta berättelsen om vår segling, tror jag mig här böra meddela några strödda samlingar, til uplysning af Americas Nordvästra Kust. De utrustningar, som hafva handelsärender til föremål, måste naturligtvis ofullkomligt svara emot Naturforskarens och Philosophens fordringar. Jag vill dock hoppas, at den trovärdighet, hvarmed jag anför mina sparsama anteckningar, skall vara någon ersättning för den ofull-

ständighet som är en följd af de egentliga föremål mig blifvit ålagde at iagttaga.

Den trakten vi närmare undersökt, sträcker sig från 45 gr. til 62 gr. Nordligt, samt, Öster om Greenvich, från 205:te til 237:de graden. Denna del utgör här gränsen för Stora Hafvets Norra del. Den sträcka, som därifrån löper til Baffins och Hudsons vikarna, är ännu okänd, och man vet således icke om den består af land eller haf.

Vi hafve där lärt känna fyra särskilda folkstammar, som dock til lefnadssätt och yrken mycket likna hvarandra.

Den stammen, som från Nutka Sund utbreder sig åt Norr och Söder, är ganska talrik och mindre vild än des Norra grannar. MAQUILLA är denne traktens Öfverherre; och råder åt Norden til 52 gr. 20 min. Bredd, samt, åt Söder, til den sträc-

ka, som lyder under WICANANISH: därjämte finnas äfven personer af betydligt anseende, fast MAQUILLAS magt undergifne. Sådane voro CALLICUM och HANAPA, med hvilka vi redan gjort Läsaren bekant. Men såsom vi icke kunde tränga oss til landets inre delar, så äge vi om dem endast de underrättelser, som oss meddelades af CALLICUM, hvilken, i förstånd och pålitlighet, öfverträffade alla sina Landsmän.

Af honom inhämtade vi, at flere åt Norden belägne Byar styrdes af MAQUILLAS och CALLICUMS Slägtingar på qvinno-sidan, Fadermödrar, Mödrar, Fastrar, Systrar, o. s. v.; men Bröder, Söner och andre anhörige af mankönet höllos, af politiska skäl, nära Höfdingens egen person. Den By, hvilkens plundring åstadkom det redan anförda krigs-tåget, regerades oinskränkt af MAQUILLAS Fadermoder. CALLICUMS Moder för-

de sådan styrelse öfver et annat Län, och flere Byar styrdes af andra anhöriga. Alle desse små Stater voro dock förbundne at, då så fordrades, förena sig til gemensamt försvar och lyda Öfver-Höfdingens upbud. Med et ord, denna författning hade någon likhet med fordna Feudal-styrelsen i Europa.

Invånarne af K. Georgs Sund, stiga til et belopp af tre eller fyra tusende personer. Capitain Cook beräknade Nutkas Inbyggare til två tusende, och vi tro samma förhållande ännu äga rum. Men i Sundet ligga tvänne under Nutka lydande Byar, som syntes oss innehålla 1500. Åt Norden äro fyra, och åt Söder äfven så många Byar, som lyda under Maquilla. Hvardera af dem har 800 Invånare, så at hela Maquillas område icke bebos af flera, än högst 10,000 menniskor. En visserligen

serligen ringa folkmängd på så vid sträckt rymd. Men ständiga krig, som föröda dessa små samhällen, och blodige strider emellan dessa Cannibaliska Folkstammar, måste hämma folknumerns tilväxt.

Åt Söder vidtager en landsträcka, som lyder under WICANANISH, hvilken, ehuru ej ansedd at i rang jämföras med MAQUILLA, likväl är fri och sjelfständig, samt den mägtigaste Höfding i nägden. Nära därintil styra DETUTCHE och HANNA hvar sin liten Ö, men äro tillika sjelfständige. Desse Öar kunna hysa hvardera 1500 personer.

WICANANISH bor vanligt vid Port Cox, hvarest han med lysande ståt vida öfverträffar sina grannar, af hvilka han är både älskad och fruktad. Han underrättade oss sjelf, at han förde styrelse öfver 13,000 Undersåtare, af hvilka Port

Cox hade 4000, nägden af Port Effingham 2000, samt norra trakterne omkring Fucas Sund 7000. Vi sågo flera af de Byar, som lydde under WICANANISH, och hafve anledning at tro, det han snarare uppgifvit sina Undersåtares antal ringare, än det verkligen är. Hans folk är tappert, djerft, groflemmadt, och öfverträffar i alla afseenden Invånarne af K. Georgs Sund; men därjämte icke så vildt, som TATUTCHES Undersåtare. Denne Höfding bor på en Ö af samma namn, belägen nära Inloppet til Fucas Sund. Vi hade med honom föga umgänge; men af den mängd Öboer, som där samlats at åskåda Skeppet, och i båtar omgåfvo oss, kan jag icke beräkna dem til mindre än 5000.

TATUTCHES område sträcker sig til Quinheithé, och WICANANISH uppgaf sistnämnde Stats medlemmar til 3000.

Sjelfve seglade vi icke längre åt Söder; men WICANANISH upräknade där flera ännu Södligare Byar, hvilkas Invånare tala et särskildt språk och föra et eget lefnadssätt, skildt från de redan anförda folkstammar. At denne upgift är grundad, funno vi bekräftadt af tvänne vildar, som i alla afseenden skilde sig från de Americaner, med hvilka vi haft umgänge.

Om det folk, som bebor inre delarne af Fucas Sund, kunde vi icke erhålla någon uplysning; men af den mängd, som anföll vår Långbåt, gjorde vi den slutsats, at desse folkstammar äro manstarke.

Fasta landet af America framställer här endast en kädja af berg och ogenomträngliga skogar. Från Cap S. James til Quinheithe, är väl Kusten på några få ställen lägre och jämn, men utsigten förlorar sig dock snart emot branta klippor, äfven klädde med skogar, som gå ned

til hafsstranden; de högste spitsarne voro däremot höljde af snö.

Från Cap S. James åt Söder, är luftstreket mycket mildare, än på samma Bredd af Americas motsvarande Östra Kust. Vintern infaller vanligt i November, med regn och Södöstliga Stormkast; frosten visar sig dock sällan före Januar., och hindrar äfven då sällan de Infödde at i Sundet fara med sina Canoter; däremot beläggas de små vikarne och bäckarne med is. Från Nov. til Mars, är marken höljd af snö, som på låga ställen aldeles försvinner i April. Redan i denna månad tiltager grönskan ansenligt. Löf-sprickningen infaller i Maj, och i Junio mogna flere vilde frukter. Norr om K. Georgs Sund, är kölden starkare och vintrarne längre. Söder om 45 gr., tro vi luftstreket vara et af de behagligaste i verlden.

Thermometren stod midt uti sommaren vid 70 gr., uti de hamnar, som skyddades för Nordliga stormar; men sällan föll den om aftonen under 40. Likväl voro, så i Maj som Sept., gode eldbrasor angenäme, i anseende til Södlige vindarne, som förde regn och kyla. De Nordvästre voro ännu kallare, men bragte klart väder. Under sommartiden råda västlige vindar. De Södlige, som ofta infalla om vintren, tro vi dock icke hindra segling på denna Kust.

Detta District har många stora och säkra hamnar. K. Georgs Sund består af idel sådana vikar; Port Cox och Port Effingham äro af främsta slaget, i anseende til rymd och trygghet. Desutom är Kusten, såsom brant, icke svår at följa, emedan den nästan öfveralt har djupt vatten.

Under hela vår segling, träffade vi icke en enda ansenlig flod, utan

blott små strömmar, som fingo sit vatten af uplöst snö ifrån bergen. Äfven sågo vi ganska få källor. Desse och flere omständigheter, hvilke inhämtades af de Infödda, göra oss benägne at tro hela denna sträcka vara en blott skärgård, som, med större fjärdar, skiljes från det egentliga fasta America.

Om växt-rikets alster tillåto hvarken våra handels-ärender, eller inskränkte kunskaper oss at insamla grundeliga uplysningar. En omständighet, som vanligt åtföljer utrustningar, endast syftande på köpmannens vinst och fördelar.

Ibland de träd, som utgjorde landets skogar, sågo vi Svarta och Hvita Spruce-tallen, samt Granen och Cypressen, utom många oss aldeles okända, hvilka, på et Skepps-hvarf, skulle tjena för hvad behof man åstundade. Några voro så hårda, at de med möda tilskapa-

des af våra arbetare. I K. Georgs Sund, Port Cox och Port Effingham, funnos de af så stor växt, at de kunde nyttjas til master af alla slag.

På berg-holmarna och i skogarna, funno vi Smultron i ymnighet; där växte äfven et slags svarta Vinbär, samt Krusbärs-buskar, som dock icke öfver alt buro frukt. Tillika fås där et slags Hallon, som til läckerhet öfverträffade alla de bär vi någonsin smakat af detta slag. Busken är större än den Europeiske och slät, samt bären så löst fästade, at de affalla vid en regnskur. Därjämte fås i ymnighet en liten röd frukt, som liknar våra Vinbär, samt, i Julio och Augusto, allmänt samlas och ätes; äfvenså en art Blåbär, röda och hvita, som mycket öfverträffa våra, i smak och storlek.

Den ymnighet bär, som oss bragtes af de Infödda, bevisar den rika-

ste tilgång. För oss voro de både smakliga och hälsosama. Vi gåfvo folket dagligen en Pudding af bär, och insyltade med förmån et litet förråd med såcker til framtida behof.

Vilde Lökarter växa öfver alt i största ymnighet, tillika med en myckenhet ätliga rötter. När de icke kunde erhållas, nyttjades toppar af unga Näsown, som af de Inföddа ätas råe, med största begärlighet.

Emot Hafs-stranden sågo vi stor myckenhet af vildt Hvete, eller Gåsgräs. I skogarne upfriskades luften af vilda rosor och törn-blommor. I brist af Botanisk kunskap måste jag förbigå de mångfaldiga slags växter, som visserligen skulle gifva en kännare belöning för den möda han använde at undersöka denna Kust.

Vi sågo här få fyrfotade Djur, nemligen blott Hjortar, Sjuppar, Mårdar, Ekornar och Räfvar. De Hjortar, som stundom skänktes

af Höfdingarne, voro små; men vi hafve ock sett hos dem djur af Älgslägtet, ganska stora, med grenrika horn. Likväl tro vi dessa vara något sällsynta. Under alla våra jagtfärder, hade vi ej den lyckan at hembringa en enda, ehuru en eller annan sårades.

Räfvar äro ganska allmänne, samt olike til storlek och färg; somlige gule, med långt, mjukt och skönt hår; andre smutsigt röde, samt andre åter af en vacker askgrå färg.

Mårdarne likna mycket de Canadensiske, men äro icke så mörke; betalas ej heller til så högt pris. Här finnes ock en annan art med gröfre hår, samt ringa värderad bland de Infödda.

Hermeliner förekommo ganska sparsamt. De vi sågo, stötte på gult. Sjuppar och Ekornar tycktes ej heller i myckenhet bebo dessa skogar. De förre äro icke skygge, och

de sednare smärre, samt til färgen mattare, än de Europeiske. Under vårt vistande härstädes, sågo vi endast två Bäfver-skinn, men tillika de hårrikaste jag någonsin sett af denna art.

De Infödde talade ofta om Björnar, som skola, i stor myckenhet, bebo deras skogar, vara grymme och stundom erbjuda vådliga strider. Men af vårt folk, som stundom utgick på Björnjagt, träffades icke någon enda.

Ehuru vi icke erhöllo kunskap om flera fyrfotade djur, är dock mer än sannolikt, at ännu flere böra förekomma i dessa skogar. Vi sågo Hudar, til kläder, prydnad och köllrar beredde af sådana djur, hvilka vi icke här träffat. Dock är möjligt at desse genom bytes-handel kunnat komma från de inre delar af landet.

Bergfår träffas endast Norr om Nutkas district. Åtminstone sågo vi icke, bland våra där boende vän-

ner, hvarken ull eller horn af dessa kreatur, hvilke artiklar så allmänt nyttjas af Indianerna i Prins Wilhelms Sund.

Hafskusten besöktes af en mycckenhet Hvalfiskar, Sperma-Ceti-Hvalar, Nord-Caprar, Finnfiskar, Delphiner, hvita och svarta, Skälar, Hafs-Lejon, Lamantiner, Ström-uttrar, men i synnerhet Hafs-uttrar.

Under vår Sommar-segling sågo vi stora skarar af Hvalfiskar, och voro stundom åskådare af förfärliga strider emellan dem samt Svärdfiskar och Nord-Caprar, hvilke alle fyllde luften med ljudet af sina fäkt-kampar. De Infödde jaga helst de små Hvalar, som hafva knöl på ryggen, emedan desse äro de lättaste at öfvervinna. Af samma orsak förfölja de Hafs-Lejon och Lamantiner. Den stora mängd Skälar, som här vimla, blir ock utan möda

et rof för de Infödde, hvilke anse deras kött såsom en läckerhet. Deras Skinn äro silfver-färgade med svarta fläckar och sträfva hår.

Köttet af Lamantinen och Hafs-Lejonet räknas för en särdeles yppighet, och värderas högre än Hvalen. De förekomma dock sparsamare åt Söder. Norrut träffas de i stor myckenhet.

Det antal af dessa djur, som årligen dödas och användes til föda, måste vara ansenligt. Finn-fisken och Delphinen anses för mindre brukbar och läcker; bergar sig således lättare för de Inföddas förföljelser. Men ehuru stort antalet ännu är af de Hvalar, som uppehålla sig i grannskapet af Nutka, så kan det dock icke jämföras med den mängd, som vimlar i de Nordliga trakter af detta Haf.

Hafs-uttrar träffas, såsom vi förmode, från 30:de til 60:de graden.

Deras skinn äro de skönaste i verlden. De kläder, som af dem göras, äga, för sin värma, et synnerligt värde i dessa kalla luftstrek; men äfven såsom pragtfulle, täfla de med sjelfva Hermelinen.

Dessa kreatur fås icke blott på Americanska Kusten. De träffas på Japans och Chinas Kuster, särdeles vid Gula Hafvet samt omkring Corea; men vi hafve icke hört, at de stryka mera Södligt. De synas vara skapade för kalla luftstrek, älska dem, och äro, på et förundransvärdt sätt, skyddade emot köldens åverkan. Somlige platser sökas dock af dem mera allmänt, såsom man tror, i anseende til skaror af fiskar, som där leka och tjena Hafsuttren til föda.

Hafs-uttrar, så väl som Strömuttrar lefva både i vatten och på land, men särdeles i hafvet. Ofta får man se dem många sjömil från

landet, sofvande på ryggen, och vaggade af böljan, med sina ungar vid bröstet. Såsom desse icke kunna simma, förrän de upnått några månaders ålder, så måste mödrarne, med någon besynnerlig åtgärd, bringa dem til hafs, samt därifrån återföra dem antingen til sina hiden på stranden, eller til ihåliga klippor bredvid hafvet. Man vet för visso, at honorna sofva med sina ungar i famnen och simma med dem på ryggen. Skulle de i detta tilstånd öfverraskas af Jägaren, så omkomma de gemensamt, ty modren öfvergifver icke sin afföda, så länge hon lefver.

De kunna icke dyka längre än två minuter, efter hvilka de måste upstiga til ytan at hämta luft. Denna omständighet gifver Jägaren så stark öfverlägsenhet öfver dem; likväl undgå de ganska ofta hans yttersta uppmärksamhet genom den förunderliga hastighet med hvilken de simma.

Naturen har gifvit dessa djur starka vapen at skada och föröda. Deras framklor äro like Ström-utterns, men mycket längre och starkare. Bakkloerne förenas med en hinna, på hvilken, så väl som på framfötterna, grofva och tjocka hår växa. Munnen är väpnad med förfärligare tänder än något kött-ätande hafs-djur, utom Hayen.

Skinnens skönhet är olika, i mån af djurets ålder. De späde ungarne höljas af långa, sträfva, hvita hår, som betäcka et fint dun. När detta dun synes vara af vacker brun färg och likna Sammet, afplåckar man de hvita håren. Får ungen annars tilväxa, så affalla dessa hvita hår af sig sjelfva, och skinnet blifver då mörkt; men sedan djuret uppnått sin växt, får des skinn en aldeles svart färg, som utgör des skönhet; beklädningen blifver rikare och blandad med hvita hår. Vid högre

ålder stöta de däremot på brunt och förlora i den mån mer eller mindre af sit värde.

Närmare underrättelse kunde vi icke samla om detta besynnerliga och dyrbara pälsverk; ty at af de olika färg-förändringar, från valnöt-brunt til sammets-svart, bestämma olika ålder, är oss aldeles omöjligt. I början föreställde vi oss verkligen, at dessa skinn tilhört djur af särskilda arter; men i längden öfvertygades vi, at andre omständigheter ingå i denna beräkning. Vi äro äfven benägne at antaga, det olike årstider, vid hvilka djuren fälla sit gamla och erhålla nytt logg, ansenligt bidrager til förändringen, äfven som vi märkte, at de djur, som fälldes om vintren, gåfvo skinn af utmärktaste företräde före dem, som erhöllos om sommaren eller hösten.

Chineserne,

Chineserne, som onekligt äro de säkraste kännare af dessa skinn, afdelade dem under 8 eller 10 särskilda namn, samt bestämde, i samma mån, deras olika värde. Vi ägde i denna fråga ingen röst, emedan de sannolikt, och det med något skäl, ansågo oss för ganska oerfarne Körsnärer.

Hannen är mycket vackrare, svartare och sammets-likare; hvaremot honans hufvud, strupe och mage har ej allenast hvita, utan ock ganska sträfva hår. De skinn hållas i högsta värde, som hafva bröst och buk rikt besprängde med et slags lysande silfver-hvita hår, men däremot en hög-svart, hårrik, sammets-len och glänsande rygg. Et sådant skinn kan räknas för det dyrbaraste pälsverk i verlden. Det påstås äfven i China, at Hafsutter-skinnen från Corea och Japan öfverträffa dem, som fås från Americanska Kusten.

Den stora mängden gör, at de Infödde, utan särdeles möda, erhålla dessa djur, med hvilka de ej allenast öka sin klädes-pragt, utan ock skydda sig emot luft-streckets hårdhet, samt därjämte förskaffa sig et näringsämne, det de räkna bland sina förnämsta läckerheter.

Från Ström-uttren, som af Nutkas Invånare kallas Capucca, skiljer sig Hafs-uttren, så med ställning som hår. Han är också mycket större.

På Americas Kust sågo vi icke många Landt-foglar. Där träffades Korpar, Skator, Trastar, Hack-spittar, Krypare (Certhia?), Kongs-fiskare (Alcedo), vanlige Lärkor, Myr-snäppor, Hökar och Örnar med hvita hufvud. Någon gång, men ganska sällan, visade sig Skogs-dufvor. Sjö-foglarne voro däremot vida talrikare, samt bestodo af Måsar, Cormoraner,

flera slags Änder, Lommar, Alkor och många, som voro oss til namnet obekante.

Stor ymnighet af fiskar upstiger til Kusten, och ingår i des Vikar, såsom Helge-flundror, Sill, Sardiner, Braxnar, Laxar, Foreller, Stockfisk, Hayar af flera arter, m. m. hvilke vi alle, dels sedt hos de Infödda, dels sjelfve fångat. Sannolikt finnes där en stor myckenhet af andra slag, som icke fångas med krok; det enda fiske, som af oss och de Infödda brukades.

Om våren stiga Sill och Sardiner til Kusten i omätliga härar. Sillen är 7 til 8 tum lång, och vanligt mindre än uti våra Engelska vatten. Sardinerne likna aldeles de Portugisiske och äro utmärkt läckre, samt fångas til fast obeskriflig mängd. Man jagar hela stimmet inn uti små Vikar eller på grunda ställen, där fiskarne med buller i vatnet

skrämas, under det andre, med et stängsel af gran-qvistar, tilspärra utgången. Därpå uphåfvas de lätt, med tråg och korgar. Stundom hafve vi sedt dem uphåfvade i sådan myckenhet, at hela Bylaget icke hunnit rensa dem, förrän de börjat taga röta. Sedan de blifvit rensade, upträdas de på spön, samt hängas på visst afstånd öfver elden at rökas, och när de tagit nog torka, inpackas de i mattor, at förvaras til vinter-föda. Julii och Augusti månader äro egentliga årstiden för detta fiske. Visse utposter ställas då på högder, at gifva akt på stimmets annalkande, som lätt igenkännes af en besynnerlig rörelse i vatnet. Därpå stiga de Infödde i sina Båtar och förrätta sit fiske. Sardinerne hållas här för den smakligaste fiskarten, näst Lax.

I Juli, Aug. och Sept., fångas Laxar, icke i den ymnighet, som an-

dre fiskarter, men af utvald läckerhet. De upfläckas, torkas, inpackas och anses för yppighet. De Laxar, som fås längre åt Norden, äro af sämre egenskap, och af samma art, som Kamtschatkas.

Under vårt vistande i K. Georgs Sund, sågo vi få Hayar och Helgeflundror. — Den Stockfisk, som fångades, var ganska god. Den tillagas på beskrifna sätt för vintren. Då och då träffades stora Bläckfiskar, som af de Infödde ätas utan tilredning.

Muslorna äro här ganska stora, och hafva en liten pärla, til storleken lik hufvudet af en knappnål, illa skapad och dunkel. Vi sågo dessutom Snäckor, Sjö-stjernor, Medusor, med flera Hafs-kräk i stor myckenhet. De små Hafskräftorne fås i ymnighet, och äro ganska smaklige.

Af Orm-slägten hafve vi blott träffat en enda brun art, ungefär 18 tum lång, som flydde vid minsta buller. Denna trakt af America, kan således genomvandras utan fruktan för de giftiga Orm-arter, som, på des motsvarande Östra Kust, utgöra en så förfärlig plåga. Däremot ofredas de Infödde af odrägliga Mygg-svärmar. Bi, vanlige Flugor och flere slags Mott (moths) funnos til stort antal.

Af de särskilde Malmer, som där sågos, tro vi Kustens mineralier böra skattas til ganska ansenligt värde.

Gedigen och smidig Kopparmalm, som ägdes af de Infödda, öfvertygar oss, at Grufvor af denna Metall ligga i grannskapet. Vi sågo et sådant stycke af en marks vigt, genombåradt med öpning för et skaft och ärnadt til hammare. Ägaren berättade, at han tillbytt sig detta stycke af et folk, som bor mera nordligt.

Vi sågo äfven halskädjor och et slags armband, som buros omkring fotleden, gjorde af den renaste Koppar, och hvilke sannolikt aldrig varit uti Europeisk hand.

De Infödde tilreda et slags smink af röd ochra, som tillika synes innehålla metalliska delar; äfven en svart färg, med hvilken de måla sina kroppar. Öfver den sistnämnde strö de en art glittrande sand, på hvilken de sätta ganska stort värde. Den ansågs ock i början af våra båtsmän för rent guld. Man samlar den på botnen af en bäck, från en klippig bädd af hvit färg, där den löper i ådror, hvilka skina såsom guld. Då man bryter et styke af denna sten, försvinna de skinande partiklar; men sedan den blifvit bragt til pulfver, återtager den sit sken, och utgör en af de Inföddas förnämsta prydnader. Franz Drake omtalar den-

na sand i sin beskrifning om Nya Albion.

Vi sågo äfven flera åttkantiga stycken af Berg-Cristall, aldeles genomskinliga och om halsen burna af de Infödda, såsom prydnader. Omkring dem fästades vanligt et litet stycke af Marienglas, som här mycket värderas.

År 1789, öpnade Spaniorerne här en grufva på den så kallade Svin-Ön, uti Friendly Cove. Deras Gruf-arbetare sysselsattes där oafbrutet, och ingen tilläts nalkas Ön, utom arbetarne och de soldater, som där utställdes at hålla vakt.

Nutkeserne äro i allmänhet starke och väl växte; deras ansigten stora och fylliga; deras kindben höga och utstående; deras ögon små och svarta; deras näsor brede och platte, och deras läppar tjocka. I allmänhet hafva de ganska vackra hvita och skinande tänder.

De handtera sina barn på et högst besynnerligt sätt, som tyckes vara utan all nytta, men instämmer med Chinesernas och Tatarernas bruk. Barnets hufvud hopprässas af Modren ganska hårdt, med et slags bindel af flera fållar, för at gifva det en skapnad, som, endast i denna späda ålder, kan antagas. Det synes som skulle denna tilbindning åstadkomma mycken smärta; likväl kunde vi aldrig märka, at barnen, under det deras hufvud så prässades til likhet med en såckertopp, tilkänna gåfvo minsta lidande.

Denna hopprässning har på Nutkesernes utseende en elak verkan. Den updrager ögonbrynen och förorsakar stundom skefvande ögon. Den gör näsan flat och näsebårorna utstående. Alt detta oaktadt äro de likväl icke et fult folk. De pläga äfven såsom några andra Indianska Nationer, med roten uprycka skägget så-

väl då det först framskjuter, som då det vidare fortfar at visa sig. Det är en af qvinkönets hus-sysslor, at gifva akt på denna tidpunkt, och sorgfälligt utrota dessa första tecken til manlighet. De förrätta den ock med otrolig skicklighet, utan at minsta sveda därvid rönes. Några, dock ganska få, Nutkesare sågos, hvilke, vid en högre och skröpligare ålder, läto skägget fritt växa. I gemen anse de dock en klädd haka med afsky, men et rikt klädt hufvud med fåfäng förnöjelse. Deras hår, som äro raka, svarta och glänsande, växa til ansenlig längd, och man upbinder dem antingen i en klump öfver hjessan, eller ock låter man dem löst hänga utföre ryggen.

I anseende til växten, hafva de icke det afmätta behag, som röjes hos många andra Indianska Nationer. Deras lemmar, ehuru store och starke, äro krokige och oformlige. De-

ras hud är hvit, när den renskuras från ochra och tran, och vi hafve sedt några qvinnor, hvilke således rentvättade ej allenast hade vackra Europeiska ansigten, utan ock vissa drag, som, äfven hos oss, skulle väcka upmärksamhet. Men sällan och med svårighet förmår man här könet at visa sig så osminkadt, och dessa vackra ansigten äro för ingen del talrika ibland Nutkas qvinnor, som i gemen snarare afskräcka än intaga en Europeisk åskådare. Deras hår och ögon äro svarta, och af anletsdragen skiljer man dem med möda från mankönet. Vi funno dem förbehållsamma och kyska, samt sågo, från deras sida, ganska få prof af oblygsama friheter. I K. Georgs Sund, träffades qvinnor, som voro öfver alla försök och frestelser.

Männernas drägt består antingen af Hafsutter-skinn, eller et slags tyg, hvartil qvinnorne på eget sätt bereda

barken af et visst träd, samt tågor af en art nässla. Stundom bäras hudar af Björnar, Sjuppar och andra kreatur, i mån af infall eller väderlekens fordran.

Hafsutters-manteln göres af två stora skinn, som på ena sidan hopsys och betäcka kroppen från halsen til fotknölen. Den passas under vänstra armen, och bindes öfver högra axlen med en läderrem, samt lemnar bägge armarna lediga. Denne Mantel, med sin skapnad och sina fållar, är icke utan sit behag, och där skinnen äro goda, fordras endast snyggheten at göra denna drägt angenäm för ögat.

Den andra drägten göres af granens inre bark och nässle-tågor. Stjelkarne blötas någon tid uti urin, och sedan de blifvit tilräckligt rötte, frånskiljas trådarne utan möda. Dessa tågor tvinnas därpå til starka trådar, hvilke göras dubbelt så länge,

som den tilernade klädnaden och läggas tväfaldt öfver en lång käpp: därefter plattas de til det slags Mattor, af hvilka denna klädnad förfärdigas. Qvinnorne äro ganska öfvade i detta arbete, som utgör en af deras hufvudsakligaste hem-syslor. Klädnaden är tät och varm, samt vacker, då den hålles ren, särdeles om den kantas med en smal bräm af Hafsutterskinn. Men de smutsiga husen och folkets allmänna orenlighet gör, at drägten snart förderfvas. Man kallar den Kotsak, och bär den på samma sätt, som den beskrefne Skinnmanteln.

Mössan, som brukas at betäcka hufvudet, löper i en spits och göres af en art matta, hvilken är så tät, at den afhåller vatten. Den prydes med teckningar af foglar och djur, samt fästes med et band under hakan.

Nutkesernes ansigten äro vanligt målade med röd ochra. Vid

högtidliga besök sminka de på sådant sätt hela kroppen, som däraf får en röd, för ögat obehaglig, färg, och såsom de i förväg grunda med tran, så gifva de tillika från sig en härsk och motbjudande stank. Denna målning förrättas på flerahanda sätt, i mån af tilfället. När de gå i fält, nyttjas hufvudsakligen svarta ränder på hvit botten. Vi hafve någon gång sedt dem aldeles hvitmålade, samt, vid andra tilfällen, ljusröde och beströdde med åfvanbeskrifne skinande sand. Men på hvad sätt de än förändrade sin färg, föllo de oss lika osmaklige. Det var, om mig så tillåtes säga, i sin deshabillé, som de syntes oss på den fördelaktigaste sidan.

Männernas öron äro i allmänhet genombårade. Somlige af dessa hafva flera hål, i hvilka små läder-remmar instickas, på hvilka man upträdt Piggsvins-taggar, små stycken af Koppar

eller andra prydnader, dem man erhöll af oss. Men knappar, när de kunde fås, togo företrädet för alla andra artiklar, och vi sågo stundom öron-lapparne, af deras tyngd, dragne ned emot axlen. Näsans mellanbrusk är äfven någon gång genombårad, och man hänger där stycken af Koppar, Jern eller Tenn, arbetade i hvarjehanda skapnader. De bära äfven öfver handleden et slags armband, gjorda af Metall, eller ock läder-remmar med upträdda Snäckor, samt stundom blotta remmarna. Samma slags prydnad ser man bunden åfvanom fotleden, dock af flera hvarf, samt med tilökad storlek af pärlor eller annan granlåt.

Qvinkönets drägt skiljer sig ganska väsendtligt från männernas, och är, med mycken ärbarhet, beräknad, at icke blotta vissa kropps-delar; en laggranhet, som vid mans-drägten blifvit illa vårdad. Qvinnorna tillå-

tas ej heller, så vidt vi kunde erfara, at nyttja kläder af Hafsutterskinn eller något annat pälsverk. Deras klädnad göres af de åfvanbeskrefna Mattor, i skapnad af en fotsid särk utan ärmar. Där åfvanpå bäres et slags Mantel, med en öppning, genom hvilken hufvudet instickes. Denne Öfverråck är så inrättad, at den täcker armarna, men aldeles icke hindrar deras rörelse. Sällan händer ock, at qvinnorne, vid något arbete, blotta mer än halfva armen. Desutom bära de en mössa, lik männernas. Deras långa och svarta hår hänga ledigt utför ryggen. Dem tillåtes ock endast nyttja rödt smink, hvilket de däremot använda desto ymnigare, men ganska sällan sågo vi dem bära någon prydnad i sina näsor.

Sådan är Nutkesernes Frids-Drägt. Men de hafva för Krigstilfällen

tilfällen en annan, som är förundransvärdt lämpad til ändamålet. Den består af en läderråck, gjord af Älgskinn, vid sidorna och halsen skuren i fransar, samt, på andra ställen, prydd med läder-tofsar. Den räcker från halsen til fotbladet och är prydd med hvarjehanda sinnebilder. Denna köller finnes tilräckligt stark at motstå spjut och pilar, emedan den hänger lös, viker undan för fiendens vapen och hämmar deras fart. Den kan således anses för et fullkomligt pantsar. Jämte denna drägt, bäres en Mask, som föreställer hufvudet af något djur. Den göres af trä, med ögon, tänder, o. s. v. samt vittnar om mycken fyndighet. De hafva en stor myckenhet af sådana masker, alle olike, som påklädas vid särskildta fall och lämpas efter omständigheterna. De, som föreställa Utterhufvud, bäras

endast, när man går at jaga dessa kreatur. Vid krigs-tåg, men icke annars, hölja Nutkeserne hela kroppen med björn-skinn. Äfven pryda de sina hår med fjädrar och fogeldun; särdeles då de för första gången nalkas främlingar.

När vi först sågo dem utklädde på detta sätt, föreföllo de oss mycket förfärlige; men under et fortsatt umgänge utplånades småningom detta intryck, i den mån vi hade tilfälle at utröna deras fridsama lynne. I gemen voro de höflige emot oss och vänlige emot hvarandra. De syntes ock verkligen äga en bestämd känsla af rätt och orätt; ty då de upfört sig enligt pligt, visade de sig frimodiga, men misstrogna, då de felat emot sin öfvertygelse. Jag erinrar mig ej heller något tilfälle, då vi gjort dem förebråelser för uptäckta underslef, utan at de förrått tydliga tecken af blygsel. Det torde

väl icke vara den säkraste grund at bestämma deras lynne efter det bemötande vi af dem erforo; ty de kunde til äfventyrs handlat enligt sin fruktan för vår öfverlägsenhet och sit hopp at af oss draga fördelar. Men emellan dem sjelfva sågo vi ofta denna upmärksamhet på pligter och dessa vänliga tänkesätt, som sätta detta folks älskvärda egenskaper utom alt tvifvel. Å andra sidan var däremot deras blodiga lystnad efter menniskjo-kött alt för synbar, så at de på en gång ansågos med aktning och styggelse.

Både CALLICUM och HANAPA betygade sin afsky för denna Cannibaliska plägsed. Med det samma erkände de, at den fanns bland detta folk. De tillade, det MAQUILLA var så begifven på dessa rysliga måltider, at han hvarje månad slagtade en slaf, med hvilkens kött han släckte sin onaturliga lystnad. Om denna

blodiga Ceremoni gåfvo oss samme Höfdingar följande beskrifning.

Antalet af MAQUILLAS slafvar var ganska stort, ej allenast i Nutka, utan ock i andra trakter af hans område. När den ryslige dagen inföll, som var utsedd til en högtidlig måltid på det tilämnade slagt-offret, samlades et visst antal slafvar uti MAQUILLAS hus, hvarest Höfdingen sjelf bestämde den olycklige på följande sätt. De lägre Höfdingar, som voro budne at deltaga uti måltiden, förrättade först de Ceremonier, som borde föregå denna ohyggliga högtid. Desse bestodo däruti, at de söngo krigs-sånger, och dansade omkring en eld, på hvilken de göto tran, at göra lågorne mera blossande. Däreſter bands en bindel för Höfdingens ögon, hvilken, utan at se personen, på höft skulle gripa offret. Hans ifver at förfölja slafvarna, samt dessas skri och bemödande at rädda

sig, utgjorde andra upträdet af detta omenskliga skådespel. Men sällan påstår det länge. Någon af slafvarne blifver snart gripen; han slagtas på stället och styckas. Man kringdelar åt gästerna sina lotter, varma och rökande. Et allmännt rop af de slafvar, som undsluppit, ådagalägger omsider deras glädje öfver sin räddning.

Vi voro aldeles icke benägne at sätta tro til en så förunderlig berättelse, utan misstänkte den snarare vara updigtad, i afsigt at ådraga MAQUILLA vår ovilja. Men våre sednare efterspaningar bekräftade alt. Då vi erinrade oss, at CALLICUM sjelf hvilade på en dyna, upfyld med menniskjo-skallar, så syntes oss, det han til äfventyrs borde vara Cannibal, äfven så väl som MAQUILLA. Men många af de infödde försäkrade oss, at han i denna del var et undantag. De hufvudskålar, som utgjorde hans hufvudgärd, torde således antingen

tilhört hans förfäder, eller sannolikare, de fiender han med egen hand nedlagt, och af hvilka han förvarade dessa lemningar, såsom seger-tecken eller bevis af sin tapperhet, på samma sätt, som man hos höfsade folkslag, i kyrkorna, uphänger eröfrade fanor.

Det dröjde icke länge, förrän en händelse inföll, som föranlät MAQUILLA at sjelf bekräfta CALLICUMS berättelse, samt nämna den tiden, då han sidst tilfridsstält denna sin rysvärda lystnad. När han en gång skulle stiga om bord, sårade han sig tilfälligt uti benet. Man befallte strax Fältskären tillaga något tjenligt medel. Men när denne ville pålägga et plåster, vägrade MAQUILLA tvärt denna tjenst, och sög i stället med begärlighet det, utur såret, strömmande blodet. Då vi betygade vår förundran och afsky öfver et sådant

upförande, klappade han sig på magen, slickade sina läppar och utropade: Clush! Clush! (godt! godt!). Han tvekade ej heller at vid detta tilfälle förklara, det han åt menniskjokött, och betygade den förnöjelse han fann at njuta sådan läckerhet. Han bekände tillika upriktigt sanningen af åfvanbeskrefne plägsed, och underrättade oss, som stodo häpne och förvånade, det han nyss förut, med anförde Ceremonier, slagtat och ätit en slaf uti sjelfva Friendly Cove, där vi lågo för ankar. Med hotelser aftvungo vi honom därpå det löfte, at en sådan grymhet icke mera skulle blifva föröfvad, hvarken af honom sjelf, eller af någon annan innom hans land, och betygade, med den alfvarsamaste ton och den eftertryckligaste blick vi kunde antaga, at vår hämd icke skulle tillåta honom länge öfverlefva en förnyad högtid af denna beskaffenhet.

Männernas göromål på denna kusten, bero af deras särskilda omständigheter, samt består hufvudsakligen i fiske och jagt. Det vanliga fisket förrättas af slafvarne eller lägre folket. Men det ädlare göromålet, at döda hvalar och jaga hafsuttrar, tilhörer endast höfdingar och stridsmänn.

Deras skicklighet at döda hvalfiskar är äfven så märkvärdig, som deras färdighet at bringa dessa ofantliga hafs-djur til kusten. När en hvalfisk-jagt är beslutad, kan ingen storm afböja verkställigheten. För detta ädla nöje rustar sig Höfdingen sjelf med besynnerliga Ceremonier. Han påkläder sin Hafsutters-drägt; smörjer sin kropp med tran, ingnider röd ochra, och aftågar, omgifven af sina raskaste svenner. Båtarne, som vid detta tilfälle nyttjas, äro til storleken midt emellan de vanliga och Krigs-Canoterna, ganska väl lämpade

til ändamålet, samt bära gemenligen 18 eller 20 personer.

Harpunerne, med hvilka hvalar och andra hafsdjur, utom hafsuttrar, dödas, äro gjorde med mycken eftertanka. Skaftet, från 18 til 28 fot långt, har i ändan et stort benstycke, fastskarfvadt och försedt med skåror, hvilka tjena til fäste för harpunen, som, med en läderrem, är fastbunden vid skaftet. Harpunen, til skapnaden aflång, med runda sidor, hvässes oändeligen skarp, så i kanterna som på spitsen. Den göres af en stor snäcka, och fästes i et annat ben eller handtag af 3 tums längd, hvaruti linan fastgöres, flera famnar lång, samt tilverkad af et visst djurs senor. När fisken med denna anstalt är stungen, flyter skaftet på vatnet med tilhjelp af upblåsta skälskinns-säckar, eller fisk-blåsor, som til den ändan därvid blifvit fästade.

Höfdingen sjelf är främste Harpuneraren, och gifver hvalen första hugget. Honom följer en myckenhet båtar, af samma storlek med hans, och upfyllde med personer, hvilke alle föra harpuner, som nyttjas efter omständigheterna. När det ofantliga djuret känner smärtan af första stinget, dyker det strax, och drager med sig skaftet, samt alla tilhörande luftblåsor. Båtarne följa skyndsamt efter och gifva akt på dessa flöten. När hvalfisken upstiger til ytan, fortfara jägarne at på honom kasta sina harpuner, til des han icke mera förmår dyka, i anseende til mängden af de flytande väder-säckar, som fastnat vid hans kropp. Därpå dödas han, buxeras til stranden under otaliga glädjerop, och upskäres. En del förtäres samma afton, at sluta dagens högtidlighet; det öfriga delas emellan dem, som deltagit i dagens äfventyr och ära.

Hafsutters-fångsten är vida farligare och besvärligare. Til des utförande nyttjas två ganska små Canoter, som hvardera föra tvänne erfarna jägare. De vapen, som nyttjas, äro båge, pilar och en liten harpun. Denne liknar någorlunda hvalfisk-harpunen. Skaftet är ungefär af samma längd, och benstycket af samma inrättning; men harpunen mycket längre och så inskuren med hullingar, at den nästan icke kan utdragas, då den en gång inträngt uti köttet. Den fästes också vid skaftet med flera famnars lina, tilräckligt stark at draga djuret til båten. Pilarne äro små och skodde med et ben, som har en enda hulling. Så utrustade begifva sig jägarne til hafvets klippor, at söka sit rof. Stundom träffa de hafs-uttren sofvande på vattnet. Kunna de då komma honom på skotthåll, innan han vaknar, hvartil likväl den yttersta försigtighet

fordras, så harpuneras han utan möda och drages til båten. Men då uppstår ofta en ganska varm strid emellan honom och jägarne, som ofta såras af djurets klor och betar. Et ännu vanligare sätt är, at taga hafsuttren med ordentlig jagt, som ofta påstår flera timmar. Såsom djuret blott en kort tid kan vistas under vatten, så består jägarens skicklighet däruti, at han, med sin Canot, vet taga samma kosa, som den dykande uttren, hvilkens fart är vida hastigare än båtens. Jägarne dela sig därföre åt olika håll, på det de, när uttren upstiger at andas, må räcka honom med sina pilar. Dock händer ofta, at han undgår faran.

Vi hafve redan anfört, at då hafs-uttrar öfverraskas med sina ungar, den naturliga driften för deras afföda öfverväger all fara. Både fadren och modren försvara då sina ungar med otroligt mod, utdraga med

tänderna de pilar, som dem träffat, och anfalla ofta sjelfva Canoterna. Vid sådana fall blifva dock vanligt, så de gamle som de unge, jägarens rof. Den svårighet, som åtföljer denna jagt, gjorde, at vi icke utan et slags förundran sågo en sådan mängd hafsutter-skinn i de inföddas händer. Men detta uplyses däraf, at kustens invånare ouphörligt sysselsätta sig med detta riktande yrke, så at näppligen någon dag förbigår, på hvilken icke et stort antal jägare begifva sig til hafs at jaga hafs-uttrar.

Skälen är äfven ganska svår at erhålla, emedan han förmår längre hålla sig under vatten. Man använder därföre list at komma honom på skotthåll. Detta sker medelst masker af trä, så like, at djuret tror sig igenkänna sit eget slägte och faller för sit misstag. De infödde påkläda dessa masker, hölja kroppen med grenar af träd, och lägga sig emellan

klipporna. Därmed låckas skälen at komma på närmare håll, där han träffas af jägarnes pilar. Samma konstgrep användes emot Lamantiner. Vi tro äfven, at Strömuttrar och andra landdjur tagas på lika sätt.

Tilverkningen af de redskap, som fordras för jagt och fisken, sysselsätter Nutkeserna mycket, och medtager en stor del af deras tid. Det samma gäller om deras rustningspersedlar för sina krigståg. Därjämte sysselsatte de sig at smida de af oss erhållna metaller til prydnader efter ortens smak, sina käraste hustrur och älskarinnor til behag. Vid alla dessa hussysslor, tilhöllos altid gossarna at biträda, på det de i tid måtte lära, at til behörig skapnad bringa de ämnen, med hvilka de en gång borde förvärfva sig lifsuppehälle och heder.

Men det mödosamaste och synvärdaste arbete, hvarmed jag såg Nutkeserne sysselsatte, var deras Båt-byggnad; ty jag hade icke tilfälle at se dem upsätta sina ofantliga hus. Desse båtar fordra mycken skicklighet och eftertanka. Många af dem bära, med beqvämlighet och lätthet, från 15 til 30 personer. De äro tillika nätt hopfogade samt ganska väl jämnade, och hela detta arbete förrättas med redskap af sten, dem de sjelfve gjort.

De tilverkade äfven Hål-yxor af det jern de erhöllo från oss, och vi kunde sällan förmå dem at heldre nyttja våra verktyg, utom Sågen, hvilkens nytta de strax insågo. I synnerhet arbetade de af vårt jern et slags yxa, med hvilken de ganska skickligt urhålkade stora träd, och det mycket lättare, än med något af våra redskap. Denna yxa smidde de med en rund sten, som tjente för

hammare, och nyttjade blott en flat sten i stället för städ. Med dessa enfaldiga anstalter gåfvo de jernet skapnad af en tunnbindare-höfvel, den de sedermera med senor fastbundo vid et handtag af trä. Då detta verktyg blifvit slipadt, gjorde det förträffflig tjenst.

Deras Krigs-Canoter göras vanligt färdige på stället, där trädet fälles, och släpas sedan til vattnet. Vi hafva sedt några af dem, 53 fot långa och 8 fot breda. De äro på midten bredast, spitsige åt bägge ändar, och hafva merändels höga stammar. Såsom de göras runde i bottnen, med utbredda sidor, så bära de väl och flyta stadigt. De hafva inga säten, utan blott några träslåar af tre tums tvärsnitt, hvilka hålla sidorna stadiga och hindra dem at blifva vinde. Roddarne sitta vanligt på höfterna, men bruka ock någon

gon gång pallar, som mycket lätta deras arbete. När de gå om bord, bruka de mycken varsamhet, och intaga altid sina vanliga platser. Några af dessa Canoter äro polerade och målade, eller ock, på synnerligt sätt, prydde med menniskjo-tänder, särdeles i bägge stammarna. Stundom får man se sidorna tecknade med en långsvansad drake, sådan, som vi se på Chinesiska arbeten. Denna teckning föll oss besynnerlig; men vi kunde icke utforska hvad den skulle betyda.

Sedan vi tilbragt någon tid i K. Georgs Sund, började de Inſödde, efter vårt exempel, bruka segel af mattor. Vi tacklade äfven en af Hannas stora Canoter med vimpel och tilhörigheter. Han högmodades mycket öfver denna anstalt, och nalkades aldrig Skeppet, utan at, til våra Sjömäns stora nöje, hissa sin vimpel.

Årorne, af ungefär 5 eller 6 fots längd, äro nätt tilskapade och väl polerade med fiskskinn. Bladet, ungefär 2 fot långt, och rundadt åt ändan, såsom et löf, slutar sig i en spits af några tums längd och en tums bredd. I ändan af handtaget sitter en tvärslå, lik en krycka. De Infödde nyttja dessa åror med utmärktaste färdighet och gifva sina Canoter en obegriplig fart.

Vid sina fisken, dem de förrätta med största skicklighet, gifva de företrädet åt ortens hemgjorda krokar, som äro förfärdigade af fiskben eller mussleskal. Vi kunde aldrig förmå dem at bruka de Engelska. Däremot erkände de, at våra linor voro vida dugligare än deras, hvilke göras af hvalfisk-senor eller af en art hafstång, som vid kusten fås i ymnighet, upspritas, kokas, torkas och gifver sega samt starka refvar.

Utom deras vanliga krok-fiske, fånga de Sill och Sardiner på et eget sätt. Vid et skaft af 18 fot, fästes et blad af 12 eller 14 tums bredd, på bägge sidor väpnadt med en myckenhet skarpa ben-spitsar af 3 tums längd. Med detta redskap hugga de midt uti det upstigande fisk-stimmet, och få, för hvarje gång, 3 eller 4 fiskar. Vi hafva ofta sedt en liten Canot, innom en kort stund, merändels upfyld med Sill, genom detta enkla handgrep.

Ehuru Nutkeserne äga så mycken färdighet och drift, äro de likväl af naturen tröge och maklige. De tilbringa heldre tiden innom sina smutsiga hus, än de gå til hafs samt drifva det hedrande och nödiga yrket at döda hvalar och jaga hafsuttrar. Vi hafve ofta sedt Callicum nödgas använda all stränghet, för at, från denna lättja, kalla dem til harpunen och bågen.

Qvinfolken hafva ock sina sysslor. Dem åligger at flå hafs-uttrar och utspänna skinnen öfver ramar, hvilket arbete de förrätta med mycken skicklighet. De besörja matredningen, och andra hushålls-göromål ligga äfven på deras skuldror. Därjämte är deras plikt at om nätterna hålla vakt, och väcka sina män, i händelse af et fientligt anfall. De tilreda icke allenast måltiden för hvarje dag, utan bereda ock föd-ämnen för vintren. De redan beskrefne mantlar, som göras af bark och näsllor, äro deras tilverkning. Desutom samla de bär och ätliga växter i skogarna, samt skal-fiskar, som til ymnighet finnas emellan hafs-klipporna. När Canoterne återkomma från sina små resor, utlastas de af ortens qvinnor, som äfven på stranden updraga och med träd-qvistar betäcka dem emot luftens åverkan. I alla dessa fall draga qvinno-slafvarne sin

dryga lott af arbetet. De hafva äfven sina pligter at vårda, såsom mödrar och makar, och vi måste gifva dem det intyg, at de, i denna egenskap, visade sig tilgifna och ömsinta. Vi sågo dem aflägga prof af kärlek för sina barn och aktning för sina män, som skulle hedra de mäst höfsade folkslag.

Hafvet är det stora Torg, dit Nutkeserne samla sig, at med sit arbete köpa et rikt förråd af hvarjehanda fisk-arter. Isen hindrar dem sällan eller aldrig från denna tilgång. Ehuru sorgfälligt de samla föd-ämnen för vintren, så ses dock af Herr Maccays berättelse, at hungers-nöd någon gång hos dem inträffar under de kalla månader. Alt, hvad man kan förvara til denna årstid, tilredes med omtanka; äfven fisk-råm, som samlas på följande sätt. I början af sommaren utsättas i vikarnes stränder en stor myckenhet qvistar, vid

hvilka rämmen fäster sig. Den afskrapas sedermera och förvaras i blåsor. De Infödde anse denna Caviar såsom en läckerhet, både torkad och rå. Laxråm förvaras på samma sätt, men hämtas utur den upskurna fisken vid höstiden, då Laxarne äro så råmdigre, at de nära spricka af denna yppiga läckerhet. All torkad fisk ätes med tran, utan vidare beredning.

Nutkeserne lefva snart sagdt uti ständig ofrid med sina aflägsna grannar, och råka ofta i stridigheter med närboende Höfdingar, särdeles med Wicananish och Tatutche. Oförmodade anfall och öfverraskande försåt utgöra förnämsta delen af deras anfalls-krig; och deras försvar består huvudsakligen uti vaksamhet och försigtighets-mått. Deras Byar äro därföre gemenligen så anlagde, at de icke lätt angripas utan fara. Men man tryggar sig dock icke ensamt vid belägenheten. Ty så i krigs- som

frids-tider, göres alla nätter vakt af qvinnorna, hvilka sitta omkring sina eldar och hålla hvarandra vakna med berättelser om sina landsmäns strider samt sina älskares, männers eller söners hjelte-bragder. Utom huset står en enda mansperson, såsom skildtvakt, på et ställe, där han kan höra äfven det minsta buller, som sker, så väl i skogarna som åt hafs-sidan. Denna vaksamhet utgör ock det hufvudsakligaste af landets politiska styrelse. Såsom hos vilda folkslag, det minsta tilfälle at vinna en fördel, är giltig krigs orsak, så kunna Nutkeserne aldrig sägas njuta fullkomlig trygghet. De måste beständigt vänta anfall af fiender, och vara färdige at bemöta dessa våldsama besök, hvilka medföra död eller slafveri, för hvar och en, som har den olycka, at blifva fången.

Ortens Höfdingar hafva en plägsed, som synes herleda sig från de

särskilde Staternes trägna krig med hvarandra, och består däruti, at de sins emellan växla hustrur. En skön hustru väcker någon gång krigs-lågan, så väl uti Nutkas skogar, som fordom på Trojas fält. Nödvändigheten fordrar ofta, at en eröfrare blidkas, och en förmånlig artikel af frids-fördraget erhålles icke sällan genom en skönhet. Den rättighet Höfdingarne här hafva, at hålla så många hustrur de åstunda, torde herleda sig från erfarenheten af den verkan könets behagligheter åstadkomma i krig och frid.

Vi böre ock anmärka, det, i hela Nutkas område, qvinkönets antal icke tycktes svara emot männernas. Norrut däremot har det stor öfvervigt.

Bröllops-anstalter bestå här endast af en måltid, som gifves åt bägge parternas vänner. Med hvilka Ceremonier man handterar sina afled-

na, hade vi icke tilfälle at anmärka. Vi påminne oss hafva på trädens grenar sedt små lådor uphängda, som inneslöto döda barns kroppar, hvilke, såsom oss berättades, efter viss tid, nedtagas och begrafvas. Vi tro dock denna plägsed endast iakttagas med barn, emedan vi aldrig sedt någon fullväxt så handteras.

Om Nutkesernes Gudalära äge vi ingen pålitlig kunskap. Dock vill jag anföra några grundsatser, som förena dem med det högsta Väsendet, och utgöra et samband emellan deras närvarande och et tilkommande lif. I de flästa hus hafva de, såsom vi redan anmärkt, vissa ofantliga afgudar eller bilder, dem vi dock aldrig sågo någon aktning, än mindre någon dyrkan, bevisas. Dessa oskapliga beläten intogo väl en, såsom det tycktes, utmärkt och för dem bestämd plats, den de altid innehade; men i öfrigt gafs dem intet före-

träde; fast mer deltogo de utan undantag i sina ägares smutsiga tilstånd, med hvilka de bodde under samma tak. Vi hade verkligen anledning at tro Nutkeserne sakna alt begrep om en Gud, til dess vi för dem förklarade orsaken til vår Söndagshvila, och vi skulle lemnat America med fullkomlig okunnighet om ortens Religion, så framt icke HANAPAS Son, en ovanligt qvick och förståndig yngling, meddelat oss följande berättelse, som tilkänna gifver, at detta folk har någon skymt af det tröstfulla hoppet om et bättre lif.

Denne uptäckt herledde sig från et ämne af helt annan natur. När vi begärte uplysas om den tilfälligheten, som först gjort Nutkeserna bekanta med koppar, och orsaken til deras starka begär efter denna Metall, berättade nämnde yngling oss förmodligen alt, hvad hans landsmän känna i denna del. När ord

fattades honom, eller när de af oss icke kunde begripas, hvilket ofta hände under hans tal, upfylde han bristen med dessa uttryckande åtbörder, dem natur eller nödvändighet synas hafva bibragt de folkslag, hvilkas språk äro inskränkte. Den unge Nutkesaren ådagalade så mycken fyndighet, i det han beledsagade sina begrep med tecken och sinnebilder, at hans tal fullkomligt af oss fattades, enär han nödgades tilgripa dem. Han gjorde på följande sätt sin berättelse;

Först nedstack han et visst antal käppar i marken, på kort afstånd från hvarandra, och gaf dem särskilda namn. Den första kallade han sin Fader, den andra sin Farfader, och kastade sedan de öfriga i en hop, at tilkänna gifva, det de utgjorde et antal förfäder, hvilka han icke kunde personligen upräkna. Därefter pekade han på hopen och sa-

de, at då de lefde, inkom en gammal man uti Sundet, på en Canot af koppar, med åror och alt tilbehör af samma metall. Han rodde långs åt stranden, hvarest alla Nutkeser voro församlade. Sedan han en stund betraktat en så ovanlig syn, kastade han sin ena koppar-åra på kusten och landsteg. Denne förundransvärde Främling berättade sedan, at han kom ifrån himmelen — (detta uttryckte ynglingen därmed at han pekade åt skyarna) — at Nutkesernes land en gång skulle blifva förstördt, samt de alle omkomma, men at de sedermera skulle upstå til et annat lif i den orten, från hvilken han kom — (Vår sagesman uttryckte detta därmed, at han nedlade sig såsom död, men hastigt upsteg och efterhärmade en, som sväfvar genom luften). — Vidare tillade han, at Nutkeserne dödade denne gamle man och borttogo hans kop-

par-båt; at deras begär efter koppar därifrån ledde sit ursprung, samt at bilderne i deras hus föreställa skapnader af denne Främling och förevige minnet af hans beskickning.

Sådan var den ofullkomliga sägen vi inhämtade af hvad man må kalla detta lands Heliga Historia, och på hvilken Nutkeserne grunda sit hopp om et framtida lif utan jordiska bekymmer.

Vi återtage nu kädjan af vår Dag-bok. Strax då vi lemnat K. Georgs Sund, hade vi häftig storm och hög sjögång. Om morgonen, den 25, försattes vi i bestörtning af den underrättelse, at Hål-Skeppet redan hade 4 fots vatten, som immerfort tiltog, så at vi fruktade, det Skeppet, under den starka rullningen, tagit et svårt läck. Pumparne sattes i gång, men fyldes af ballasten. Emot kl. 10, började vår belägenhet blifva än vådligare, då vattnet fortfor at

trotsa alt bemödande. Jag befalde strax, at alla mastträd och bonmar, som lågo på lä-sidan af däcket, måtte kastas öfver bord. Det skedde, fast med mycken möda under Skeppets starka välfning. Samma arbete verkställdes ock med de ståckar, som lågo på andra sidan, och vi funno oss strax vara mästare af det inträngande vattnet.

Den 15 Oct. hade vi bredden af Owayhi, och den 17, uptäckte vi land. Denna syn var oss dubbelt angenäm, emedan vi til det yttersta från oss lemnat, hvad vi af lifsmedel kunde umbära, åt Iphigenia, och behöfde snar undsättning af Sandvichs-Öarnas förråd. Vid första blicken af Owayhi, skall ingen där vänta et ymnighets land. De höga bergen, höljda af svarta moln och dimmor, lofva hvarken gästfrihet af Öns Inbyggare, eller förfriskningar

af des odling. Det var redan för sent at försöka en landstigning; vi drejade därföre bi under natten, och styrde följande morgon til kusten, hvarest det nakna och ödsliga utseendet strax förvandlades til de lekande och angenäma skåde-spel, som så ofta tildanas af Skaldens snille. Det höga berget Mauna Kaah, på Öns Nordvästra sida, var höljdt i moln, som tycktes rulla utföre des sluttning, under det toppen fri upstack och utgjorde et prägtigt föremål. Från des fot til stranden, sågs en skön Amphitheater af Byar och Planteringar. — Kusten var upfyld med Öboer, under morgon-kylan, klädde uti sina brokiga mantlar. Somlige suto på bankarne at beskåda Skeppet; andre lupo långs åt stranden til den smala sand-sträckan, där deras Canoter lågo updragne, och skyndade sig oss til mötes. Vi styrde nu til Toe-ya-ya Bay, på Öns Västra sida, där

man är skyddad för Passad-vindarna. Ej heller dröjde det länge, förrän et ansenligt antal Canoter kommo til Skeppet, med Svin, Grisar, Taro-rötter, Plantainer, Såcker-rör och några få Foglar.

Innan aftonen hade jag redan upphandlat flera än 400 Svin. Däck och båtar voro lastade, dels med dessa kreatur, dels med inköpta rötter. Tilförslen var så stark, at många båtar nödgades återgå utan afsättning.

Bland dem, som besökte oss, var blott en enda man af anseende. Han kom i sin Canot, rodd af 12 man, samt beledsagad af sin hustru och tvänne små döttrar. Sedan han om bord sändt några ganska stora svin, jämte en stor myckenhet Cocos-nötter, som å hans sida utgjorde en skänk, steg han om bord med betyg af varmaste vänskap och anbud af ytterligare tjenst. Vi skyndade oss at,

at, med en anständig återskänk, visa vår erkänsla, och sedan jag på sådant sätt vunnit hans förtroende, begynte jag, i afseende på TJANNA, underrätta mig om Öns politiska ställning. Han berättade då, at den gamle TERRJABU blifvit ombragt med förgift, och at hans efterträdare var TJANNAS Fader-broder *). I anledning af detta förändrade skick, hade et häftigt krig utbrustit emellan Owayhis och Mowis Invånare. Jag ansåg därföre tjenligt at nämna, det TJANNA snart skulle återkomma på et Europeiskt Fartyg, samt at jag från honom bragte, til Owayhis Konung,

*) Det var denne Terrjabu, som skulle af Capitain COOK föras om bord, då Öboerne, af nit för sin Konungs säkerhet, grepo til vapen; samt på Capitainen och des sällskap anställde det bekanta blodbadet.

en skänk, den jag önskade genom Höfdingen öfverlemnad, såsom et bevis af TJANNAS tilgifvenhet. Genom denna utväg hoppades jag göra min vän en god tjenst, och jag förnam sedermera med nöje, at min uträkning lyckats. Men på det Höfdingen icke skulle våga, antingen behålla, eller ombyta denna skänk, öfverlemnade jag den innför et stort antal Öboer, hvarigenom den, på sit sätt, blef offentligen t a b u e r a d eller frid-lyst.

Vid Solens nedgång hade vi redan inköpt förfriskningar, tilräcklige för resan til China; vi gjorde oss därföre färdiga at segla til Atuj och Oniheow. Men antalet af de Infödde, särdeles af qvinkönet, var så stort, at de icke allenast upfylde alla lediga rum på däcket, utan ock upklefvo i tacklet. Jag nödgades således med mutor, på et och annat sätt, entlediga mig från deras när-

varo. Somlige af qvinnorna stego i sina båtar; men de fläste kastade sig i hafvet och summo til landet. Med en frisk vind, som i det samma upblåste, styrde jag til Movi.

Därpå började vi strax slagta de uphandlade Svinen, och insaltade dem, efter Capitain Cooks föreskrift, i des Tredje Resa.

Den 23 ankrade vi uti Weymoa-Bay på Atuj. Under resan dit, köpte vi Såckerrör, som til oss fördes af Öboer. Det var en lycka, at vi på Owayhi försedt oss med svin; ty från de andre Öarne bragte man oss endast små grisar, och på Woahu förnummo vi, at svin där voro satte under Tabu.

Så snart vi ankrat i nämnde Vik, upstack en häftig storm, som hindrade Öboerne at komma til Fartyget. Mit enda syftemål var at där gifva Taheo tilkänna, det hans Bro-

der, TJANNA, snart vore i väntan, samt at, genom en skänk til samme Höfding, taga sådana mått, som kunde tjena min vän vid hans återkomst. Hela dagen infann sig ingen Canot; men den 24 om morgonen, kom, stormen oaktad, en Båt, som förde två männer och en flicka. De medbragte et litet svin och några Cocosnötter. Jag blef icke litet öfverraskad, när desse Öboer, strax då de stigit om bord, begynte omfamna mina knän och ropa: Nuta, Nuta; et namn, det man vanligt tillade mig, så väl på Sandvichs-Öarne, som på Americas Kust. De brusto därpå i tårar och frågade efter TJANNA.

Af dem fick jag den underrättelse, at TAHEO, som blifvit försvagad af ohälsa, nu helt och hållet lät styra sig af TJANNAS oförsonlige fiende, ABINUI. En annan TJANNAS Broder, som näst honom var ansedd

för den tappraste krigare på dessa Öar, hade, med TJANNAS Hustru och Barn, flydt til en aflägse ort af Ön, at undgå TAHEOS grymhet. Någon del af bägges Troppar stod redan i vapen. Det var således mycket naturligt, at TAHEO förböd sina Undersåtare alt umgänge med oss, emedan han trodde, at vi återförde TJANNA. Et påbud var äfven kungjordt, at döda TJANNA, i fall han satte sin fot på Atuj. Detta starka Tabu oaktadt, hade desse redlige Öboer vågat sig ut til oss, at underrätta och varna TJANNA, hvilken de trodde vistas på vårt Skepp. Flere omständigheter bidrogo at försäkra oss om sanningen af deras berättelse. Inge Båtar nalkades, och vi hörde redan krigs-luren anblåsas på de aflägse högderna, såsom et säkert tecken til strid.

Vi kunde i vår belägenhet icke taga några vidare mått, utan anmo-

dade blott våra gäster at underrätta TJANNAS Hustru och Broder, det Höfdingen snart skulle återkomma i en belägenhet, som tillät honom understödja dem och beskydda sig sjelf. De åtogo sig detta ärende, och återforo med några skänker för TJANNAS anhöriga, utom hvad de sjelfve erhöllo för sin möda.

Den 25, sedan vi funnit, at ingen Öbo vågade besöka oss, seglade vi til Oniheow, där Skeppet strax omgafs och upfyldes af gäster, ibland hvilka vi igenkände flera gamla vänner. Vi hade hvarken bröd eller mjöl, utan räknade på en tilräcklig myckenhet Yams, at ersätta bristen. Men årstiden var nu icke inne, at erhålla sådana rötter. Vi upsökte likväl hvad vi trodde mäst behaga ibland våra öfriga saker, och förmådde därmed några Öboer, at upgräfva och aflåta de Yams-rötter,

som upnådt största växten. Til denna underhandling bidrog i synnerhet en af våra fordna bekanta vid namn FRIDAY, åt hvilken jag ock lemnade et bref til Capitain DOUGLAS, med underrättelse om ställningen på Atuj och de steg han borde taga til TJANNAS säkerhet. Sedan FRIDAY erhållit några skänker, dem han gömde i sin maro, eller gördel, kastade han sig i hafvet och sam til stranden, men vände sig då och då emot Skeppet, samt vinkade åt oss med ena handen, under det han slog böljan med den andra.

Vi lyftade därpå ankar under Öboernes största betyg af sorg och saknad. Resan fortsattes med jämnt och angenämt väder. Vanligt lades 5o sjömil til rygga på dagen. Vi sysselsatte oss imedlertid med de inköpta skinnens vädring och torkning, och funno til vår fägnad, at ganska få blifvit skadade. Den 19 och 20

Nov., hade vi storm, som sönderslet stora topp-seglet. Den vådliga Chinesiska Sjön vidtog, och ehuru Passade-ombytet var förbi, trodde vi dock nya segel fordras. Den 1 Dec. upnådde vi Öarna Botol Tobago Xima. Luften var då så töknig, at vi ej kunde bestämma deras läge. Den 4 fingo vi China i sigte, tillika med et oräkneligt antal Fiskare-båtar, spridda öfver hafvet, och ankrade följande dagen för Macao.

Capitain Douglas's

Resa från Samboingan til Nordvästra Kusten af America.

I föregående Berättelse anföres, at Capitain Meares, med Felix, den 12 Febr. 1788, på Samboingan efter sig lemnade Herr Douglas,

sysselsatt med anskaffande af en förmast åt Iphigenia, hvarefter han skulle fortsätta sin kosa til America. Herr MEARES var knapt utur sigte, förrän Gouverneuren på Samboingan ombytte sit upförande, samt började bemöta Herr DOUGLAS på et oanständigt och oädelt sätt. Sedan styrkan var delad, tillät sig Gouverneuren först några oförsvarliga steg, hvilka sedermera stadnade i fullkomlig brytning å bägge sidor, til stor förlust för Reddarne.

Den 19, var Iphigenia segelklar, och hade erhållit från Gouverneuren flera säckar Ris, et förråd äteliga växter, jämte några boskapskreatur.

Såsom Capitain MEARES blifvit underrättad, at Jern vore den angenämaste skänk, som kunde gifvas för Gouverneurens höfligheter, lemnade han åt Herr DOUGLAS sex Jernstän-

ger, hvilka denne skulle föröka med et lika antal, samt öfverlemna til Gouverneuren såsom en erkänsla, men tillika, för de inskeppade förfriskningar, tilställa honom Växlar på China.

Til följe af dessa anstalter, upvaktade Herr Douglas Gouverneuren innan afresan, och böd honom til middag på Iphigenia. Anbudet emottogs, och alt aflopp å ömse sidor til nöjes. Om aftonen bevistade Sällskapet en Bal på Gouverneurens kallelse. Men under alla dessa vänlighets-betyg, umgicks den listige Spanioren med det anslag, at draga all den fördel han kunde af tilfället; och såsom han uptäckte, at större delen af Iphigenias last bestod uti jern, så beslöt han tilvälla sig et förråd af denna dyrbara metall. Man må kalla den dyrbar, emedan på Magindanao guld köpes för jern. Konungen af Spanien har på Philip-

pinerna förbehållit sina egna Commissionairer all jern-handel, hvilke besörja, at denna vara säljes til ganska högt pris. Gouverneuren fick således det infall, at nyttja detta tilfälle för sin räkning. När en af Iphigenias Officerare följande dagen gick i land at afgöra Skeppens skuld, som kunde stiga til högst 250 Piastrar, aftog Gouverneuren på en gång masken, och påstod, det ej allenast hans hela fordran skulle betalas med jern, utan ock, at priset skulle bero af hans eget godtfinnande.

Officeraren var färdig at gå om bord med detta svar, då han, tillika med hans roddare, blefvo af en tropp Soldater grepne och kastade i fängelse.

I anledning af Officerarens uteblifvande, lät Capitain Douglas skicka en annan båt i land, at hämta uplysning om orsaken til et sådant förfarande. Men äfven detta säll-

skap häktades; och i det samma afsärdade Gouverneuren en stor Proa med 50 man, at bemägtiga sig Skeppet. Om icke Herr Douglas fruktat följderna för hans på land qvarhållna manskap, samt velat skona några landsmän, som suto på et högt ställe af den ankommande Proan, hade han straxt skutit henne i sank, hvilket låtit sig göra med föga svårighet. Däremot prölvade han tjenligast vara, at låta Spaniorerna fridsamt antåga och sätta sig i besittning af Skeppet.

Därpå begaf sig Herr Douglas sjelf i land, at underrätta sig om anledningen til et så oväntadt bemötande. Gouverneuren lät honom då förstå, det hans afsigt endast var, at försäkra sig om betalning i jern, med tilläggning, at Skeppet ej skulle tillåtas utlöpa, förrän jernet var bragt i land. Fruktlöst erinrades, det Gouverneuren sjelf, vid första an-

komsten, lofvat godkänna växlar. Lika fruktlöst förestälde man orättvisan af et sådant förfarande, sedan man, på god tro, inlupit i Gouverneurens hamn, samt, at genom et så våldsamt tillgrep af Skeppets last, förnämsta ögnamärket af hela resan skulle förloras. Gouverneuren var döf för alla erinringar. Herr Douglas nödgades således återgå om bord och aflemna 78 jernstänger, som utgjorde nära hälften af hans förråd, samt 120 Piastrar, dem han hopsamlade på Skeppet. Men Gouverneuren lät icke därmed tilfridsställa sig, utan påstod, det måtte hela hans fordran godtgöras med jern. I et så ofogligt påstående vägrade Capitainen aldeles at ingå, och förklarade sig förr vara beredd at upgifva Skeppet. Spanioren åtnöjde sig omsider med det erbudna, och drog sina Soldater från Iphigenia; men präjade dock ytterligare af Capitainen, några Bouteiller vin, innan fri afresa beviljades.

Sådant var Gouverneurens upförande; men det bör icke falla underligt, helst hvarje handlande Nation har sig bekant, at Hans Catholska Majestäts uti Indien kringströdde Undersåtare äro de slätaste menniskjor i verlden. Den 22 gick Iphigenia til segels, utan at upoffra et krutkorn på detta vanhederliga folk.

Den 1 Mars, hade man icke långt hunnit, i anseende til föränderliga vindar. Den 2, råkades farliga klippor, på 4 gr. 10 min. N. L. Den 9, träffades en liten Ö, där man om natten såg oräkneliga eldar. Följande morgon kommo några Öboer om bord. De syntes först skygge, höllo sig på afstånd och upvisade Cocosnötter, men nalkades omsider vid åsynen af yxor. Af deras upförande slutades, at de aldrig sedt något Europeiskt Skepp. De tycktes äfven med kallsinnighet emottaga hvad dem er-

böds. På denna Ö beslöts intaga vatten, som där fanns i ymnighet. Efter middagen återkommo Öboerne med flera Cocos-nötter och Taro-rötter; de tycktes ock nu hafva lärt sätta högre värde på jern, emedan de icke godkände något annat ämne til betalning. Om skjut-gevärs bruk voro de aldeles okunnige; ty då en af dem begärt en Pistol, lossades den af Capitainen, hvilket åstadkom sådan förskräckelse, at samme Öbo sedermera kyste pipan och kunde aldeles icke förmås at emottaga Geväret.

Denne Ö kallades Johnstones-Ö, och ligger 3 gr. 11 min. N. L. samt 131 gr. 12 min. Ö. Den är låg, höljd af grönska och Cocos-träd, samt af en sjömils omkrets. Invånarne meddelade endast Cocos-nötter och Taro. De tycktes stiga til et antal af 200, och äro et resligt, starkt folk. Deras Canoter likna dem, som brukas af Sandvichs-

Öboerne, hvilka denna Ös Invånare äfven likna i färdighet at simma. TJANNA förstod ock flera ord af deras språk. En god vind ändrade omsider beslutet at där hämta vatten.

Seglingen gick långsamt och Skörbjuggen tiltog. Den 3 April, sågs land, på 7 gr. 25 min. N. B. och Capitainen beslöt där inskeppa några förnödenheter. Man fann det bestå af flera Öar, från hvilka, den 4, flere Canoter kommo emot Skeppet. Herr DOUGLAS gaf Öboerne några små yxor och två knifvar, för hvilka de aflemnade sit lilla förråd af Taro och Cocos-nötter. De uprepade imedlertid orden English och Mure. Capitainen beslöt nu segla omkring et ref och undersöka Nordvästra sidan af den större Ön; men från Mast-toppen uptäcktes en rad af klippor, så långt ögat kunde sträckas. Man fortsatte därföre kosan åt Norden.

Åtskillige

Åtskillige Canoter följde likväl Skeppet och aflemnade Cocos-nötter emot spikar; några voro däremot oredlige och vägrade erlägga betalningen, sedan de emottagit spikarna. Upretad däröfver lossade altså Capitainen et skott, hvaraf de så förskräcktes, at de kastade sig i Hafvet och sökte skygd under lä-sidan af sina Canoter; men de öfrige som icke gjort sig brottsliga, qvarblefvo i sina båtar med förtröstan på sin oskuld.

En af dessa Canoter följde Iphigenia ganska länge. Ibland de Öboer, hvilke fördes af samma båt, märktes i synnerhet en, som gång efter annan, ropade: Ibu! Ibu! och tycktes med de kraftigaste tecken vilja förmå Skeppet at gå tilbaka. Då han fann alt sit bemödande fruktlöst, såg man honom falla i den yttersta förtviflan. Kort därefter kom en annan båt med 20 man. Man trodde

först några Europeer vara ibland dem, och drejade därföre bi; men då man fann blotta Indianer om bord, fortsattes kosan. Öboerne upnådde dock Skeppet och tilkänna gåfvo sin häftiga längtan, at Herr Douglas måtte vända tilbaka. Men såsom Iphigenia då befann sig i en vådlig belägenhet nära intil klipporna, gaf man icke akt på deras skrik och böner.

Herr Douglas var nu vid Pelew-Öarna, där Capitain Wilson, efter et olyckligt skepps-brott, njutit gästfrihet, bygt en ny Slup och, vid afresan til China, tagit Höfdingens Son Libu om bord, at i Europa lära slögder och inhämta kunskaper. Olyckligtvis kände Herr Douglas icke denna omständighet, annars hade han visserligen underrättat Öboerna om denne älskansvärde ynglings öde; ty det är ingen tvifvel, at ju den mannen, som så ifrigt läng-

tade efter tidningar om LIBU, var ABBA THULLE, Fader til den med WILSON afreste Prinsen. Man kan lätt föreställa sig med hvilken glädje denne ömsinte Fader, efter så många års väntan, såg et Europeiskt segel nalkas Ön; med hvilken längtan han kastade sin Canot i Hafvet, at skynda en älskad Son til mötes; men tillika den känsla af sorg och förtviflan, som måst sönderslita hans hjerta, då Iphigenia fortsatte sin kosa, utan at hvarken aflemna den väntade Prinsen, eller ens stadna och om honom meddela någon tidning.

Den 30 Maj hade Capitainen upnått 50 gr. 29 min. N. B. på 188 gr. 26 min. Ö. L. Där uptäcktes Ön Amluk. I den mån man nalkades America, vidtogos andre anstalter; man rengjorde gevären och flyttade dem til Cajutan. Den 3 Jun.

sågs Trinitets-Ön, på 56 gr. 29 min. N. B. Den 7 inföll en så förfärlig storm, at ingen om bord sett des like. Den 12, under det man sökt sig fram vid fasta landet af America, kom en af de Infödde i sin Canot, aftog et Skällhufvud *), det han bar åfvanpå sit eget, gjorde en bugning, hälsade på Ryska och återfor til stranden. Kort därefter infann sig en annan, som, i utbyte mot några pärlor, åt hvilka han syntes oändeligen fägna sig, gaf et grått räfskinn. Denne talade hvarken Cooks Riviers eller Nutkas språk.

En båt utsändes den 13, at anskaffa fiskar, och återkom med några Helge-flundror. Officeraren hade träffat några Fiskare, som villigt meddelat af sin fångst, men begärt snus i betalning, och räckt fram sina

*) En af de redan beskrefna Masker.

dosor. I förstone trodde man dem vara Ryssar; men af deras drägt och genomskurna underläpp slutades sedermera, at de antingen voro Jägare från Ön Kodjak, eller ock Invånare af negden omkring Cooks Rivier. Märkligt var dock, at de sistnämnde, för 2 år tilbaka, visade mycken vedervilja för snus.

Kosan fortsattes åt Norden. Den 16 sågs Ön S. Hermogenes på 58 gr. Den 17 emottogs besök af et par Americaner, en Ryss och några Kodjaks-jägare, som bragte en skänk af 12 färska laxar, samt i betalning erhöllo bränvin och tobak.

På eftermiddagen inlopp Capitainen i Cooks Rivier. Kort därpå infunno sig 7 eller 8 Canoter, från några där belägna hyttor. De Infödde framvisade alle et slags sedlar, hvilka ganska dyrt säljas af de Ryske handlande, med försäkran, at

hvar och en, som äger en sådan skydds-sedel, skall af Främlingar blifva med fridsamhet bemött. Däremot pläga Ryssarne med största grymhet handtera de af Kustens Invånare, som försummat inköpa dylika försäkrings-bref. Nämnde Americaner voro för öfrigt så fattige, at de icke ägde en tums bredd af något slags pälsverk at föryttra. Emot aftonen kastades ankar.

Capitainen affärdade strax en båt at söka vatten och gifva akt på de Infödda. Man träffade snart en liten ström jämte hyttorna, och fann deras ägare ganska skygga. Ungefär 60 personer suto på andra sidan om strömmen, där de solade sig, och tycktes icke märka båtfolkets rörelser. Såsom Capitainen var i brist af ved, samt af sit förråd endast hade två tunnor kött och en tunna fläsk öfriga, beslöt han här dröja, och gjorde sig det hopp at strömmen

skulle gifva ymnighet af laxar, äfven som tilgång af bränsle icke saknades.

Följande dagen gick han längre upp åt Rivieret. De Infödde höllo sig omkring Skeppet, ehuru de icke hade något at sälja. De syntes således endast vilja hindra landets högre upp boende Invånare at besöka Fartyget. Den 19 hämtades ved och vatten. Man brygde ock dricka på Spruce-tall. Den 21 kommo fem Canoter med Infödda, som ropade: Nuta! Nuta! *). De sålde 5 Hafsutter-skinn, men godkände icke annan betalning än stycken af breda jern-stänger. Man gaf en aln jern för hvart och et skinn. Desse Americaner syntes ligga i krig med Ryssarna, ty de buro hvar sit par dolkar. Äfven anhöllo de, det måtte Capitainen gå högre upp åt Floden

*) Så kallade man Capitain Meares.

emedan de hade en ansenlig myckenhet Hafsutter-skinn, men vågade icke för Ryssarne föra dem ned til Hafs-stranden.

Den 24 afsändes Lång-båten, at uppföre Cooks Rivier gå til Point Possession, upsöka de Infödda och emot jern inköpa pälsverk. Officeraren befaldes at med höflighet bemöta de Ryssar, som kunde träffas, men icke tillåta hvarken dem eller de Infödde at komma om bord.

Den 25 kommo två Canoter, som bragte en Hafsutter sönderstyckad. Man tycktes föreställa sig, at Engelsmännerne åstundade köttet, men icke skinnet. Desse Infödde ägde icke en enda glas-pärla, och då sådane gåfvos dem, ådagalade de en förundran, som tycktes tilkänna gifva, at de aldrig sett sådana dyrbarheter. De troddes således

bebo landets inre delar, åtminstone under vintertiden.

Den 27 återkom Lång-båten och hade blott erhållit et par måtteliga Hafsutter-skinn, samt et litet förråd af fläckta laxar. Officeraren hade äfven träffat Ryssar och Kodjaks-jägare, som följt honom från By til By och redan tagit denna Flod i besittning. Samma dag lyftade Capitainen ankar, at gå til Prins Wilhelms Sund.

Den 6 Jul. upnåddes Montagus-Ön, vid inloppet til nämnde Sund, på 59 gr. 36 min. Seglingen fortsattes hela månaden i detta farliga vatten. Då och då infann sig någon af de Infödda med et eller annat skinn och fisk.

Den 3 Aug., på 59 gr. 10 min. N. B. sändes Jullen i land at söka

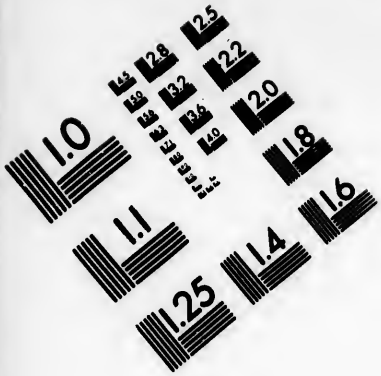

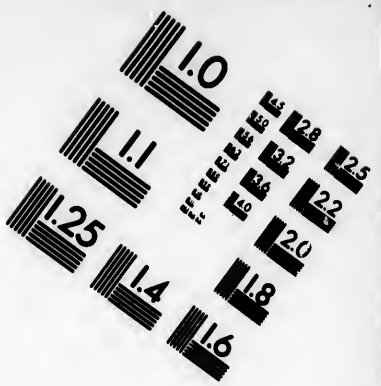

IMAGE EVALUATION TEST TARGET (MT-3)

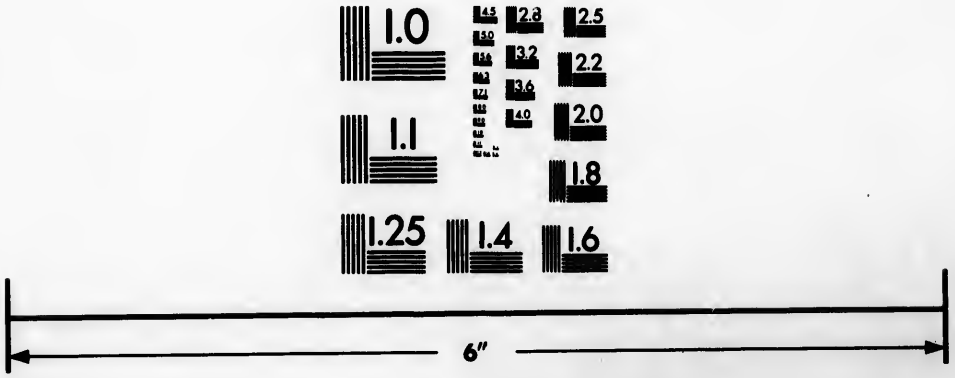

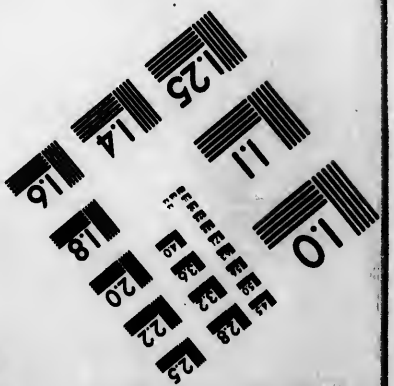

Photographic Sciences Corporation

23 WEST MAIN STREET
WEBSTER, N.Y. 14580
(716) 872-4503

Invånare, och återkom med ungefär 30 Americaner, som sålde sina drägter och et par vantar af Hafsutterskinn. Följande dagen infunno de sig å nyo och utbödo alla sina gamla kläder, hvilke, ehuru mycket slitne, köptes tillika med en myckenhet lax. Viken kallades Tjannas Bay, efter TJANNA, som var om bord, och fann sig mycket missnögd med detta luftstreck, där han icke kunde freda sig för kölden, med alla de kläder han beqvämligt orkade bära.

Den 6, på 58 gr. 10 min. sågos uti Cross-Sound, några klippor, som befunnos vara Isöar. Samma dag kom från Cross-Cap en American om bord, aldeles naken. Man gaf honom en tröja, et par byxor och en hatt. Af erkänsla erböd han sig at lotsa Fartyget til en By, hvarest han sjelf bodde. Där inköptes följande dagen 40 Hafsutter-skinn,

men til det pris ägarne sjelfve bestämt, utan minsta afprutning. Vid dessas besök tildrog sig äfven en händelse, som förtjenar anmärkas.

En af Höfdingarne hade, fast utan upsåt, lagt sin Båt framför en Canot, som förde en qvinna, och därmed hindrat henne at komma inn til Skeppet. Strax grep hon en åra och gaf honom i hufvudet et så häftigt slag, at han med möda förmådde fatta en af sina åror, och afhålla de slag, som immerfort påföljde. Så fortfor hon at slå, och han at värja sig, innemot en half timmas tid, då Capitainen, at göra slut på denna strid, lossade et skott öfver bägges hufvud, samt med tecken til känna gaf sit missnöje öfver et sådant upförande. Men förgäfves. Fast mer steg nu qvinnan inn uti Canoten til mannen, som tycktes visa sig fullkomligt förödmjukad. Därpå framtog hon, från något ställe af sina

kläder, en knif, den hon stack mannen i låret, sedan hon förut vidlöftigt förehållit honom hans djerfhet. Ehuru blodet strömmade utur såret, var hon dock färdig at gifva honom et nytt sting, då Capitainen så bemedlade, at qvinnan återgick i sin egen Canot, och därmed gaf den sårade utväg at ro til lands. Under hela denna händel vågade ingen af de närvarande männer erbjuda sin bemedling; tvärt om, syntes de så undergifne, at de icke vågade föryttra et enda skinn utan nämnde qvinnas tilstånd *).

Capitainen styrde därpå SO. Emot aftonen kom en Canot, som bragte två stora och en liten Hafsutter, nyss dödade. De inköptes, tillika med 56, som följande morgon fördes om bord.

---

*) Detta uplyses af den här införde plägsed, at Byar styras af Qvinnor.

Den 11, på 55 gr. 39 min. N. B. träffades et trångt inlopp til en Vik, som til skapnaden var äggrund och hade djupt vatten. Man kallade den Hafsutters-Hamn, i anseende til det stora antal Hafsuttrar, hvilke där plaskade såsom en flåck and-ungar. Flera Sund uptäcktes, uti hvilka Hvalfiskar sprutade vatten. Man såg äfven ställen, där eldar varit uptände, men inga Invånare. Den 14, på 54 gr. 43 min. N. B. kommo til Skepps-sidan två stora Canoter, hvilke förde ungefär 40 personer, som instämde i en gemensam och icke obehaglig sång. Såsom Fartyget råkat i lägervall, utkastade man en lina och bad Höfdingen med sit folk buxera det upp emot ebben; hvilket ock skedde, utan at sången därigenom afbröts. I Port Meares träffades den frikostigaste, öpenhjertigaste och häftigaste folkstam, som på denna kusten är känd. Ansenliga

förråd inköptes af skinn, dock merändels redan gjorda til kläder. Den 28 kastades omsider ankar uti Nutka Sund.

Capitain Douglas tog där befälet öfver den nybygda Slupen Nordvästra America, samt tilbragte tiden med des utrustande, til den 27 Oct., då han, med bägge Fartygen lemnade Nutka. Den 6 Dec. hade han sigte af Owayhi.

Tjanna, som under hela resan yttrat den häftigaste längtan at återse sin födelse-bygd, blef tvärtom tankfull och orolig i den mån han nalkades Sandvichs-Öarna. Såsom han noga kände ställningen, sväfvade hans själ emellan hopp och fruktan. Han befann sig i en plågsam ovisshet, huruvida de skatter han ägde, där skulle blifva använde, antingen at höja honom til anseende, eller at köpa säkerhet för hans person; antingen at utgöra hans eller

någon annans förmögenhet. Han hade lemnat sin hembygd, Atuj, i fridstillstånd, men var nu icke utan fruktan at träffa den i krig, under en tilskansad styrelse, af hvilken han icke väntade sig mycket godt.

Så snart Capitainen fick Movi i sigte, ankom en stor myckenhet båtar med svin, Yams och Plantainer. På samma sida af Ön ligger en stor Stad, hvarest Konungen bor, hvilken då var stadd på besök hos TAHEO, och, under sin frånvaro, lemnat styrelsen åt TJANNAS Svåger. Så snart denne blef underrättad om TJANNAS återkomst, fogade han den anstalt at en skänk af svin skulle tilställas Hr DOUGLAS. Men innan den ankom, blef TJANNA på stranden varse sin Svåger och lät bjuda honom om bord. TJANNA klädde sig därpå i sina bästa kläder och emottog Svågren under de ömasta vänskapsbetyg, samt ömsesides

tårar, som rörde alla de närvarande. Svågren anmodade äfven Herr Douglas at där tilbringa några dagar, men i brist af ankarställe emottogs ej detta anbud, utan kosan styrdes til Owayhi, på Tjannas enträgna åstundan.

Den 7 kom en Canot från Owayhi om bord, och förde en Tjannas vän, som fått höra hans återkomst. Följande morgon infunno sig flere båtar med lifs-medel. Den 9 gjorde flere Tjannas vänner besök, emot hvilka han visade sig så gifmild, at han visserligen förspillt alla sina ägodelar, så framt han icke blifvit därifrån hindrad. Konungen sände Herr Douglas en skänk, med löfte om besök så snart Fartygen ankrat.

Den 10 sände Tjanna et bud, och lät bjuda Konungen om bord.

Kl.

Kl. 2 e. m. ankom denne i en stor dubbel Canot, beledsagad af 12 andra, skönt prydda med fjädrar. Capitainen hälsade honom med sju skott. Sedan Konungen en lång stund ropat öfver Tjanna, skänkte han Capitainen en ganska vacker Solfjäder och 2 långfjädrade mantlar *). Trängslen af Canoter hindrade farten, så at Herr Douglas nödgades anhålla, det måtte Konungen tabuera Skeppet, hvilket denne biföll, men begärte tillika lof för sig och flere Höfdingar at sofva om bord. Kl. 2 om morgonen den 11:te, kastades ankar. Konungen betygade då för Herr Douglas den varmaste tillgifvenhet, och förklarade, det hela Ön skulle höra honom til, så länge han där

*) Desse mantlar beskrifvas i Capitain Cooks tredje resa. De bestå af ganska fina sammanknutna fjädrar.

vistades. Til yttermera visso växlade han namn med Capitainen. Såsom denne befarade, det Öboerne kunde få det infall at eröfra Nordvästra America, som var et litet Fartyg, så tog han Konungen med sig dit, samt visade honom Canonerna, jämte flera försvars-anstalter. När Tjanna berättade för Konungen huru denna Slup blifvit bygd, anhöll denne enständigt om en timmerman, som skulle på Owayhi bygga et sådant Fartyg, hvilket Capitainen på visst sätt nödgades icke så aldeles afstå.

Den 12 steg Tjanna i land, åtföljd af bägge Capitainerna. På stranden emottogos de af tre Präster, som höllo en sång samt framburo et litet svin och en Cocos-nöt. Denna ceremoni påstod tio minuter, hvarefter de fördes til et stort hus, hvars golf var belagdt med mattor och et slags kläde af flera färgor. När Prästerne

förnyat samma Ceremonier, och sungit sin tredje Sång, inburos två stekta svin, af hvilka Engelsmännerne ensame åto. Därpå gjorde de en liten spatsering, utan at hindras af de Infödde, som vid detta tilfälle, voro med Tabu ålagde at icke lemna sina hus.

Under spatseringen sågs intet märkvärdt, utom en lund af Cocos-Palmer, hvilkas stammar voro genombårade af kulor från Resolution och Discovery. Såsom hettan var ganska häftig, gingo de tilbaka och spisade middag hos Konungen, som undfägnade med färsk fisk och Potater. De öfrige Höfdingarne suto på något afstånd och spisade stekta hundar med Taro *) och Potater, emedan, under denna årstid, alle invånare, från Konungen til den lägste

*) Arum Esculentum Linn.

Eri, *) voro förbudne at äta svinkött. Om aftonen följde Konungen och Drottningen Capitainen om bord på Iphigenia, emedan de ansågo för den högsta yppighet at sofva i Capitainens hytta.

Den 15 slagtades och insaltades svin. Den 14 anmälte Officeraren på Nordvästra America, at han förlorat sitt ankartåg. Tjanna sändes därföre i land, at hos Konungen anhålla, det måtte han beordra sina dykare til ankarets återställande. Han återkom snart med dem; men såsom fartyget ankrat på 30 famnars djup, och blott tre eller fyra famnar af tåget satt qvar vid ankaret, föll sig detta arbete högst mödosamt. Emedlertid gjorde man försök. När Canoterne kommo til stället, gåfvos flera korgar med Taro-rötter åt sex män-

*) Höfding.

ner, som skulle förrätta dykningen. Sedan desse spisat en half timma, gaf en af de två Höfdingarne, som beledsagade dem, tre starka rop och svängde ett stycke hvitt kläde öfver deras hufvud. Vid detta tecken kastade sig alla sex i Hafvet och försvunno. Fyra dröjde under vatnet fem minuter; den femte upkom en minut senare och var nära lifllös, hvarföre man strax fattade och updrog honom i en Canot. Men den sjette visade sig icke; man ansåg följaktligen honom såsom förlorad; omsider upkom han, men sönk. Tre af de öfrige dykarne kastade sig därpå strax uti vatnet och bragte honom til en Canot; men utan känsla. Blodet strömmade utur hans mun och näsebåror. Någon stund förbigick, innan han så vida återställdes, at han kunde berätta, det han ej allenast funnit tåget, utan och gjort det redigt. Denne dykare hade under vat-

net tillbragt 7 och en half minut. Man fann af denna berättelse, at ankaret icke kunde återställas och återsände dykarne hederligt belönade.

Capitainen lade nu närmare til byn Kowrawa, och ankrade på 14 famnars djup, men nödgades å nyo, för Corall-klippor, ömsa plats.

Tjanna hade nu beslutat at sätta sig ned på Owayhi, där Konungen skänkt honom en ansenlig landsträcka. På Atuj väntade han sig ingen säkerhet, och var nu endast i förlägenhet at därifrån kunna afhämta sin hustru och sina barn.

Den 19, då Capitainen ärnade gå til segels, fanns åter ankartåget afskuret. Vid denna uptäckt begaf sig Konungen hemligt från skeppet. Men såsom flera omständigheter styrkte, det Konungen hade del i denna händelse, så sändes Tjanna i land med hotelse, at, i fall ankaret icke

fanns, byen snart skulle flyga kring Konungens öron. Detta gjorde sin verkan. En tropp dykare sändes om bord. Två gånger dykte de förgäfves, men dröjde endast 4 minuter under vatnet. Omsider fattades ankarbojan med en båtshake, och såsom då intet tvifvel mera var om ankarets läge, sändes en dykare med kabbeltåg, at, på 20 famnars vatten, fästa det uti ankaret. Det skedde, och man räddade därigenom detta oumbärliga redskap.

Den 20, infann sig Konungen, beledsagad af flera än 100 Canoter, at taga afsked. Så snart han afreste upbars Tjannas egendom på däcket. Den bestod af hvarjehanda sågar, yxor, höflar, bårrar, kläden, tapeter, Chinesiska varor och tio jernstänger. Desse skatter lastades på fem båtar och sattes i land. Därpå tog Tjanna det ömaste afsked

och hälsades vid afresan med sju skott.

Ehuru flera Europeiska fartyg lagt til vid Owayhi, så är dock Iphigenia det enda som ankrat uti Karakakua-viken sedan Capitain Cook där mördades. Flere af de Höfdingar, som vid detta tilfälle af Herr King nämnas, äro ej mera til. Men Eappo, som återbragte Cooks ben, bor där qvar och var nu gift med Tjannas Syster. På denna Ö hade, från samma tid, flere Stats-välfningar haft rum. Tre år efter Cooks död, sände Höfdingen Maiha Maiha en budbärare til Konung Terjabu, som lät ombringa den utskickade. Höfdingen infann sig med föreställningar öfver sådant ofog; men Konungen blef däraf så upretad, at han, med egen hand, gaf honom ett slag. Detta brott fanns så svårt, at Öns Höfdingar, efter tre hela dagars rådplägning, dömde Terjabu från lif-

vet. En giftbägare blef därpå tillagad, hvilken af Maiha Maiha räcktes åt Konungen, som två gånger vägrade emottaga den. Men då han underrättades, at et nesligare dödssätt var för handen, och såg en skarprättare färdig at krossa hans hufvud, drack han giftet och föll efter några ögnablick liflös till marken.

Maiha Maiha blef därpå utropad för Konung, och regerade nu Ön, under namn af Tome-omy-haw. Han gjorde sig ock mycken möda at öfvertyga Hr Douglas, det Terjabu blifvit ombragt, emedan han upmuntrat Öboerna at mörda Capitain Cook. I öfrigt tycktes Konungen snarare vara fruktad än älskad af sina undersåtare, såsom en våldsam och Tyrannisk Regent. Om det var en lifssak, äfven för Öns Konung, at med handen ofreda en Höfding, så fann Herr Douglas däremot, at en spark med foten på långt när ic-

ke ansågs af så betänkelig natur; ty då några Höfdingar en dag sågo Herr Douglas raka sig, och gjorde Konungen det förslag at äfvenså låta sin haka handteras, fann sig denne befogad at sparka dem allesammans, utan minsta försyn och skonsamhet.

Den 22 ankrade Iphigenia för Movi. De infödde fingo äfven där det infall at afskära Kabbel-tåget, hvarföre en öbo strängt afstraffades.

Den 1 Januarii 1789 kastade Herr Douglas ankar för Woahu, och sände til Konungen en skänk. Konungen ankom, på anmodan, om bord, hälsades med 7 skott och erhöll nya skänker af höflar och andra äggjern. Han lofvade strax aflysa det Tabu, som var lagdt på svin; kom ock följande morgon åter med en skänk af svin, rötter, en sköldpadda och några laxar. På eftermid-

dagen besökte Herr DOUGLAS Konungen, som emottog honom förtroligt, följde sin gäst genom byen och visade sina planteringar samt ett par dammar, som tycktes vara fulle af fiskar. Han nämnde ock några andra, som voro anlagde för sköldpaddor, af hvilka han lofvade nästa dag sända en om bord; det han ock verkställde.

Medan skeppen där lågo, förlorade de bägge sina ankare, dem Konungen låtit föra i land med kabbeltågen. Man nödgades således taga de alfvarsamaste mått at återställa denna förlust. Konungen bemödade sig icke mycket at dölja denna stöld, och de personer, som sändes i land at underhandla, sågo ankaren i Konungens hus. Genom hotelser at förvandla byen til aska, och skänker af en pistol, en musköt samt något krut, återlemnades ändteligen det stulna, hvarpå Herr DOUGLAS afseg-

lade och den 19 kastade ankar för Atuj i Weimua Bay.

Taheo, som blifvit underrättad, at Tjanna fördes om bord, och fruktade hans hämd, hade med alla Höfdingarna begifvit sig innåt landet, samt förbudit sina undersåtare alt omgänge med Iphigenia. Men så snart man fick veta, at Tjanna var lemnad på Owayhi, sändes bud til Taheo, som, efter tre dagar, infann sig vid stranden med svin och rötter, dock til det odrägligaste pris. För ett måtteligt svin begärtes två yxor eller en jernstång af 18 tums längd. Denna dyrhet härledde sig från en gosse, Samuel Hithcock, som rymt från ett Engelskt skepp och nu blifvit Taheos gunstling. Han hade så starkt välde öfver Konungen, at nyligen en öbo, som från nämnde Hithcock stulit ett litet klädstycke, blifvit på det grymmaste sätt afstraffad, i det denne olyckliges ögon

först blifvit utryckta, därpå en dolk stungen genom hans hjerta, samt omsider köttet skildt från benen at kastas i hafvet til föda för Hayarna.

Ehuru Taheo återkom til stranden, var han dock icke trygg om sin person; vågade sig ej heller om bord, utan ursäktade sig därmed, at han på et Europeiskt skepp blifvit illa handterad; men denna skygghet förvandlade sig snart til förtroende.

Vid samma tid fick Capitainen en vink at vara på sin vakt emot Taheos och hans Rådgifvares försåt. Man omtalade äfven en viss här väl känd rot, som, malen til pulver, lätt kunde strös omkring på skeppet eller på besättningens kläder, och var så giftig, at det minsta, som däraf insöps genom mun eller näsbåror, förorsakade döden. Capitainen nödgades därföre kungöra, at han, om minsta försök gjordes til förgiftade lifsmedels afsalu, skulle ombringa

hvar och en, som kom honom innom skotthåll.

Capitainen, som icke på Atuj fann tilräckligt förråd, beslöt nu gå til Oniheow. Vid samma tilfälle tog han et antal af Tjannas slägtingar om bord, hvilka önskade vara den sistnämndes hustru och barn följaktige til Owayhi. Men omständigheter föranlåto honom at återgå til Woahu, där han ankrade den 23 Februarii. Konungen som fått höra det updrefna pris man bestämt på Atuj, gjorde nu lika stora fordringar, så at man nödgades taga driftiga mått emot sådana missbruk.

Den 24, gick Herr Douglas öfver til Owayhi, för at träffa skäligare handels-vilkor. Tjanna omfamnade där med obeskriflig glädje sin hustru och sina barn, samt anskaffade en ansenlig myckenhet lifsmedel. Konungen infann sig äfven,

med mycken fägnad öfver Capitainens återkomst, och visade sig redlig i sina löften at förse skeppen med deras förnödenheter.

Följande dagen, kom han å nyo om bord, med sina Höfdingar. När han bortvisat dem, utom Tjanna kastade han öfver Capitainens axlar en fjäder-mantel, och berättade Öns Politiska ställning. Han anförde, det Atujs och Woahus Konungar ingått förbund, at, i regeringen öfver Owayhi, insätta den aflifvade Terjabus Son, och därmed hämnas på Konungen för det han emottagit Tjanna. Vidare, at Capitainerne Portlock och Dixon försedt Taheo med vapen och krut, under det uttryckliga vilkor, at han icke skulle lemna herrar Meares och Douglas några lifsmedel. Detta samtal slutades därmed, at han af Capitainen utbad sig två man, med en nickhake, en fogelbössa och hvad mera

Capitainen, under sin resa til America, kunde umbära. Såsom det bemötande herr DOUGLAS erfor på Atuj, styrkte Konungens berättelse, så biföll han at lemna några skjutgevär och sände strax en timmerman, at, på Konungens stora Canot, göra ställning för den til låns lemnade nickhaken. Det skedde, men Konungen kunde med möda förmå roddarne at hålla åran, under det nickhaken lossades.

Den 2 Mars sände Konungen om bord en skänk af tretio svin, salt, Cocosnötter, m. m. Såsom vinden blef förmånlig, begärte Capitainen möjligast snart bekomma de öfriga lifsmedel. Konungen sände därföre bud innåt landet, at hvar och en, som ägde något svin, skulle vid lifsstraff bringa det om bord. Til följe däraf fann sig Konungen i stånd

at

at nästa morgon göra en ny skänk af 50 svin. Bland andre förfriskningar, som bragtes, voro 12 gäss, samt en kalkontupp med höna. Desse sistnämnde foglar, som blifvit öfverförde från China, hade redan kläckt två kullar, så at inom få år dessa öar skola äga rik tilgång på kalkoner.

Innan Herr Douglas lemnade Sandvichs-Öarna, hade han äfven två prof af besättningens uproriska tiltag. Då manskapet en dag skulle hämta vatten, kom man til gräl, så at knifvar drogos. En Officerare, som ville stilla detta, blef af en sjöman hotad at nedgöras. Capitainen trodde detta öfverdåd böra straffas; men sjömannen vägrade, under de faseligaste eder, at lyda, och sökte sig om efter et laddadt gevär. Capitainen lossade då en pistol öfver hans hufvud, och hotade med nytt skott. Dock såsom han såg, det sjöman-

nen skulle understödjas af sina kamrater, befalte han den brottslige, at antingen undergå straff, eller ock lemna skeppet. Sjömannen valde strax det sednare. Kort därpå underrättades Capitainen, det några af manskapet beslutat rymma med båten och tillika sätta eld på Fartyget. Han lät därföre hålla sträng vakt. Icke destomindre gjordes försök; men då det misslyckades, rymde en qvartermästare med två sjömän på Canoter, som lågo jämte skeppet. De sednare blefvo ertappade; men den förre, som var uphofsman, qvarlemnades åt sit öde.

Omsider, efter 4 månaders vistande i denna skärgård, gick Capitainen den 18 Mars til segels med Iphigenia och Nordvästra America, och ankrade den 20 April i Friendly Cove, uti Nutkas Sund. Den 6 Maj fick han af de infödde den tidning, at et skepp visade sig

vid inloppet. Båtar utsändes, som förvissade sig om sanningen och berättade Fartyget vara et Spanskt Krigsskepp, fördt af Don MARTINETZ, som kort därpå gick til ankars och hälsade Iphigenia med 9 skott. Befälhafvaren böd Herr DOUGLAS til middag på sit skepp, och emottog til skänk en fjädermantel och en mössa. Han berättade sig komma från Unalaschka, med tilläggning, at han besökt COOKS Rivier och Prins Wilhelms Sund, samt träffat och biträdt flera med Pelshandel syslosatta skepp. På Capitainens anmälan, at han var i svår belägenhet, erböd Spanske Befälhafvaren sin tjenst. På eftermiddagen följde han ock Herr DOUGLAS i land med trenne Patres, dem han medbragt at til Christendomen omvända Americas vildar. De följande dagar tilbragtes under förtrolighet, och Herrarna spisade ömse om bord hos

hvarandra. Herr DOUGLAS erhöll äfven beck och tjära, at kölhala Iphigenia. Den 12 syntes åter et skepp, som befanns vara en Spansk Schnau, förd af Capitain ARROW, hvilken strax böd Herr DOUGLAS til middag, och då detta anbud för opasslighet ej emottogs, sjelf kom om bord på Iphigenia. Den 14 blef Herr DOUGLAS åter buden om bord på Spanska skeppet, då Don MARTINETZ framtog et paper, och förklarade sig vara beordrad at upbringa alla fartyg, som handlade på denna Kust, hvarföre Herr DOUGLAS ock nu vore hans fånge. Capitainen invände, det han icke ens väntat sig sådan medfart, om han än skulle nödgats inlöpa i en Södligare under Spanien lydande hamn; än mindre på en ingendera magten tillhörig Kust; dock valde han heldre at strax afsegla, än gifva sig fången. Men sådant afslogs. Fyratio

eller femtio man sändes på Iphigenia och hissade där Spansk flagg. Man fordrade Capitainens nycklar och satte sig i besittning af Chartor, handlingar, dag-böcker, m. m. Man tillät icke ens Herr DOUGLAS återgå til sit skepp. På tillfrågan, hvarföre Don MARTINETZ icke borttog Americanska skeppet Washington, det han träffat, gafs icke nöjagtigt svar; däremot förebars det Herr DOUGLAS hade elaka paper, af innehåll, at han borde upbringa alla Ryska, Engelska och Spanska skepp, som voro mindre än Iphigenia, samt föra Besättningarna til Macao at straffas såsom Sjö-röfvare. Herr DOUGLAS förklarade, det man uttolkat hans paper orätt, samt at et sådant förfarande endast ägde rum, i fall han fiendteligen angreps; men Patres läste paperen å nyo och påstodo, at de voro af sådant innehåll, som Don MARTINETZ anfört.

Den 15, om aftonen kl. 10, blef Herr Douglas, ehuru han var sjuk och regn med storm infallit, beordrad, at med sin säng flytta på Spanska Schnauen. Där förblef han någon stund, utan at få tala med någon, icke ens med sin dräng. Imedlertid plundrades Iphigenia. Besättningen fördelades såsom fångar på de två Spanska Skeppen, och en Officerare befalltes föra Herr Douglas til S. Blas, hvarvid dock tilstaddes at utvälja de hederligaste af besättningen til sällskap. Men han vägrade. Därpå utlastades koppar, järn, handelsartiklar, samt det på Sandvichs-Öarna insaltade fläsket; och i stället bragtes om bord en ballast af sand.

Nordvästra America var vid detta tillfälle på annat håll; äfvenså Capitain Meares, som återkommit från China. Herr Douglas fann därföre nödigt at varna dem; sökte ock utväg at uträtta det genom

MAQUILLA, ehuru alt umgänge med de infödda var honom förbudet. Emedlertid lyckades honom at underrätta sistnämnde Höfding om sin belägenhet. Denne erböd sig äfven at på små Canoter rädda Herr DOUGLAS och därtil söka lägenhet. Upsynen var så sträng, at en Engelsk Båtsman, som talat några ord med de infödda, häktades och undergick det nogaste förhör.

Den 22 befaltes Herr DOUGLAS åter upgifva den hälft af besättningen, som skulle vara honom följagtig; men såsom ingen ville skiljas från hans person, så vägrade han gifva företrädet åt någon bland sitt folk. Därpå begärte han sina enskildta paper och afskrift af Skeppets handlingar, hvilket lofvades. När tolken kom til det stället, som innehöll, at Herr DOUGLAS, om han anfölls, borde föra vålds-verkaren til

Macao, besinnade han sig, och sade åt Don MARTINETZ, at han anså paperen goda. Herr DOUGLAS förestälde, at om detta vore det enda klagomålet, så kunde han väl för någon Europeisk Domstol träffa Don MARTINETZ. Denne hade nu helt och hållet plundrat Iphigenia, och från Herr DOUGLAS röfvat hans guld-ur, Sextant, Chartor, samt de sällsyntheter han fått af Tjanna och hans anhöriga, ända til skor, stöflar och sängkläder. Vid denna föreställning gaf Spanske Befälhafvaren köp, och lofvade försätta Skeppet i frihet, om Herr DOUGLAS ville underteckna et visst paper, som redan var färdigt. Men Capitainen vägrade det, til des han fann vitnen och säkert underrättades om samma papers innehåll.

Den 24 ankommo kända vitnen från andra på Kusten handlande Skepp. Skriften tolkades af inne-

håll, »at Don MARTINETZ i Nutka Sund träffat Iphigenia, stadd i högsta förlägenhet; at han icke hindrat des resa, utan fast mer aflemnat förnödenheter och satt Herr DOUGLAS i stånd at gå til Sandvichs Öarna». Capitainen vägrade underteckna detta såsom osannt, med tillägg, at man icke kände Spanska Kronans rätt i Nutka Sund. Don MARTINETZ svarade, at han år 1775 varit Officerare på en Fregatt, som seglat på denna Kust: Man hade då sett Nutka Sund och kallat det S. Laurentii Baye. Herr DOUGLAS invände, at han hade Chartan öfver denna resa, och vore öfvertygad, at icke så skedt. Don MARTINETZ förklarade slutligen, at Herr DOUGLAS hade val at antingen underteckna, eller se Iphigenia för Spansk räkning nyttjad til handel på Kusten. Därmed lades paperen å sido.

Emedlertid anlade Spaniorerne skansar och byggde hus på Svin-Ön, i afsigt at, såsom Don Martinetz sjelf anförde, afhålla Ryssarna, hvilke skulle komma från Unalaschka, och, understödde af två öfver Cap Horn väntade Fregatter, anlägga et nybygge i Nutka Sund.

Den 26 framgafs ofvannämnde paper, och undertecknades omsider af Herr Douglas på Engelska Besättningens enträgna böner. Därpå begaf han sig med sit folk til Iphigenia och återtog befälet. Don Martinetz påstod ytterligare, det skulle Herr Douglas til honom sälja Schonerten Nordvästra America; men denne svarade sig icke därtill äga magt. Samma dag lemnade Spanske Soldaterne Iphigenia och stulo därvid alt hvad de kunde öfverkomma. Följande dagen påstod Don Martinetz at Herr Douglas

skulle skriftligen befalla Nordvästra America komma til Nutka; men äfven detta vägrades. De lifsmedel, som af Spanioren lemnades, voro knappast tilräckliga för sex veckor, och Skepps-förnödenheterna högst sparsame; Men såsom Herr Douglas icke hade bevis öfver den egendom, på hvilken han blifvit roffad, så nödgades han gifva växlar för det ännu ringare förråd han erhöll. Här var ingen utväg at ordväxla, utan nöden föreskref lagar. Den 31, då han ville gå til segels, upkastade Don Martinetz nya hinder, och föregaf sig hafva fått den underrättelse, at Herr Douglas ärnade styra Nordligt och handla på Kusten. Denne svarade, at Spanske Befälhafvaren ganska väl borde inse omöjligheten af et sådant företagande med et fartyg i så uselt tillstånd, samt med lifsmedel, som knapt voro tillräckliga för en resa til Sand-

vichs-Öarna, mindre til Macao, och alraminst til en handels resa.

Den 1 Junii lyftades ankar. På begäran fick Herr Douglas tilstånd at behålla sina Canoner, gevär och krigs förnödenheter. Men en ny skrift förelades, af innehåll, at, om Capitainens paper funnos elaka, Iphigenia borde i Macao upgifvas såsom tilhörig Spanien. Detta underteckнades. Därpå spisade han om bord hos Spanska Befälhafvaren, där man drack en lycklig resas skål, under 13 skott *). Följande dagen tog Herr Douglas kosan åt Norden, för at,

*) Detta Spanska Regeringens förhållande blef i Europa häftigt beifradt. Konungen af England förklarade Spanien krig, och efter många Underhandlingar nödgades nyssnämnde Krona til England afträda sin förmenta rätt til Nutka Sund och des grannskap, samt gifva 4 millioner Piastrar i skadestånd.

om möjeligt vore, träffa sin Schonert, den han ärnade bränna, sedan besättning och gods blifvit bragte om bord på Iphigenia. Den 7 ankrade han på 54 gr. 58 m. framföre en by, den han kallade Fort Pitt. Där gjordes någon handel af hafsutterskinn. De följande dagar inköptes lifsmedel, jämte pelsverk. Den 17 sågos tvänne Höfdingar, på hvardera sidan af en vik, med små troppar färdiga at lefverera hvarandra et blodigt fältslag. Men denna olycka afböjdes genom en bemedling af bägge partiernas qvinnor, som, efter en ganska högljudd underhandling, hvilken påstod en hel timme, utverkade förlikning. En af Höfdingarne steg därpå i sin Canot, rodde omkring Iphigenia och söng en tacksägelse-sång, af erkänsla at Herr Douglas icke blandat sig i denna tvist. Det andra partiet återtågade til sin By, samt emottogs

af qvinnor och barn med segersånger.

Den 20 ankrade Herr Douglas uti Intires Baye, på 53 gr. 58 m. En Höfding, med hvilken han från första resan var bekant, kom strax om bord och betygade sin fägnad med en sång, i hvilken 200 röster angenämt instämde. Om natten hade två Canoter smygt sig til Skeppet, sannolikt i elak afsigt, men togo flykten när de uptäcktes. Man hade befallning at icke skjuta på de infödda, icke ens då de misstänktes om argt upsåt. Men natten emot den 21 voro några qvinnor om bord, som berättade, at et ansenligt antal af Kustens invånare skulle anfalla skeppet, så snart ljusen släcktes. Man tog därföre behöriga mått, och utsläckte alla ljus på Skeppet. Strax därpå nalkades en Canot, öfver hvilken en Canon med några handgevär

lossades, så at fienden med största hast drog sig tilbaka. Följande morgon höll Höfdingen et långt tal ifrån stranden. Lång-båten sändes i land efter ved och vatten. Ungefär 40 af de infödde visade sig bakom en klippa och framhöllo åtskilliga stulna småsaker; men då arbetarne icke därpå gåfvo akt, framträdde Americanerne och biträdde dem villigt; så väl at hugga ved, som at rulla vattenfaten. Kort därpå kom Höfdingen om bord utstofferad på bästa sätt, med fyra hermelins-skinn i hvardera örat och et i näsan. Capitainen förklarade då orsaken til de lossade skotten, hvarpå Höfdingen först höll til sit folk et långt tal, och sedan försäkrade, at detta försök var gjordt af en på sidan om viken boende folkstam. Han begärte, det måtte Herr Douglas, vid et förnyadt anfall, ombringa dessa frids-brytare, samt tillade, at han

sjelf befalt qvinnorna meddela oss underrättelse om detta försåt. Därjämte bevisade Höfdingen Herr Douglas all möjlig tjenst, och tycktes öfver sitt folk äga större myndighet, än andre styresmän på denna Kusten. Då samme Höfding, vid en spatsering, såg Herr Douglas uprycka och äta några stjelkar vild persilja, var han så omtänkt, at han dagligen och sjelfmant lät om bord sända et förråd af denna växt jämte några laxar.

Den 27 infunno sig Kustens invånare och öpnade en stark handel med pelsverk, i Cox's-Canal. De togo i betalning kläder, pannor, kettlar, handfat, m. m. Men såsom Spaniorerne beröfvat Herr Douglas sina handels-varor, så nödgades han låta de infödda återföra en stor del af sina hafsutter-skinn, utan afsättning.

ning. Denna folkstam var ganska talrik. Byen kallades Tartani, och låg på en vacker plats, som hade upodlingar. På et ställe var säd nyss sådd. Sannolikt hade Herr Gray, Befälhafvare på Washington, del i denna omtanka. Herr Douglas gaf de infödde et litet förråd af bönor i samma ändamål. Desse Americaner voro så intagne af Europeernas koknings-sätt, at de sällan inläto sig uti handel, förrän de blifvit undfägnade i Cajutan.

Capitainen tog därpå kosan til Sandvichs-Öarna. Den 18 Juli fick han landtkänning af Owayhi. Hardt när hade han där fått se ett bedröfligt slut på sin resa. Höfdingarne fattade det upsåt, at mörda besättningen och förstöra Skeppet. De kommo vänlige om bord. Den ene hade redan tagit en pistol; en

annan en dolk, o. s. v. Desutom voro de hemligt väpnade. Man utrönte sedermera, at hvar och en hade bestämt den person han skulle mörda. Konungens äldre broder hade åtagit sig at ombringa Capitainen; en annan Herr ADAMSSON, Konungens yngre broder borde mörda båtsvennen, o. s. v. När detta skedt, skulle tecken gifvas til Öboerna at storma Fartyget och kasta besättningen i hafvet. Skeppet borde sedan slås i stycken och bäras upp til bergen, at icke andre seglare måtte fatta misstankar om händelsen. Sådan var TJANNAS berättelse, den han meddelade under strida tårar. Han hade icke kunnat förmås at deltaga i denna grymhet, men ej heller varit i stånd at afböja den. En dräng, hvilken han sändt om bord at varna Herr DOUGLAS, blef så noga bevakad af Höfdingarna, at detta ärende ej kunde utföras.

Emedlertid, då Herr DOUGLAS såg Höfdingarne väpnade, och märkte, at Drotningen i tysthet afsändes, började han draga misstankar; dock trodde han sig icke böra förråda minsta fruktan. Han förestälde sig, at om Besättningen sattes i rörelse, skulle Höfdingarne desto hastigare förmås til et djerft och afgörande steg. Under hvarjehanda förevändningar afväpnade han således den ena Höfdingen efter den andra, och väntade TJANNAS ankomst. Inom en kort stund infann sig denne Höfding. Honom tog Capitainen med sig uti Cajutan och frågade hvad Konungen med hans folk ärnade företaga. TJANNA kastade sig strax ned på golfvet och berättade med häftigaste sorg, hela tilställningen, lade hela skulden på Konungen och anmodade Capitainen at döda den sistnämnde på stället. I det samma sprang Capitainen upp til däcket,

med en laddad pistol i hvardera handen. De där varande Höfdingar blefvo vid denna syn så förskräckte, at de hufvudstupa kastade sig uti Canoterna och hastigt rodde til stranden.
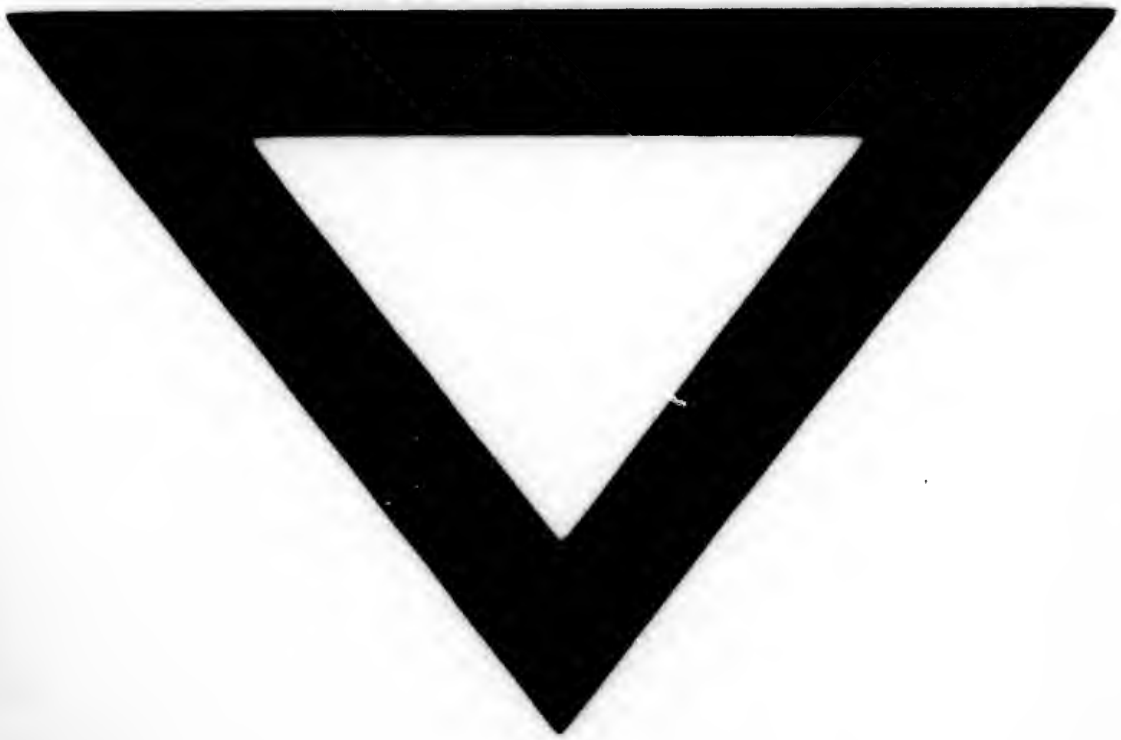
Et så försåtligt upförande hade naturligtvis bordt afbryta alt omgänge emellan Capitainen och Öboerna. Men hans förlägenhet var så stor, at han nödvändigt borde här skaffa sig lifsmedel för den återstående resan til China. Man fann sig således föranlåten at emottaga en ödmjuk ursäkt af Konungen, som lade hela skulden på sina Höfdingar. Omgänget förnyades därpå med hans folk, och förfriskningar med andra förnödenheter bragtes i ymnighet om bord. Omsider lemnades Sandvichs-Öarna och kosan fortsattes til Macao.